PRIMORSKI DNEVNIK

...nina plačana v gotovini
... postale I gruppo

Cena 60 lir — Leto XXV. Št. 79 (7273) — TRST, sobota, 5. aprila 1969

PRAV OB ZAČETKU ŠTIRISTRANSKIH POSVETOVANJ

...ov spopad med Izraelci in Egipčani ...b južnem delu Sueškega prekopa

Akcije komandosov na Sinajskem polotoku - «Al Ahram» piše, da je Egipt pripravljen tvegati nov spopad z Izraelom

KAIRO, 4. — Kairski radio je javil, da so Izraelci začeli ...jati s topovi in s tankovskimi topovi ob 9.35 proti Port ...iku ob Sueškem prekopu in pozneje se je bombardiranje ...rilo na področje Šat in Deversoir. Egipčani so na stre...je odgovorili.

...zneje je vojaško poveljstvo ...vilo sporočilo, s katerim je ...o, da se je ob 13. h po kra...em času streljanje nadalje... ob vsem južnem delu pre... Izraelci so začeli streljati ...Suez in egiptovske sile so ... odgovorile. Sporočilo do... da je bilo uničenih večje ...lo izraelskih baterij, en iz...ki helikopter, ki je vodil ...reljevanje, pa je bil sestre... vzhodno od El Šata na...ti Port Tevfiku.

...kor običajno, je izraelsko po... povsem nasprotno. V Tel ... pravijo, da so začeli stre... Egipčani in da je egiptovsko ...stvo začelo pol ure pozneje ...eljevati izraelske položaje ob ...m delu prekopa ter da so Iz...i odgovorili.

...elski vojaški predstavnik je ...l, da so vojaški opazovalci ... predlagali ustavitev ognja o...e po krajevnem času. Trdil ...a sta obe strani sprejeli pred... opazovalcev OZN, da pa so ...ani streljali še petindvajset ... Pozneje pa se je povrnil ...ob vsem prekopu. Topniški ...oj je torej trajal nekaj več ...e uri na fronti dolgi 50 kilo...v ob južnem delu prekopa. ...e prvi dvoboj po desetih dneh ...vnega miru.

...rski radio je obtožil Izraelce, ...o povzročili današnji incident ...a so s tem hoteli škoditi štiri...skim razgovorom, ki so se za...včeraj v New Yorku. Kairski ... je tudi javil, da je zunanji ...ter Riad dal navodila egip...emu predstavniku OZN, naj ...oži predsedniku varnostnega ... sporočilo o izraelskim napa...b južnem delu Sueškega pre...

... podlagi poročila egiptovske ...e so bile danes izgube na ... straneh naslednje: na egip...i strani trije ranjeni, v sue... pristanišču je bila zadeta ena ...lejska ladja. Na izraelski stra... bil sestreljen en helikopter, ...ni so bili en tank, šest opazo... postojank, dve topniški po...nki, en upravni center, po...vanih pa je bilo osem ba... minometov in topništva ter ...utrjenih položajev. Poročilo do... da so imeli Izraelci veliko ...lo mrtvih in ranjenih.

...aelski vojaški predstavnik pa ...nikal, da je bil sestreljen en ...lski helikopter. Dejal je, da ...lci niso imeli izgub ter da ...streljali na Suez, temveč na ...ovske baterije. Dejal je dalje, ...o izraelski izstrelki zadeli top...e baterije, bunkerje in vojaška ...rišča Egipčanov. V sueškem ...anišču je bila zadeta petro...a ladja, ki se je vnela, skup... drugimi čolni. Izraelski izstrel...o zadeli tudi skladišče goriva v ...u, ki se je vnelo. Dejal je, ...pade odgovornost za spopad na ...čane.

... Kairu so objavili sporočilo o ...akcijah komandosov na Si...kem polotoku, vendar pa ne ...ajo datuma. Poročilo pravi, da ...omandosi, ki pripadajo egiptov... organizaciji «Osvoboditev Si...», razstrelili z dinamitom skla... goriva nedaleč od glavnega ... vojaškega guvernerja na Si... Poleg tega so razstrelili tri ...pna vozila. Več izraelskih vo...v je bilo ubitih ali ranjenih. ...g tega so komandosi napadli ...aketami nekatera upravna po...ja. Poročilo pravi, da so Iz...ci zasledovali s helikopterji ...ilce, ki pa so se srečno vrnili ...voja oporišča.

...Amanu je predstavnik orga...cije za osvoboditev Palestine ...al Naser izjavil, da se bo v ...h mesecih ob vsem zahodnem ...u reke Jordan razširil upor ...u bodo nekega dne tudi Arab... Izraelu prijeli za orožje. ...zraelci, je dodal Kemal Naser, ...do sedaj mislili, da čas dela ...e. Kmalu se bodo zavedli, da ...res prav nasprotno. Arabske ...odpora, ki so sedaj združene ...sak dan bolje oborožene, lahko ...bijo deset bitk, medtem ko si ...elci ne morejo dovoliti, da bi ...bili eno samo.»

...airski list «Al Ahram» objavlja ...ajni uvodnik ravnatelja Hejka...ki piše, da je Egipt pripravljen ...gati nov spopad z Izraelom, da ...znova pridobil svoje zasedeno ...mlje. Poleg tega pravi list, da ...A nasprotujejo vsaki reviziji iz...skih meja, ki bi odražale oze...ske pridobitve, do katerih so ...elci prišli med šestdnevno vojno ...ja 1967.

...ejkal pravi, da ima Egipt «še ...no veljavno ponudbo» Združenih ...odov, da znova pridobi svoja ...mlja, ki jih je izgubil med voj...s pogojem, da se Egipčani iz...ejo novi vojni z Izraelom. «E..., nadaljuje Hejkal, odločno za...na, to ponudbo, ker se mu zdi ...ga čeprav z vsem tveganjem, ...atem prinaša, bolj častna.» ...ela pravi Hejkal, da se je ...«tehtnica strahu in varnosti nagibati v korist Arabcev prvikrat po vojni leta 1967» in da se zaradi tega ne more izključiti možnost, da izraelski načelniki glavnega štaba mislijo, da bi zadali Arabcem udarec, «ki bi ustavil usmerjanje ježička na tehtnici v korist Arabcev». «Vendar pa, nadaljuje Hejkal, je mimo čas, ko bi izraelski udarec dosegel smoter sejanja terorja v srcu Arabcev. Danes bi izraelski udarec cepil Arabce proti strahu.»

List pravi zatem, da delovni dokument, ki so ga predložile ZDA kot podlago za mirno rešitev spora na Srednjem vzhodu, vztraja, da bi morali vsako revizijo izraelskih meja izvesti samo iz varnostnih razlogov in «ne bi smela odražati teže izraelskega napada v vojni leta 1967».

Naser obišče Moskvo in Beograd?

KAIRO, 4. — Iz diplomatskih virov se je zvedelo, da bo predsednik Naser poleti znova obiskal Sovjetsko zvezo. Podredil se bo zdravniškemu pregledu sovjetskih specialistov, da ugotovijo, ali je njegovo zdravje zadovoljivo. Med bivanjem v Sovjetski zvezi se bo pogovarjal s sovjetskimi voditelji.

V istih krogih pravijo, da se bo Naser ob povratku ustavil v Beogradu in se sestal s Titom. Na splošno domnevajo, da bo Naser obiskal Sovjetsko zvezo junija. Ko se bo vrnil v Kairo, bo predsedoval kongresu arabske socialistične zveze.

Iran-Libanon

BEJRUT, 4. — Perzijski general Baktiari, ki ga je libanonska vlada sklenila izgnati v državo, ki si jo bo sam izbral, je odpotoval danes popoldne iz Bejruta v Zürich. Iz zapora do letališča so ga spremljala policijska vozila, letalo s katerim je odpotoval, pa je bilo močno zastraženo.

Kakor je znano, je perzijska vlada zahtevala izročitev generala Baktiarija zaradi nekega prestopka, ki ga je zakrivil pred devetimi leti. Generala so aretirali lanskega aprila v Bejrutu zaradi tihotapljenja orožja. Kakor je znano, je iranska vlada pred dnevi prekinila diplomatske odnose z Libanonom.

Ameriški helikopter strmoglavil v Vietnamu: 24 vojakov mrtvih

SAJGON, 4. — Preteklo noč in danes je bila vojaška dejavnost v Južnem Vietnamu precej omejena: osvobodilne enote so bombardirale kakih deset oporišč, medtem ko so ameriški bombniki «B-52» izvedli samo dva poleta na položaje enot FNO.

Iz Vientianeja je dospel danes v Sajgon ameriški pomočnik državnega sekretarja za Srednji vzhod in Pacifik Marshal Green, ki bo ostal v Vietnamu tri dni. Green se bo sestal z najvidnejšimi vojaškimi in civilnimi predstavniki ZDA in Južnega Vietnama.

Ameriško vojaško poveljstvo v Sajgonu je šele danes sporočilo, da je bilo preteklo sredo 24 vojakov (23 sajgonskih in en ameriški) ubitih in 53 ranjenih, ko je helikopter tipa «CH-47» strmoglavil v bližini Khe Sanha. Vzroki nesreče niso še popolnoma pojasnjeni: zdi se, da je helikopter, ki se je udeleževal bojne akcije proti osvobodilnim enotam, pri pristajanju trčil v drevo.

480 kandidatov za 280 poslanskih mest skupščine Slovenije

LJUBLJANA, 4. — Za 280 poslanskih mest republiške skupščine Slovenije so kandidacijske komisije predložile 480 kandidatov, o katerih bodo razpravljali zbori volivcev. Po dosedanjem delovanju zbora volivcev kaže, da v listi predloženih kandidatov ne bo pomembnih sprememb. Med predloženimi kandidati je 195 iz gospodarstva, 101 iz kulture, znanosti in novinarskih krogov, 70 iz socialno - zdravstvenih ustanov, 35 družbeno - političnih delavcev, 8 upokojencev, 8 študentov in po eden iz bančnih krogov in krogov socialnega zavarovanja. O strukturi kandidatov za republiško skupščino se še vedno vodi razprava. Čeprav je ocena dela konferenc s strani občinskih organizacij, republiških konferenc Socialistične zveze pozitivna, menijo, da se niso dovolj upoštevala načela večjega zastopstva neposrednih proizvajalcev mladih ljudi in kmetov. Na predloženo strukturo kandidatov so najodločneje reagirali kulturni delavci in umetniki, ki sodijo, da bi moralo biti njihovo zastopstvo v kulturno-prosvetnem svetu republiške skupščine večje. V znak protesta proti tej pomanjkljivosti se je znani književnik Miloš Mikeln odpovedal kandidaturi.

V ZVEZI Z NAPETIM POLOŽAJEM

Predvideva se izredna seja plenuma CK KP Češkoslovaške

Svoboda nadaljuje obiske vojaških enot - Prvi ukrepi za uveljavitev preventivne cenzure - Končani manevri «pomlad 1969»

PRAGA, 4. — Še vedno je položaj v ČSSR nekoliko zmeden in ni povsem jasno, če se je sovjetski pritisk na vodstvo že ublažil, ali če bo prišlo do novih zahtev, odnosno do novih pritiskov. V tej zvezi je jugoslovanska agencija Tanjug objavila vest, da se bo 8. aprila sestal CK češkoslovaške partije, češ da je samo ta pristojen, da sprejme ustrezne sklepe. Pri tem pa je še vedno nejasno, za kakšne sklepe naj bi šlo, če izvzamemo uvedbo preventivne cenzure nad tiskom in zaostritev policijskega pritiska. Nejasen je tudi položaj Smrkovskega, ki so ga sovjeti ostro kritizirali, ki pa je dosedaj ostal na svojem mestu v CK in v skupščini.

Predsednik republike Svoboda je danes nadaljeval obiske pri vojaških enotah in je danes pregledal čete v Čeških Budejovicah. Svobodo so spremljali predsednik češke vlade Razl, namestnik obrambnega ministra Stangl in druge osebnosti. Tudi ta obisk spravljajo v zvezo z različnimi stališči, do katerih je prišlo med vrhovnim vojaškim poveljstvom in vodstvom partije, pri čemer je verjetno Svoboda ponovno odigral odločilno vlogo, zaradi velikega zaupanja, ki ga uživa tudi v armadi.

Sovjetski obrambni minister Grečko in pomočnik zunanjega ministra Semjonov pa sta danes obiskala Bratislavo. Spremljal ju je sovjetski veleposlanik Červonenko, poveljnik sovjetskih čet v ČSSR gen. Majorov in češkoslovaški obrambni minister Džur. V slovaški prestolnici je sprejel sovjetska predstavnika Husak z vsemi člani prezidija slovaške partije. V poročilu je rečeno, da je razgovorom prisostvoval tudi slovaški minister za notranje zadeve gen. Pepich in da so govorili o sedanjem položaju na Češkoslovaškem.

Predsednik odbora za tisk in informacije Jaroslav Havelka je danes izjavil, da je vlada po podrobni proučitvi sklenila uvesti nadzor nad tiskom, glede česar so razmišljala mesece. V intervjuju z listom «Rude Pravo» pravi Havelka, da ni mogoče trditi, da so sredstva množičnega obveščanja edini krivci za petkove dogodke, da pa so nekateri novinarji neodgovorno širili svoja stališča in vodili izzivalno politiko, ki je škodila interesom dežele. Cenzura bo skrbela, da v tisku ne bodo prišli do izraza napadi na partijo, na Sovjetsko zvezo in na druge članice varšavskega pakta.

Združenje novinarjev je izdalo stališče, v katerem izražajo razumevanje za težaven položaj v državi in tudi za težaven položaj političnih predstavnikov, pri čemer je značilno, da izrecno imenujejo peterico: Svobodo, Dubčka, Černika, Smrkovskega in Husaka in da pravijo, da predstavljajo «vsi skupaj vodstvo države». Združenje novinarjev od januarja zagovarja moderne in humane socialistične ideje. Vloga sredstev obveščanja je v odnosu do splošnega položaja družbe in morajo odražati resnico ter probleme družbe. Povratek cenzure ustvarja možnost prekinitve povezave med tiskom in državljani, s čimer se tudi prekine razgovor, ki je bistven za ustvarjanje zaupanja med ljudstvom in voditelji.

Izvedeni so bili prvi represivni ukrepi, saj so sicer ohranili na svojem mestu generalnega ravnatelja partijskega glasila «Rude Pravo», vendar pa so odstavili oba namestnika in na mesto njih imenovali nove štiri namestnike generalnega ravnatelja. Ni znano, kako bodo cenzuro izvajali nad radiem in televizijo, glede ostalih listov pa bodo pošiljali v preventivni pregled krtačne odtise vseh člankov. Tednik «Zitrek», ki je glasilo socialistične stranke, je prenehal izhajati, zaplenili pa so humoristični tednik «Dikobraz».

Predsedstvo sindikata kovinarjev je obsodilo protisovjetske incidente, istočasno pa je podčrtalo, da je treba nadaljevati obnovitveni proces, ki se je pričel januarja.

Po vesteh iz Poljske so se zaključili manevri «spomlad 1969», katerim je poveljeval poljski obrambni minister gen. B. Chocha. Manevri so se pričeli 30. marca in so se vršili na ozemlju Poljske, Nemške demokratične republike in Češkoslovaške ter so na njih sodelovale čete teh treh držav in Sovjetske zveze.

RAZGOVORE SO PRIPRAVLJALI DALJ ČASA

Romunski zunanji minister bo obiskal Sovjetsko zvezo

Obisk bo posvečen pripravam za obnovitev pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju

BUKARESTA, 4. — Romunski zunanji minister Corneliu Manescu bo uradno obiskal Sovjetsko zvezo. Iz Bukarešte bo odpotoval jutri zvečer z vlakom in bo prispel v Moskvo 7. aprila, kjer se bo zadržal dva dni. V uradnem poročilu je rečeno, da so obisk pripravljali že dalj časa in da spada v okvir normalnih odnosov med obema državama. Obravnavali bodo dvostranske odnose in pereča mednarodna vprašanja.

Po vesteh iz beograjskih krogov gre za pomemben obisk zaradi splošnega političnega položaja in zaradi specifičnih sovjetsko-romunskih odnosov. Obisk bo predvsem posvečen obnovitvi dvajsetletne pogodbe o prijateljstvu in pomoči, katere veljavnost je letos zapadla. Znano je, da so podobne pogodbe sklenili tudi z drugimi članicami varšavskega pakta in da je Romunija obnovila pogodbo samo s Češkoslovaško. Romuni so namreč vedno vztrajali na odločnem stališču nacionalne suverenosti in ne pristajajo na medržavne pristojnosti varšavskega pakta ter SEV in menda so sedaj te zapreke odstranili z izjavo držav članic varšavskega pakta, ki je bila sprejeta na zadnjem sestanku v Budimpešti.

Zaradi tega bo verjetno prišlo do podpisa pogodbe in se pričakuje, da bo v bližnji prihodnosti obiskala Romunijo delegacija sovjetskega vrhovnega sovjeta, da podpiše novo pogodbo o prijateljstvu in medsebojnem sodelovanju.

Tito pokrovitelj proslave stoletnice rojstva Gandija

BEOGRAD, 4. — Predsednik republike maršal Tito je sprejel pokroviteljstvo nad proslavo 100-letnice rojstva velikega indijskega filozofa in državnika Mahatme Gandija. Kot je znano, je bil v začetku tega leta na pobudo Zveze komunistov, Socialistične zveze in nacionalne komisije Unesco ustanovljen poseben odbor za proslavo te pomembne obletnice. Na poziv odbora so mnoge kulturne, prosvetne, znanstvene, socialistične in družbene organizacije izdelale svoje načrte proslave. V okviru te proslave bo organizirana vrsta predavanj, proslav, oddaj po radiu in televiziji, simpozijev in akademij. Osrednja proslava bo slovesna akademija, ki bo v jeseni tega leta v Beogradu.

Tito v Bosni

SARAJEVO, 4. — Predsednika republike maršala Tita, ki je prispel danes z vlakom v Sarajevo, je pozdravilo več desettisoč prebivalcev glavnega mesta Bosne. Po kratkem zadržanju v Sarajevu je Tito odpotoval na lov v okolico Bugojna. Na 150 kilometrov dolgi poti od Sarajeva do Bugojna so predsednika republike toplo pozdravili številni prebivalci Kiseljaka, Busovače, Viteza, Travnika in Donjega Vakufa. Posebno slovesen sprejem so priredili predsedniku Titu prebivalci Travnika, kjer mu je okrog 20.000 prebivalcev zaželelo dobrodošlico.

Poziv proti grški vojaški diktaturi

ATENE, 4. — Demetrios Papaspyru, ki je bil za časa državnega udara 21. aprila 1967 predsednik grške poslanske zbornice, je naslovil poziv članicam NATO ob priliki dvajsete obletnice organizacije. V pozivu je rečeno, da so «načela, na podlagi katerih si članice atlantskega zavezništva prizadevajo za obrambo svobode tradicij in civilizacije posameznih narodov, postala za Grke mrtva črka po uvedbi diktatorskega vojaškega režima».

«Obramba posameznikov pred nasiljem — se nadaljuje poziv — neodvisnost pravosodstva, svoboda tiska in besede ter sam svobodni parlamentarni sistem so prenehali obstojati, tako kot so grški izvoljeni predstavniki prenehali prisostvovati parlamentarni skupščini članic NATO».

V zaključku svojega poziva izraža Papaspyru upanje, da se bodo «predstavniki zavezniških držav na bodočem sestanku v Washingtonu spomnili na načela atlantskega zavezništva ter storili svojo dolžnost do Grčije».

ŠE VEDNO NIKAKIH VESTI O POTEKU

Kitajski kongres so pozdravile KP Albanije, Vietnama in Romunije

Kitajsko poslaništvo v Londonu deli zemljevid Sibirije s spornim ozemljem - Ostra «bela knjiga» v Moskvi

PEKING, 4. — Še vedno obstaja velika skrivnost o poteku kongresa kitajske partije, pri čemer ni znano niti, če se ni kongres morda celo končal, niti katera vprašanja so na dnevnem redu. Znano je samo, da so razpravljali o novem statutu partije in o novem centralnem komiteju, kateremu predseduje Mao Ce Tung.

Do sedaj so bili objavljeni pozdravni telegrami albanske partije in vietnamske partije, kar priča, da na kongresu ni bilo tujih delegacij.

Zanimiva vest, da je CK romunske partije poslal Mao Ce Tungu pozdravni telegram, v katerem pošiljajo «prisrčne in prijateljske pozdrave» delegatom kongresa in vsem komunistom in kitajskemu ljudstvu. V telegramu se želi kongresu uspešno delo za dejavnost kitajske partije, gradnjo socializma, napredek in procvit kitajske ljudske republike. Izraža se prepričanje o nadaljnjem sodelovanju na osnovi socialističnega internacionalizma in v interesu obeh dežel, stvari socializma ter miru.

Telegram danes objavlja glasilo KP Romunije «Scinteia» na prvi strani.

Med presenečenji devetega kongresa kitajske partije je izredno nagel vzpon teoretika Yao Wen Yuana, ki je sedaj na osmem mestu med 24 vodilnimi predstavniki in ki prej ni bil niti med člani CK. Njegovo ime je vzbudilo pozornost leta 1955, ko je objavil v teoretičnem glasilu «Rdeča zastava» oster članek z naslovom: «Delavski razred mora izvajati svojo vodilno vlogo na vsakem področju». V tem članku je teoretiziral «kulturno revolucijo» in je podčrtal, da mora biti samo eden vodilni center in torej zanikal demokratizacijo in lokalne avtonomije, da mora vodstvo delati v tesnem stiku z delavci in z armado, in napadel intelektualce.

Kitajsko diplomatsko predstavništvo v Londonu je razdelilo geografsko karto, na kateri so označena vsa ozemlja v Sibiriji, ki naj bi bila Kitajska, in ki jih je odvzela Rusija z nepravičnimi pogodbami. Tako je po tem zemljevidu na kitajskem ozemlju pristanišče Vladivostok in večje industrijsko središče Habarovsk. Zemljevidu je priložena brošura, v kateri je rečeno, da gre za obsežno ozemlje, ki ima 600.000 kvadratnih km in da gre torej za ozemlje, ki je tako veliko kot sta Francija in Nemčija skupaj. Zemljevidu so priložene tudi slike sovjetskih vojakov ter sovjetskega vojnega materiala, ki so ga zaplenili med spopadom.

V Moskvi pa so v vseh kinodvoranah pričeli vrteti dokumentarni film o dogodkih na reki Usuri, v katerem so prikazovane scene iz življenja, dela obmejnih straž ter končno tudi iz spopada. Zanimivo je, da je objavljena tudi velika slika Mao Ce Tunga z napisom «Izdajalec Kitajske». Poleg tega so pričeli deliti «belo knjigo», ki ima 160 strani dokumentov in fotografij in ki se naziva «Junaki otoka Damanski».

Petnajsti kongres KP Finske

HELSINKI, 4. — Včeraj opoldne se je v Helsinkiju začel petnajsti kongres KP Finske v znamenju globokega nesoglasja med progresivno linijo v partiji in stalinistično opozicijo. Uvodni govor na kongresu je imel predsednik partije Arne Saarinen.

Trgovinski sporazum Japonska-Kitajska

TOKIO, 4. — Agencija Kyodo poroča iz Pekinga, da je japonska delegacija, ki je na obisku v Pekingu, zaključila trgovinska pogajanja med Kitajsko in Japonsko, ki so se bila začela 22. februarja letos. Podpisala je skupno poročilo o političnih razgovorih in sporazum za enoletno obnovo neuradne trgovinske pogodbe, ki je zapadla 31. decembra lani.

Dopisnik agencije Kyodo poroča iz Pekinga, da sporazum določa drastično zmanjšanje celotne izmenjave za 39 odstotkov. V letu 1963 je ta izmenjava znašala 114 milijonov ameriških dolarjev, letos pa bo dosegla kvečjemu 70 milijonov dolarjev.

To drastično znižanje je posledica dejstva, da Japonci ne morejo še dalje kupovati kitajskega riža. Ti nakupi so lani znašali okoli sto tisoč ton v skupni vrednosti 18 milijonov dolarjev. Poleg tega ni hotela kitajska delegacija sprejeti japonskega predloga o japonskem uvozu zmrznjenega mesa.

Dopisnik agencije Kyodo pravi, da skupno poročilo o političnih odnosih med obema državama poudarja odnose dobrega sosedstva in tradicionalnega prijateljstva med kitajskim in japonskim ljudstvom. Dalje pravi, da sta si obe strani iskreno izmenjali stališča o ozračju, ki prevladuje v odnosu med obema državama, in o vprašanjih skupnega interesa. Delegaciji sta podrobno proučili odnose med obema državama.

Kitajska delegacija je kritizirala stališče japonske vlade, ki zvesto sledi korakom ameriškega imperializma, ki je sovražen ljudski Kitajski», ter je izrazila željo po ugodnem napredovanju prijateljskih odnosov in po normalizaciji odnosov med Japonsko in Kitajsko. Japonska delegacija se je glede prijateljskih odnosov strinjala in je poudarila, da bo storila vse mogoče, da se odstranijo ovire za normalizacijo odnosov.

NA SESTANKU DVEH MINISTROV

Urejena finančna vprašanja glede reforme univerz

Resolucija CK KPI o RAI-TV - Zaključena stavka uslužbencev občinskih mlekarn

RIM, 4. — Danes sta se sestala minister za šolstvo Ferrari-Aggradi in zakladni minister Colombo, ki sta se dogovorila tudi glede zadnjih finančnih podrobnosti vladnega zakonskega predloga o reformi univerz. Oba ministra sta izjavila, da je bil sestanek ploden in da sta rešila še zadnja pereča vprašanja, tako da bo lahko ministrski svet na svoji prihodnji seji dokončno odločal in osnutek osvojil. S tem seveda se bo odprla šele najpomembnejša faza, ko bo zakonski predlog prišel pred parlament.

V zvezi z vestmi o plačevanju novih pokojnin že junija je INPS opozoril, da zakon še ni dokončno sprejet in da bodo lahko izračunavali nove pokojnine šele po objavi zakona. Obljubili pa so istočasno, da bodo okrepili vse ustrezne službe, da bodo lahko oreučili prošnje, za katere kriteriji še niso predpisani.

CK KPI je na svojem zadnjem zasedanju sprejel tudi resolucijo o RAI-TV in spremembah v vodstvu, od katerih je prišlo v zadnjem času. V resoluciji je rečeno, da gre za novo razdelitev mest med raznimi strujami vodilnih strank in to na tak način, da so se izognili vsaki možnosti razprave in nadzorstva s strani parlamenta ter javnega mnenja. Zato zahtevajo odločno reformo, ki naj pretvori RAI-TV v podjetje javnih uslug, naj ga odtrga iz rok izvršnih organov in demokratično uredi.

Obe sindikalni organizaciji prodajalcev bencina sta zavzeli stališče glede predlogov ministra za industrijo in sta na tej osnovi prekinili zaporo bencinskih črpalk. Verbalno sta stališči različni, vendar sta dejansko obe organizaciji pristali na zvišanje marže za eno liro, vendar samo v pričakovanju, da bo medministrski odbor za cene bistveno popravil maržo, ker sedanje zvišanje ocenjujejo za malenkostno.

Danes zvečer se je zaključila 72-urna stavka uslužbencev občinskih mlekarn, ki so jo enotno proglasile vse tri sindikalne organizacije v zvezi s pogajanji za obnovitev delovne pogodbe.

Sovjetski admiral o pomorskih manevrih

MOSKVA, 4. — Poveljnik sovjetske vojne mornarice admiral Sergej Gorškov je zanikal, da plovejo sovjetske vojne ladje proti kitajskim vodam, kot se je v zadnjih dneh mnogo ugibalo v zahodnem tisku na osnovi vesti iz krogov britanske vojne mornarice. Gorškov zahteva tudi za sovjetsko mornarico pravico, da plove po vseh morjih in da ima «globalno» vlogo in v tej zvezi polemizira s krogi NATO in krogi britanske in ameriške mornarice, ki hočejo glede pomorstva imeti monopol. Admiral pravi, da gre za normalne vaje, češ da morajo upoštevati napadalne namere NATO in biti stalno pripravljeni, da zavrnejo napade. Ostro je polemičen glede izjave britanskega obrambnega ministra Healeyja, ki je dejal, da bi v primeru vojne lahko potopili sovjetske ladje «v nekaj sekundah» in pravi, da bi to britanski minister rad naredil predvsem s pomočjo italijanske ter drugih mornaric. Vendar pa te izjave SZ upoševa in so zato sovjetske ladje v stalni pripravljenosti in stalno izpolnjujejo svojo bojno sposobnost. V ta okvir spada tudi sedanje križarjenje, ki je vzbudilo tolikšno nervozo na zapadu.

DEMONSTRACIJE ČRNCEV V CHICAGU IN MEMPHISU

Žalne svečanosti ob prvi obletnici umora Martina Lutra Kinga

V chicaški črnski četrti so zaradi incidentov, pri katerih je bilo 89 oseb ranjenih, uvedli policijsko uro - Danes velika manifestacija v Manhattnu

CHICAGO, 4. — V številnih ameriških mestih so danes proslavili prvo obletnico smrti Martina Lutra Kinga, črnskega voditelja in Nobelovega nagrajenca za mir, ki ga je v Memphisu umoril James Earle Ray. Spominske svečanosti so dale povod za celo vrsto neredov, do katerih je prišlo včeraj v Washingtonu, Baltimori, Chicagu in drugod.

Do najhujših incidentov je prišlo v Chicagu, kjer je policija izredno ostro nastopila proti črnskim študentom, ki so se bili v neki šoli udeležili zborovanja na čast umorjenemu voditelju. Chicaški župan Daley je celo poklical v mesto narodno stražo, medtem ko so v črnski četrti mesta proglasili za mladoletnike policijsko uro ter prepovedali prodajo orožja, alkoholnih pijač in bencina. Včerajšnji incidenti so povzročili najmanj 89 ranjenih, od katerih je eden, ki ga je strel zadel v prsi, v zelo resnem stanju. Policija je aretirala 234 oseb, od katerih je 144 mladoletnikov. Kot je znano, je prišlo pred enim letom, takoj po Kingovem umoru, v isti chicaški četrti do silovitih spopadov med demonstranti in policijo, med katerimi je bilo enajst črncev ubitih.

V New Yorku je neka kvekerska organizacija priredila žalni sprevod v osrednji Times Square, drugo masovno manifestacijo pa so napovedali za jutri v Manhattanu.

Tudi v Memphisu, kjer je bil Luter King umorjen, so bile žalne manifestacije, ki jih je vodil Kingov naslednik Abernathy. Udeležilo se jih je kakih petnajst tisoč oseb, ki so se zbrale pred motelom «Lorraine», kjer je bil črnski voditelj umorjen. Na manifestaciji je imel osrednji govor senator Edward Kennedy, nato pa je povorka krenila proti središču mesta, kjer je prišlo do neredov in spopadov s policijo. Več demonstrantov je bilo aretiranih. V mestu so uvedli policijsko uro.

Coretta King, vdova umorjenega Nobelovega nagrajenca za mir, se je udeležila žalne svečanosti v Atlanti, kjer je King pokopan. Ameriški predsednik Nixon ji je poslal sožalno brzojavko.

Martin Luter King

HOLANDSKI JEZUIT V RIMU

Razgovor patra Hermansa z generalom P. Arrupe

Razgovor je baje povezan s svojevrstnim uporom jezuitov v vseučiliški župniji v Amsterdamu

VATIKAN, 4. — General «Jezusove družbe» O. Pedro Arrupe se je danes razgovarjal s prdstavnikom holandskih jezuitov, provincialskim o. Jean Hermansom.

Razgovor med generalom Jezuitov in holandskim predstavnikom je bil na sedežu jezuitskega reda, blizu Vatikana.

Za sedaj še ni bilo izdano nobeno sporočilo s strani generalne kurije «Juzusove družbe». Domnevajo pa, tudi v zvezi z izjavami, ki jih je podal jezuitski odgovorni predstavnik za Holandsko o. Jean Hermans pred svojim odhodom iz Holandske, da se je verjetno razgovarjal z o. Arrupe v zvezi z raznimi problemi, ki so nastali po obisku v Rimu dveh holandskih jezuitov. Gre za o. Huuba Oosterhujsa in o. Ton Van der Stata, ki zagovarjata svojega sobrata o. Jos Vrijbourga, ki je zapustil «Jezusovo družbo» v oktobru lani in že nekaj mesecev sem trdi, da se bo poročil, toda da bo še naprej opravljal svojo duhovniško službo v vseučiliški župniji v Amsterdamu. Ta župnija je zaupana njemu in drugim štirim jezuitom. Med temi sta prav že omenjena jezuita, ki sta prišla pred desetimi dnevi v Rim, kjer sta se pogovarjala z jezuitskim generalom. Po vesteh, ki so prišle iz Holandske, je vodstvo «Jezusove družbe» zahtevalo, naj zapustijo družbo, ker baje nista hotela javno preklicati nekaterih izjav, ki jih vodstvo reda smatra za nasprotne notranji disciplini družbe.

Kot je znano, je sam general reda o. Arrupe pozval v februarju letos vse holandske jezuite, naj se strogo držijo discipline družbe.

Po vesteh iz Amsterdama so rimske jezuitske oblasti baje naročile holandskemu jezuitskemu provincialu o. Jean Hermansu, naj sporoči že omenjenima jezuitoma, da zapustita red. Zdi pa se, da Hermans ni izpolnil ukaza, ker se je hotel prej osebno porazgovoriti z jezuitskim generalom o. Arrupe, ki je poglavar 30.000 jezuitov na svetu.

Aretacije študentov v Adis Abebi

ADIS ABEBA, 4. — Etiopska policija je aretirala danes kakih petsto študentov, ki so priredili simbolični pogreb nekega kolega, 20-letnega Demekeja Zewdeja. Ta je zgubil življenje med včerajšnjimi demonstracijami na univerzi «Haile Selassie», kjer je policija izredno ostro nastopila ter aretirala kakih šest do sedemsto študentov. Zewde naj bi bil umrl, ko je skočil iz policijskega kamiona, da bi se izognil aretaciji.

Vest o študentovi smrti, ki jo je dal danes rektor univerze Akilu Hapte — ta je med drugim tudi kritiziral nastop policije — je razburila duhove študentov. Iz doma umrlega kolega so tako priredili žalno povorko, na čelu katere so nosili simbolično krsto. Ko se je povorka približala središču mesta, jo je policija ustavila: prišlo je do krajšega pretepa, potem pa so agenti naložili kakih petsto študentov, med njimi tudi sto deklet, na tovornjake in jih odvedli na policijsko postajo.

Proglas Jahije Kana

KARAČI, 4. — Novi predsednik pakistanske republike general Jahija Kan je objavil danes proglas, v katerem pravi, da bo vladal državi na podlagi ustave iz leta 1962, ki so jo pred desetimi dnevi ob uvedbi obsedenega stanja preklicali. Proglas pa dodaja, da je bilo enajst členov ustave ukinjenih: ti členi zadevajo bistvene svoboščine, med temi jamstva v primeru aretacije in pripora, svobodo združevanja in enakost državljanov.

Vznemirjenost in napetost, ki v teh dneh vladata v Češkoslovaški republiki, nudita v Pragi protislovno sliko Vaclavskega trga, kjer se zdi, da je življenje popolnoma izumrlo

Poleti «Alitalia» na progi Rim-Varšava

VARŠAVA, 4. — Danes je bil otvoritveni polet na progi Rim — Varšava, ki ga organizira italijanska letalska družba «Alitalia». Letalo tipa «Caravelle», ki je last italijanske družbe, je pristalo nekaj po 13. uri na letališču poljske prestolnice. Skupina predstavnikov oblasti, poljskih in italijanskih, med katerimi je bil italijanski poslanik v Varšavi Manlio Castronuovo, je pričakala na letališču prihod letala ter se potem povzpela na krov.

Ob tej priliki je poslanik Castronuovo poudaril, da bo nova zračna povezava med Poljsko in Italijo, ki sledi tistim, ki jih je že uresničila poljska družba «Lot», pospešila izmenjave in spoznanje med obema narodoma.

Nova letalska služba, ki jo je organizirala «Alitalia» za Poljsko, predvideva dva tedenska poleta: letalo bo odpotovalo vsak ponedeljek iz Rima ob 9.20 ter bo preko Prage prispelo v Varšavo ob 13.20. Še isti dan, ob 14. uri, se bo letalo vrnilo čez Prago v Milan, kamor bo prispelo ob 17.30. Drugi polet pa bodo opravljali vsak petek, in sicer z odhodom iz Milana ob 10.50 ter s prihodom v Varšavo ob 14.20. Še isti dan se bo letalo ob 15.05 vrnilo v Rim, kamor bo prispelo ob 19.05.

V ZDA zvišali eskomptno mero

WASHINGTON, 3. — Svet zvezne rezerve je zvišal eskomptno mero od 5,5 na 6 odst. To je najvišja eskomptna mera v ZDA v zadnjih štiridesetih letih. Nova eskomptna mera stopi v veljavo jutri. V okviru ukrepov proti inflaciji je svet zvezne rezerve sklenil tudi zvišati rezerve, ki jih morajo imeti banke

TRAGEDIJA SAVOJCEV V ŽENEVI

Niti bivši kralj Umber[to] ni mogel obiskati svoje hčer[ke]

Zdravstveno stanje «Titti» je še vedno zelo resno - V afero je baje zapletena tudi črnolaska, ki je po domnevnem poskusu samomora zapustila poslopje v Ulici Etienne Du[mont]

ŽENEVA, 4. — Med časnikarji, ki neprestano prežijo pred bolnišnico, kjer leži Maria Beatrice Savojska in pred gradom Merlinge, kjer živi njena mati, bivša italijanska kraljica Maria Jose, se je danes razširil glas, da bivši italijanski kralj Umberto Savojski ni mogel obiskati svoje hčerke zaradi njenega hudega zdravstvenega stanja. Sodeč po teh vesteh, so zdravniki prepovedali obiske tudi najožjim članom družine.

V krogih družine bivšega italijanskega kralja še vedno trdijo, da je Maria Beatrice («Titti», kot jo navadno imenujejo) padla po nesreči z drugega nadstropja nekega poslopja v rezidenčnem rajonu Ženeve «Vieille ville», in sicer v Ul. Etienne Dunont. Prav v tem poslopju stanuje argentinski funkcionar Luis Reyna Corvalan, ki se je zadnje čase družil z dekletom.

Po nekaterih vesteh Luis Reyna ni bil v svojem stanovanju v trenutku, ko je italijanska princesa padla z okna na drugem nadstropju njegovega stanovanja. Po nekaterih vesteh sta se Reyna in «Titti» sprčkala zaradi banalnih razlogov. Argentinski funkcionar je menda hotel odpotovati v Saint Moritz, toda dekle se je uprla tej njegovi zahtevi. Mladenič je odpotoval, nakar je «Titti» prišla v njegovo stanovanje ter baje skočila z okna z namenom, da napravi samomor.

Po nekaterih drugih vesteh pa je v to družinsko tragedijo Savojcev zapletena tudi neka črnolasa deklica, ki so jo baje videli, ko je v naglici zapuščala poslopje v Rue Etienne Dumont, malo prej kot je prišel tja rešilni avto, ki je hudo poškodovano «Titti» prepeljal v bolnišnico.

Maurizio Arena, ki je bil v Ženevi, je izjavil, da je šel tja zaradi nekih zasebnih zadev. Pripomnil pa je, da se je zanimal za zdravstveno stanje princese.

Minulo soboto je še zelo mlad podlegel bolezni načelnik tiskovnega urada padovskega velesejma časnikar Vittorio Castellani. Smrt ga je ugrabila svojcem, kolegom ter ustanovi, pri kateri je delal že 15 let, ko mu je bilo komaj 40 let.

Pogrezanje tal zaradi izkoriščanja podtalnih voda

BENETKE, 4. — Dva inozemska strokovnjaka proučujeta stanje podzemeljskih plasti v Benetkah in v bližnji okolici mesta. Geologa bosta čez nekaj časa sporočila svoje izsledke organizaciji UNESCO, ki jih bo potem posredovala italijanski vladi.

Na nekem srečanju z novinarji, ki je bilo na sedežu uprave de (Magistrato alle acque) strokovnjaka pojasnila glavne ke pogrezanja tal v Benetkah sploh v pokrajinah Benetk[e], ve, Trevisa in Vicenze. Z[...] niki domnevajo, da se tla p[...] jo zaradi rastočega izkor[iščanja] podtalnih voda. Kot je znan[o] vsej padski nižini prava pod[...] jezera, kamor doteka voda i[z] tih predelov. Rastoče črpanj[e] iz teh podzemskih jezer p[...] pogrezanje tal. Zato menijo, bilo treba zajemati vode [...] nožju gora.

Churchillova vdova si je zlomila stegn[o]

LONDON, 4. — Danes so p[...] li v «Westminster hospital» Clementine Spencer-Churchill no vdovo po pokojnem ang[leškem] premieru Winstonu Church[illu] priletna vdova slavnega ang[...] državnika si je baje zlom[ila] nenico, in sicer zaradi pad[ca] mači hiši. Predstavnik bo[lni]š[nice] izjavil, da je sicer zdravstv[eno stanje] nje bolnice precej dobro, [...] padcu se ni še popolnoma [...]

Potresna sunka v Grčiji in Italiji

ATENE, 4. — Atenski seizm[ološki] observatorij je sporočil, da [je za]beležil hud potresni sunek 5,[...] nje Richterjeve lestvice d[...] 0,14 in nekaj sekund po polno[či] servatorij je pojasnil, da se [je na]hajalo središče potresa kak[ih ...] km severozahodno od Aten. [...] ni sunek so zabeležili tudi [...] ku Krfu. Ne poročajo o žrtv[ah ali] škodi.

O lažjem potresnem sunku [poro]čajo tudi iz Finale Ligure. [...] so zabeležili okoli 16.21 ter [je tra]jal le nekaj sekund. Ljudje [so se] sicer spočetka ustrašili, toda [...] liko minut pozneje so se po[...]

O potresnem pojavu se v [...] skem središču govori prece[j ...] je bil današnji primer potres[a ...] tretji v tem tednu. V teh d[neh je] v Finale Ligure precej tujih [turi]stov (med njimi skupina 250 [...] cev), ki so prišli na ligursko [obrež]ro za velikonočne praznike.

NOV BOMBNI ATENTAT V GENOVI

Eksplodirala je bomba pred občinskim uradom

Policija trdi, da gre za atentat, ki so ga izvršili anarhisti

GENOVA, 4. — Neznanci so davi položili na okno pri vhodu v urad odborništva za mestna podjetja v Ulici San Bartolomeo degli Armeni bombo, ki je kmalu nato eksplodirala. Eksplozija je poškodovala nekaj uradov mestnega podjetja za plin in vodo (AMGA). Škoda znaša baje 2 milijona lir.

Po mnenju policijskih organov so atentat zagrešili anarhisti. To domnevo naj bi potrdilo dejstvo, da je bil ta zadnji atentat na las podoben nekemu drugemu do katerega je prišlo pred časom. Pravzaprav je bilo v zadnjih mesecih v Genovi kar sedem bombnih atentatov. V petih primerih so peklenski stroji eksplodirali, v dveh pa ne. Glede atentata, ki je bil podoben današnjemu, so policijske oblasti sporočile, da so krivci pustili na kraju eksplozije anarhistične letake. Da je današnji atentat delo istih krivcev pa naj bi dokazovala podobna tehnika izvedbe. Strokovnjaki domnevajo, da so pri današnjem atentatu krivci uporabljali kemični vžigalnik (preiskovalni organi niso namreč našli niti najmanjšega koščka vžigalne vrvice). Tudi atentat na urade odborništva za prehrano je bil opravljen s podobnimi metodami.

Policija je aretirala nekega mladeniča, katerega pa je pozneje izpustila. Gre za nekega 25-letnega bivšega študenta, ki je baje hotel postati član skupine «camillini», katero sestavljajo mladeniči iz opozicijskih katoliških krogov. Po nekaterih vesteh so policisti našli v mladeničevem stanovanju razne odrezke časopisov, kjer se govori o atentatih na dve cerkvi ter o anarhističnih letakih.

Carapkin pri Brandtu

BONN, 4. — Zahodnonemški zunanji minister Willy Brandt se je danes sestal s sovjetskim veleposlanikom v Bonnu Carapkinom. Na sestanku, ki je trajal več kot uro, sta razpravljala o budimpeštanskem pozivu držav članic varšavskega pakta za sklicanje vseevropske konference.

LAGOS, 4. — Vojaški predstavnik je danes izjavil, da nigerijske zvezne čete napredujejo proti upravni prestolnici Biafre Umuahil. Dodal je, da enote prve in druge divizije skupno napadajo ozemlje Biafre od zahoda in z juga.

Radio Biafra je izjavil, da je v teku srdita bitka v Onu Akoli in da je bil napad zveznih čet ki so ga izvedle v zadnjih treh dneh, odbit.

ZAGONETNA SMRT TRGOVSKEGA ZASTOPNIKA BLIZU FIRENC

V bližini letališča Peretola so našli truplo Giovanbattista Borrija

Policijski organi domnevajo, da je bil turinski trgovski zastopnik umorjen zaradi številnih razlogov, od katerih eden zadeva morda tudi tragično smrt Ermanna Lavorinija

FIRENCE, 4. — Truplo 33-letnega trgovskega zastopnika Giovanbattiste Borrija, ki je zagonetno izginil iz svojega avta znamke «primula-bianchi» 2. t. m. v bližini Firenc, je našel davi 69-letni upokojenec Bruno Chiesi iz Firenc. Moški je takoj telefoniral na policijo. Na kraj, kjer je ležalo truplo, so prišli najvišji policijski funkcionarji, a med njimi tudi podkvestor Gerunda, načelnik odseka «Criminalpol», ki se ukvarja, kot je znano, s preiskavo, ki zadeva zagonetno smrt Ermanna Lavorinija.

Truplo pokojnega Borrija je ležalo v nekem osamljenem kraju (Osmannoro) v bližini letališča Peretola. Pokojnik je ležal na travi, a glava mu je bila v mlakuži. Truplo je bilo skoraj nago, saj so bile hlače potegnjene skoraj do gleženjev. Na truplu so preiskovalni organi opazili nekaj podpludb, ki so nastale morda tedaj ko je morilec odvlekel že mrtvega Borrija od kraja kjer ga je umoril (verjetno v zastopnikovem avtomobilu).

Policistom se je takoj spočetka zdelo čudno, zakaj je truplo ležalo zelo daleč proč od kraja kjer so našli pokojnikov avtomobil. To okoliščino pa pojasnjujejo s tem, da je verjetno morilec pobil Borrija prav v bližini Osmannora, ga odvlekel v bližino letališča ter se odpeljal naprej z žrtvinim avtom. Zavozil je na avtocesto, se peljal po njej nekaj časa ter se potem ustavil zaradi okvare na vozilu, katerega je takoj zapustil.

Če so dogodki res tako potekali, potem je gotovo, da je morilec šel skozi vstopno postajo avtoceste. Uslužbenec, ki je bil tedaj na postaji, se sicer spominja avtomobila znamke «primula bianchi», ne spominja pa se kdo ga je upravljal.

Policijski organi preiskujejo sedaj razdobje med 20.30 tistega usodnega dne (2. aprila) in 1,45 predvčerajšnjega dne, ko je avto privozil na avtocesto. Kako je Borri preživel tiste tri ali štiri ure in s kom se je družil? Trdijo, da so ga nekatere osebe videle tisti večer v mestnem parku «Cascine», kjer se navadno zbirajo homoseksualci.

Policijski organi menijo, da so v zvezi z umorom turinskega trgovskega zastopnika možne štiri domneve: morda je šlo za maščevanje, morda za rop, za ljubosumnost, ali pa (četrta možnost) za «likvidacijo» ki naj bi jo zagrešili ljudje, ki so se hoteli iznebiti neljube priče, ki je morda poznala ozadje umora mladega Ermanna Lavorinija.

HUDA NESREČA PRI VIDMU

Živa je zgorela pri trčenju dveh avtomobilov

VIDEM, 4. — Rina Tosolini Dean iz Vidma, stara 33 let, je živa zgorela ob čelnem trčenju dveh avtomobilov, do katerega je prišlo preteklo noč v bližini Vidma.

Zaradi trčenja sta se vnela oba avtomobila. Enega od teh je upravljala Tosolinijeva, drugega pa trgovski potnik Franco Domiani, star 23 let iz kraja S. Giovanni al Natisone. Neki avtomobilist, ki se je prav tedaj peljal mimo, je potegnil iz gorečega avtomobila Franca Domianija. Rešitelj je 50-letni Mario De Giorgi. V videmski bolnišnici so zdravniki pregledali Domianija ter so izjavili, da se bo moral zdraviti 15 dni. V kratkem ga bodo zaslišali karabinjerji, ki hočejo zvedeti, kako je prišlo do nesreče. Po nekaterih vesteh se je ta pripetila morda zato, ker je Tosolinijevi nenadoma postalo slabo. Ženska se je peljala v smeri proti Vidmu, ko je nenadoma zavila popolnoma na levo ter trčila v Domianijev avto. Truplo nesrečne ženske, ki je skoraj popolnoma zgorelo so pripeljali v mrtvašnico. Ženska zapušča 18-letno hčerko.

Sofio Celorio Bassi, ki jo je sodišče v Acapulcu obsodilo na 11 let zapora, ker je umorila svojega grofa Cesareja Acquaroneja, je te dni obiskala v zaporu njena hčerka Clairette

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Zakon o pokojninah nov pomemben korak k ženski enakopravnosti

Prejšnji teden je bil po ne prav dolgi razpravi sprejet v parlamentu novi zakon o pokojninah. Okvirna načela tega zakona so bila postavljena že v sporazumu med vlado in sindikati (o čemer smo na tem mestu že pisali). Na podlagi tega okvirnega sporazuma se je potem razvijala vsa parlamentarna debata. Treba je priznati, da je novi zakon šel še korak naprej od sporazuma in vsebuje še celo vrsto manjših ugodnosti v prid upokojencev, čeprav ni mogel rešiti še vseh perečih problemov, ki se postavljajo na tem področju.

V tej naši rubriki bomo postopoma razčlenjevali vse najvažnejše točke novega zakona, radi bi se pa danes zadrževali pri obravnavanju nekega načela, ki v tem novem zakonu o pokojninah prihaja do izraza, in sicer o načelu o enakosti obeh spolov pri upokojitvi. S tem zakonom so bile odpravljene se vse preostale razlike, ki so postavljale ženske pri upokojitvi v podrejen položaj. Glavne pridobitve ženskega spola v novem pokojninskem zakonu bi lahko razčlenili na naslednje štiri točke:

1. Z dnem, ko bo novi zakon stopil v veljavo se bodo invalidske pokojnine in pokojnine za dovršeno delovno dobo izračunale ženskam na isti način kot moškim. To velja, seveda, za tiste pokojnine, ki jih bodo izračunali po predpisih, ki so bili v veljavi pred 1. majem lanskega leta, po katerih se pokojnina različno obračunava za moške in za ženske.

Vsem ženskam, ki že uživajo invalidsko pokojnino in pokojnino za dovršeno delovno dobo in ki jim je bila izračunana po predpisih izpred 1. maja 1963, bo ta pokojnina s 1. januarjem letošnjega leta povečana tako, da se jim bo ponovno izračunala, kot se izračuna za moške. Poudariti moramo, da gornji predpisi ne veljajo za starostne pokojnine (pensione di vecchiaia) vendar je že to, kar lep napredek enakopravnosti ženske. *Tako bodo ženske, ki že uživajo invalidsko pokojnino in pokojnino za dovršeno delovno dobo, prejele poleg splošnega poviška 10 odst., ki veljo za vse pokojnine, še naknadni povišek 2052 lir mesečno.*

2. Druga velika novost, ki je zelo važna pri enakosti žensk z moškimi v delovnem razmerju in ki jo predvideva novi zakon o pokojninah je novi način izračunavanja pokojnine glede na število let plačanih socialnih dajatev. Ker gre lahko ženska v pokoj ze s 55. letom, bi težko do tega leta dosegla polno dobo 40 let plačanih socialnih dajatev, na podlagi katerih bi znašala pokojnina 74 odst plače zadnjih let. *Zato se bo ženskam izračunala pokojnina v višini 74 odst* (po letu 1975 za 80 odst.) *plače zadnjih petih let za 35 let plačanih socialnih dajatev.* Tako se bo za vsako leto več ali manj plačanih socialnih dajatev pokojnina pri ženskah povišala ali znižala za 2,11 odst.

3. Pokojnino za preživele bo po novem zakonu lahko prejela vdova, ne glede na to, koliko let sta bila zakonca poročena ter ne glede na starostno razliko med zakoncema. Do danes so obstajale pri tem določene omejitve in vdova ni prejela pokojnine, če ni bila poročena določeno število let

4. Po novem zakonu bo vdova, ki prejema lastno pokojnino, deležna vsaj minimalne pokojnine poleg pokojnine za preživele v višini 60 odst. pokojnine preminulega moža! Do danes so za eno kot drugo pokojnino bili predvideni določeni odtegljaji.

Tekoči trak tovarne Fiat v Rivaltu, od koder prihajajo številni avtomobili, ki brzijo po naših cestah

Informacije turistične zveze Slovenije

GORENJSKA:

V Bohinju je dovolj prostora v hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Zaprta je restavracija Triglav. Žičnica na Vogel in vse smučarske vlečnice redno delujejo. Od 1. aprila dalje je odprt ribolov na postrvi. Na Bledu bosta do 7. aprila zasedena hotela Toplice in Jelovica. V drugih hotelih je še dovolj prostora, vendar priporočamo rezervacije. Od 6. aprila dalje bo odprta tudi gostilna v Ribnem. V Ratečah je dovolj prostora v zasebnih turističnih sobah, v gostilnah in v penzionu Gorenjka, ki ga upravlja počitniška skupnost Alpe-Adria. Dom v Planici bo od 8. aprila dalje zaprt. Na Jesenicah je prostor v obeh hotelih. Prostor je tudi v smučarskem domu na Črnem vrhu in v Domu pod Golico. Pri zasebnikih v okolici Jesenic je dovolj prostora. V Mojstrani je dovolj prostora v zasebnih turističnih sobah in v obeh hotelih. Smučarska vlečnica obratuje samo, če je več smučarjev. V Tržiču, Podljubelju, na Ljubelju in na Zelenici je dovolj prostora. Prostor je tudi v Domu pod Storžičem. Domova na Kofcah in na Dobrči sta še vedno zaprta. Dom na Krški gori pa je odprt ob sobotah popoldne in ob nedeljah. Žičnica na Zelenico redno obratuje. V Kranju je dovolj prostora v obeh hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Dovolj prostora je v Preddvoru, na Jezerskem, na Krvavcu in v počitniškem domu Rade Končar v Bašlju. V Škofji Loki je prostor v hotelu Krona in v zasebnih turističnih sobah. Dovolj prostora je tudi v planinskem domu na Lubniku, v Loški koči na Starem vrhu in pri zasebnikih v Ratečah. Gostilna Sora v Ratečah ima dovolj prostih postelj, razen tega pa nudi gostom tudi domačo hrano. Od 1. aprila dalje je tudi na območju Škofje Loke dovoljen ribolov na postrvi. Na Starem vrhu in na Soriški planini je še dovolj snega za smučanje. V Poljanski in Selški dolini je povsod dovolj prostora.

Prireditve: Na Zelenici bo danes mednarodni smučarski veleslalom za člane in članice. Likovna sekcija jeseniške «Svobode» prireja v mali dvorani delavskega doma razstavo del slikarja Josefa Hauserja iz Švice. Razstava bo odprta do 9. aprila vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure.

PRIMORSKA:

V Kopru je dovolj prostora v hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Prostor je tudi v Portorožu, Piranu in Izoli. V reki Rižani je odprt ribolov na postrvi.

LJUBLJANA Z OKOLICO:

V Ljubljani je zaseden hotel Turist. Nekaj prostora ima tudi hotel Lev, medtem ko priporočajo za hotel Slon rezervacije. Dovolj prostora je v hotelu Bellevue. Hotela Union in Ilirija bosta zasedena 5. in 6. aprila, hotel Ljubljana transport pa bo zaseden 5. in 11. aprila. Dovolj prostora je v zasebnih turističnih sobah. V Mednem je prostor v gostilni Cirman in v Motelu. Planinski dom na Govejku v Medvodah ima dovolj prostora. Prenočišče v novem dom ustane 12 dinarjev, v starem domu pa 9 dinarjev. Člani planinskih društev imajo popust. Na Kureščku in v Polhovem Gradcu je dovolj prostora. Prostor je tudi v Kamniku, Kamniški Bistrici in na Veliki planini. V Domžalah, Litiji in v okolici Litije je povsod dovolj prostora. Dovolj prostora je tudi v hotelu Mantova in pri zasebnikih na Vrhniki. Cesta z Vrhnike v Stari mlin je zaprta. Vlečnica v Zaplani ne obratuje. V Logatcu je prostor v hotelu Krpan in v zasebnih turističnih sobah. Prostor je tudi v Rovtah in v turističnem domu na Goropekah. V Cerknici in okolici je dovolj prostora.

Prireditve: Danes bo v dvorani Tivoli košarkarska tekma med Olimpijo in Slovanom. V Narodnem muzeju je od 2. aprila dalje odprta občasna razstava, ki prikazuje razvoj svetlobnih teles od prazgodovine do današnjih dni. V Moderni galeriji je od 4. aprila dalje odprta razstava del Srečka Dragana in Marka Pogačnika. V Mestni galeriji so 3. aprila odprli jubilejno razstavo slovenskih slikarjev, ki so leta 1938 ustanovili društvo «Gruda». V muzeju na gradu Goričane pri Medvodah bodo 6. aprila odprli razstavo ljudske umetnosti Čila. V Mestnem gledališču v Ljubljani bo Zveza kulturno prosvetnih organizacij Ljubljane priredila 8. aprila oddajo pod naslovom «Portreti slovenskih dramatikov».

DOLENJSKA:

V Novem mestu je še prostor v obeh hotelih. Na Otočcu je nekaj prostora v motelu, vendar priporočajo rezervacije. Hotel grad Otočec je zaseden. V Gradu Mokrice je še nekaj prostora. Dovolj prostora je v Dolenjskih Toplicah, medtem ko za Šmarješke Toplice poročajo rezervacije. Čateške plice so zasedene; nekaj prostora je samo pri zasebnikih na [...]žu. Prostor je v Črnomlju, Metliki in Sevnici. Motel v Trebnjem je zaseden. V planinskih domovih na Lisci, Bohorju, Frati in Gorjancih gori je dovolj prostora, vendar poročajo rezervacije za večje skupine. Domova Miklavž in Gospodična na Gorjancih sta še vedno zaprta.

ŠTAJERSKA:

V Celju in okolici je dovolj prostora. Odprta sta domova na Oljki in Svetini, prav tako pa sta odprti tudi Celjska in Mozirska koča. Pri Mozirski koči je še snega za smučanje; vlečnica ne obratuje. Odprta sta kopalna bazena na Dobrni in v Laškem. Planinski dom v Logarski dolini je odprt. Odprto je tudi izletišče Stari grad nad Celjem.

Prireditve: 4. aprila so v likovnem salonu v Celju odprli retrospektivno razstavo del Gojmira Kosa.

POMURJE:

V Murski Soboti je dovolj prostora v hotelih Diana in Zvezda. V Radencih je prostor samo v zasebnih turističnih sobah, medtem ko je zdraviliški dom zaseden. Dovolj prostora je v Gornji Radgoni, Ljutomeru, Lendavi in Gornjih Petrovcih. V Moravcih je dovolj prostora v zasebnih turističnih sobah, letoviško naselje pa je še zaprto.

Prireditve: V Murski Soboti bodo do danes imel v hotelu Diana turantski ples Ekonomske šole.

MNENJA O KONGRESU KPK

Ali gre res za ustanovitev nove partije?

Mnenje sovjetskega tiska - Domneve o ustanovitvi «kitajske internacionale» - Kdo bi bili njeni člani - Zanimiv «mednarodni seminar» v Pekingu

omunistična partija Kitajske enotna organizacija kitajskih unistov ne obstoji več. To bi poglavitna ugotovitev komen-a, ki ga je te dni objavil ča-s «Izvestija». V tem članku, ki izšel v omenjenem časniku 2. la, je rečeno, da je IX. kon- Komunistične partije Kitajske resnici samo nekakšno zborova- pristašev Maocetunga, katere- namen je ustanovitev kitajske tije, ki ne bi imela nič več pnega z dosedanjo partijo in narodnim komunističnim giba-m.

Zadnje mesece,» piše zgoraj o-pjeni časopis, «so tuji dopisniki očali iz Pekinga o pripravah za cetungovsko farso in o tem, o da so pekinški hoteli prepol- delegatov IX. kongresa.» Takoj m pa ugotavlja, da je postalo sem jasno, «da je Komunistič- partija Kitajske v teku kultur- revolucije bila dejansko popol-a razbita, obenem s svojimi ri v centru, Maocetungova kli- pa zdaj ustanavlja novo par-.

asopis nadalje pravi, da dele- IX. kongresa KPK nasploh ni- nobeni delegati, temveč osebe, so jih bili izbrali pristaši Mao-nga, v glavnem ljudje iz voj-. Ti bi morali potrditi novi sta- KPK, ki je bil — kot zatrjuje opis — že sprejet na dvanaj-n razširjenem plenumu KP Ki-ke, v resnici na zborovanju cetungovcev.

azčlenjujoč zunanjepolitične kon-cije Kitajske, pa «Komunist», etično glasilo KP SZ, zatrjuje, Kitajska v zunanji politiki ovi- pomoč, ki jo SZ nudi Vietnamu, or tudi namerno ustvarja tež-e, da bi se vojna v tej deželi cala. Polmesečnik CK KP SZ rtijna Žizn» je v svojih oce- kitajskih dogodkov še radi-nejši. Pod naslovom «Kakšno tijo hoče ustvariti Maocetung», njem bil objavljen članek, ki vito napada celotno prakso KPK njenega kongresa.

vtorja V. Giunin in A. Grigor- v obširni analizi kitajske situa- ugotavljata oziroma zatrjuje- med drugim, da sedanje stanje KP Kitajske označuje vojaško-kratska diktatura maocetungov-, ki hočejo izkoristiti tradicijo ugled revolucionarne KP Kitaj-, pri čemer imajo dejansko ob- v rokah Maocetung in še ka- petnajst njegovih sodelavcev, predstavljajo sam vrh partije. ričo takega stanja — menita rja — bo IX kongres KP Ki-ke pomenil samo začetek neke e etape v razvoju te velike ele, kjer se komunistična par- spreminja v militaristično or-izacijo in orodje režima osebne asti na nacionalistični in odkri- protisovjetski ter protisocialistič-formi».

ahodni dopisniki iz Moskve pa svojih komentarjih tega, kar je em objavil sovjetski tisk, poro-o v tem smislu, kot da bi v SZ n kongres KPK smatrali pred-m kot poizkus ustanovitve ne-kšne «maocetungovske interna-nale», naperjene proti sociali-nim režimom in mednarodnemu munističnemu gibanju. Glede na bi poglavitna nevarnost obsta-a v dejstvu, da se Maocetung tem opira na «kakršen si bodi radikalnih in drobnoburžoaznih v številnih državah, kjer se anizirajo tudi oborožene «sovraž- skupine», da bi se tako okre-a svetovna frakcionaška dejav-st.

V to «kitajsko internacionalo» bi vključili predstavniki «frakcio-skih skupin iz kakih tridesetih žel» in pa voditelji nekaterih njših komunističnih partij, ki pod vplivom maocetungovcev.

Od julija do avgusta lani se je Pekingu že vršil «mednarodni minar», ki je imel poizkusni zna-j. Udeležili so se ga predstav-ki kitajskih skupin iz Italije, ancije, Indonezije, Čila in pa jske skupine, ki živi v Albaniji. Tirani pa, baje, imajo Kitajci men organizirati evropsko kon-renco. Partije, ki se po svoji zve-obi Pekingu zlasti odlikujejo, so ieg albanske še one iz Nove Ze-landije, Burme, Malezije, Tajske, Indonezije, vtem ko si maocetun-govci skušajo pridobiti pozicije tu-di v nizozemski partiji. Na Japon-skem, v Argentini, na Norveškem in Danskem, pa Peking skuša na-vezati stike z «ljudskimi sociali-stičnimi strankami».

23 milijonov Italijanov ne čita nič

Vsedržavno združenje knjižnic e nedavno organiziralo v Bologni borovanje, ki se ga je udeležilo ad 400 najvidnejših osebnosti z adevnega področja.

«Tradicionalne oblike posredova-ja med individuumom in družbo na tem, da izginejo, njihovo mesto pa naj bi prevzele nekakš-e oblike vedenjskega nastopanja. Spričo takega spreminjanja druž-bene stvarnosti, bi pa vključitev tradicionalne ljudske knjižnice va-njo postala dokaj problematična,» je med svojim nastopom med dru-gim dejal Giuseppe Guglielmi, ravnatelj porajinskega združenja javnih čitalnic iz Bologne, na že omenjenem vsedržavnem zborovanju, ki je potekalo v znamenju gesla «Knjižnica v vsako občino».

To bi bila nekakšna diagnoza sicer že znanega poraznega stanja, ki v tem pogledu obstaja v Italiji. To tudi potrjujejo že večkrat v tisku prikazane številke, kot so na primer naslednje, da vsak Italijan porabi letno le 800 lir za književna in druga kulturna dela, zato pa 3081 lir za kino, nad 1137 za ples, 1947 za letno takso za radio in televizijo itd. In ne gre niti omenjati, kako revna je ta vsota 800 lir spričo ugotovljenega statističnega podatka, da pa za uživaške namene slehrni Italijan letno porabi nič manj kot 70.000 lir.

Po podatkih osrednjega statističnega inštituta najmanj polovica Italijanov ne bere ne časopisov, ne revij, ne knjig. Gre a 23 milijonov ljudi, ki nič ne berejo.

Na zborovanju je bilo predvsem poudarjeno, da bi vsaka občina morala imeti svojo knjižnico. Ni neverjetno — je bilo tu rečeno — da dober del knjižnic v občinah z nad 10.000 prebivalci uspešno opravlja naloge, za katere so poklicane, vendar je med temi dokajšnje število tudi onih, ki ne razpolagajo z nobeno knjižnico.

Kaj pa občine, katerih število prebivalstva ne dosega 10.000? O tem je spregovorila Virginia Carini Dainotti, generalna inšpektorica ministrstva za šolstvo in prosveto. Od 8000 občin jih 7214 niti sanjati ne more, da bi si mogle prevzeti stroške organizacije ter upravljanja knjižnic, pa je zanje minister v okviru petletnega načrta vendarle določil 10 milijard lir. Očitno je, da krajevne ustanove v krizi, ki se v njej že dolgo nahajajo, ne morejo gmotno prispevati k rešitvi tega vprašanja, ne da bi prej le-tem bila da-

(Nadaljevanje na 8. strani)

POMEMBEN PREMIK V AMERIŠKI MISELNOSTI

Za črnskega predsednika je že večina Američanov

V zadnjih dveh letih se je za to možnost opredelila kar 13 odst. morebitnih volivcev - Predvsem razumniki

NEW YORK, 4. — Miselnost ameriškega človeka se, kot kaže, naglo spreminja. Še pred nekaj leti bi si bilo nemogoče zamisliti, da bi večina ameriških volilcev pristala na črnskega kandidata za predsedniško mesto. Po podatkih, ki jih je zbrala znana ustanova za preverjenje javnega mnenja Gallup, je danes že 67 odstotkov ameriških državljanov pripravljenih tudi na to, da bi za predsedniško mesto v ZDA kandidiral človek črne polti.

Ta velika sprememba, ta veliki premik v javnem mnenju glede črnskega predsednika v Beli hiši je še tem pomembnejši, če se upošteva dejstvo, da je pred desetimi leti na podobno vprašanje odgovorilo pozitivno le 38 odstotkov anketiranih Američanov.

Iz nadaljnjega analiziranja podatkov, ki jih je sedaj objavila ustanova Gallup, izhaja, da se Američani vedno bolj opredeljujejo tudi za možnost črnskega predsednika. Pri tem pa je značilno to, da se to razpoloženje postopoma dviga, da je namreč opaziti neko stalno naraščajoče opredeljevanje ljudi tudi za to možnost, kajti leta 1958 je kar 53 odstotkov anketiranih Američanov bilo odločno proti črncu v Beli hiši. Danes pa je odločnih nasprotnikov morebitnega črnskega predsednika le 23 odstotkov. V tem postopnem naraščanju simpatij ali vsaj pristanka na črnskega predsednika smo le v letu 1967 zabeležili manjši padec, ki so ga pa izvedenci za proučevanje javnega mnenja pripisovali plemenskim neredom, ki so tedaj tako rekoč paralizirali ameriško življenje, neredom, ki so povzročili velikansko škodo po ameriških mestih in ko je po ameriških ulicah tekla tudi kri, saj je bilo tistega leta mnogo mrtvih, medtem ko je materialna škoda znašala na stotine milijonov dolarjev. S tem seveda nihče ne trdi, da so za te nerede bili krivi črnci, pač pa je bila teh kriva ameriška družba, ki o njej v precejšnji meri odločajo prav belopolti rasisti.

Od zadnjega sondiranja javnega mnenja, ki so ga izvedli v letu 1967, pa do danes, se je število tistih, ki so pripravljeni glasovati tudi za črnskega predsednika, dvignilo za 13 odstotkov.

Kakor zatrjuje ustanova Gallup, je nagli dvig odstotka tudi črnskemu predsedniku naklonjenih volivcev treba prepisati močnemu premiku miselnosti ameriškega človeka glede plemeskega problema. Na tem področju so verjetno napravili največji korak naprej razumniki in še posebej študentovska mladina. Samo ob sebi se razume, da ima velik delež pri tem tudi nasilna smrt Martina Luthra Kinga, črnskega voditelja, ki je bil umorjen pred enim letom v Memphisu. Ker je bil umorjen črnec, ki je skušal priti z belopoltim človekom v enakopravno sožitje brez nasilja, po tako imenovani evolucijski poti, je njegova smrt prizadela tudi številne ameriške belopolte ljudi, ki črncem prej niso bili naklonjeni, ki pa sedaj uvidevajo, da nima smisla nadaljevati z rasistično politiko, ki bi mogla privesti tudi do katastrofe. Vsekakor je Martin Luther King tudi kot mrtev pripomogel k uresničevanju idealov, za katere se je boril in umrl.

«Mehanski slon» seveda za vojsko

NEW YORK, 4. — V sredo je ameriška družba «General Electric» pokazala številnemu občinstvu predvsem novinarjev in fotoreporterjem velikanskega robota, ki tehta 1 tono in pol. Novinarji skoro da niso mogli verjeti svojim očem, kajti veliki robot je napravil na njih tolikšen vtis, kot bi bili pred neko fantastično napravo iz kakega fantastičnega romana. Mogočni robot stoji na štirih gibljivih nogah, tako da je podoben neki mehanični predpotopni živali, ali vsaj mogočnemu slonu. Kljub temu da je tako velik se robot zelo spretno in lahko premika in more vršiti najrazličnejše naloge.

Robot je plod triletnega dela inž. Ralpha Mosherja, nameščenca družbe «General Electric». Inženir, ki je predstavil napravo novinarjev in drugemu strokovnemu občinstvu, je zlezel v kabino, ki je na vrhu robota, in se postavil pred komandno ploščo, da bi prikazal praktičnost te naprave in njene sposobnosti.

Robot se imenuje «CAM», kar je le kratica celotnega imena «kibernetični antroomorfni stroj». Robot se je najprej sprehodil vzdolž in počez po salonu, nato je prikazal, kako zna držati ravnotežje. Postavil se je namreč na zadnje noge. Nato je pokazal svojo moč, ko je z lahkoto prenašal sto kilogramske hlode, kot bi premikal bilke. Nadalje je robot dokazal, kako se more premikati tudi po najrazličnejšem «terenu». Enostavno sprehajal se je po kupu hlodov.

Inženir Ralph Mosher je izjavil, da more «mehanični slon» dvigniti od tal tudi dva ali tri stote težka bremena, da more vleči tudi 500 kilogramske tovore. Edina stvar, ki loči tega robota od drugih podobnih mehanskih naprav iz tako imenovane fantastične znanosti, je v tem, da nima tako imenovanih elektronskih možganov niti drugih podobnih kontrolnih samodejnih naprav. Tega robota namreč more voditi edino le človek in vsak njegov premik je odvisen izključno od tega, kaj mu preko vgrajene komandne plošče v kabini «ukazuje» človek. V tem primeru je bil ta njegov ustvarjalec inž. Ralph Mosher.

Inž. Mosher je izjavil, da je vodenje tega velikana zelo enostavno in da se more tudi nestrokovnjak v samih 15 urah vaje povsem «udomačiti» glede vodenja robota. Po njegovem je za vodenje tega robota potrebno le toliko časa, kolikor človek porabi za to, da se nauči voziti kolo.

Mehanizem, ki je vgrajen v tem «mehaničnem slonu» in ki ureјuje vsak njegov premik, pa je izredno popoln, je višek sodobne tehnike. Kdor sede v kabino «mehaničnega slona», tako rekoč čuti vsak njegov premik, kot bi se sam premikal po tleh.

Vse ostale premike, pa tudi si-lo posameznih gibov in vsega urejajo motorji na tako imenovani hidravlični pritisk.

Največja in najpomembnejša značilnost «velikanskega slona» pa je občutek izredne sigurnosti, ki jo ima človek za komandno ploščo.

Družba General Electric je tega robota izdelala po naročilu vojske in njegova cena se vrti okoli enega milijona dolarjev, torej okoli 620 milijonov lir. Robotova brzina se vrti okoli 8 km na uro, vendar kaže, da se bo brzina mogla precej povečati.

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 5. APRILA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Velikonočne pesmi; 12.00 Skrjabinovi preludiji; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Mozart in Mahler; 14.45 Komorni orkester; 15.15 Beethovnove sonate; 16.05 Simf. glasba; 16.45 Mahnič, Kmečki rekviem; 17.30 Klavičembalo; 17.45 Vzori in zgledi; 17.50 Brahms, Trio štev. 3; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Motet J. Gallusa; 19.10 Družinski obzornik; 19.25 Klavirska glasba; 20.00 Šport; 20.50 «Legenda o Kriščevi martri»; 21.20 Casella, Missa solemnis; 22.25 Schubertove komorne skladbe.

TRST

12.05 Telemannov koncert za violo in godalni orkester; 12.25 Tretja stran; 14.00 Med prijatelji glasbe.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Pisana glasba; 10.45 Popevke; 11.15 Vesela glasba; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Popularne pesmi; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.00 Ritmi; 15.30 Od Soče do Drave; 16.40 Pesem sledi pesmi; 17.00 Izbrali ste; 17.30 Happening; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Poje Jula De Palma; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Mozartov kvintet K 581; 9.06 Bruckner, Simfonija št. 7; 10.50 Schumann, Simfonija št. 4; 11.24 Poseben program za veliki teden; 12.05 Schubertov Kvartet št. 29; 13.15 Bachov preludij; 14.40 Hindemith, Sonata št. 1; 16.30 Znanstvena oddaja; 16.40 Program za najmlajše; 18.00 Nabožna oddaja, prenos iz cerkve sv. Petra v Rimu; 19.30 Steffani, Stabat Mater; 20.15 Mozart in Beethoven; 21.00 Nekaj o glasbi; 22.00 Boccherinijev kvintet opus 18.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Stamitz in Haydn; 9.15 Rahmaninova glasba; 10.00 Kolesa in motorji; 11.35 Beethovnove klavirske sonate; 13.00 Simf. glasba; 14.00 Franck, sonata za violino in klavir; 15.03 Vivaldijeve skladbe; 16.00 Čembalo in orgle; 16.35 Schubert, Simf. št 8; 17.10 Svet v letu 2000; 17.40 Mozart in Beethoven; 18.35 Ital. velikonočna glasba; 19.00 Klavirske skladbe; 19.50 Donizetti; 21.45 Na sporedu je kitara; 22.10 Brahms, kvintet opus 111.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.10 Odrska glasba; 12.20 Bach in Britten; 13.50 Verdijeva opera «Moč usode»; 17.20 Nemščina; 18.30 Mozartove sonate; 19.15 Koncert; 20.20 Casella, trije nabožni spevi; 20.40 Simf. koncert; 22.30 J. Encina: Pasijon in vstajenje.

FILODIFUZIJA

8.00 Začetni koncert; 8.45 Haydn, Simfonije št. 2, 5 in 21; 9.30 Od gotike do baroka; 9.50 Casagrande, simfonietta; 10.50 Loeillet, Sonata opus 6.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola; 9.25 «Čez travnike zelene»; 9.50 «Naš avtostop»; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz Delibesove Coppelie; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Skupina «Dalmacija»; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 S. Mihelčič: «Kozliček Goliček»; 14.25 V vedrem ritmu; 15.40 R. Wright: Osem mož; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Zbor «Kajuh» iz Velenja; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Vsako soboto «Top-pops 11»; 18.50 S knjižnega trga; 19.15 Metka Štok; 20.00 Novi ansambli; 21.30 Iz fonoteke radia Koper; 22.15 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Zgodovina: Simon Bolivar; 13.00 Popotovanja; 13.30 Dnevnik; 17.00 Giocagiò; 17.30 Dnevnik in izžrebanje loterije; 17.45 Program za mladino; 18.45 Človek na oceanu; 19.45 Nabožna oddaja; 19.50 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 20.50 T. S. Eliot: «Cocktail party»; 23.00 Dnevnik

II. KANAL

15.55 Nogomet: Italija - Švica; 18.30 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Portret režiserja; 22.00 Manzoni: «Zaročenca».

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.10 Poročila; 9.35 TV v šoli; 15.05 Regata na Temzi; 17.50 Po domače; 18.15 Čarobna piščalka — mlad. igra; 19.15 Nova obdobja Jugoslavije; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 «Popularne plošče 69»; 21.35 Rezervirano za smeh; 22.00 Maščevalci — film;

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Izpolnite se znova s potrebnim pogumom. Neko prijateljstvo se bo spremenilo v ljubezen.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne obračajte se za nasvete na ljudi, ki vam jih ne morejo dati. Ne pretrgajte vezi starega prijateljstva.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Nekе težkoče raje obidite, ne da bi se z njimi spopadli. Ne dovolite, da bi vas popolnoma obvladala domišljija.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Rešujte svoje naloge z optimizmom. Izpolnite čimprej svojo čustveno praznino.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Ne ogibajte se obveznosti, ki ste jih sprejeli. Udeležili se boste izredno uspelega izleta.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Varčujte s svojimi energijami. Zelo veseli boste v družbi prijateljev.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) V poslih bo prišlo do nekaterih nevšečnosti. Bodite do ljudi bolj obzirni.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Pri delu vam manjka potrpežljivost. Živčni odnosi v družini.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Zelo primeren dan za delno izvedbo vaših načrtov. Pobudo prevzemite vi, ne draga oseba.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Ugodna ponudba za sodelovanje. Širokosrčnost ne pomeni šibkosti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne bodite površni in skušajte uperiti svoj pogled v bodočnost. V ljubezenskih odnosih je treba tudi čakati.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Neki vaš predlog bo sprejet z razumevanjem. Skušajte se zbližati z mladimi.

INA
ISTITVTO NAZIONALE DELLE ASSICVRAZIONI

ZA RAZVOJ DEŽELE

149 MILIJARD lir je Istituto Nazionale delle Assicurazioni namenil v zadnjih šestih letih financiranju del in dejavnosti splošne koristi in sicer s posojili pokrajinam, občinam, konzorcijem za bonifikacijo, ustanovam za ljudske hiše in drugim krajevnim ustanovam. Kot javna ustanova s socialnimi nameni Zavod na tak način izpolnjuje eno svojih temeljnih nalog, da vrača v korist nacionalne skupnosti razpoložljiva sredstva, do katerih prihaja pri izvrševanju zavarovalne dejavnosti.

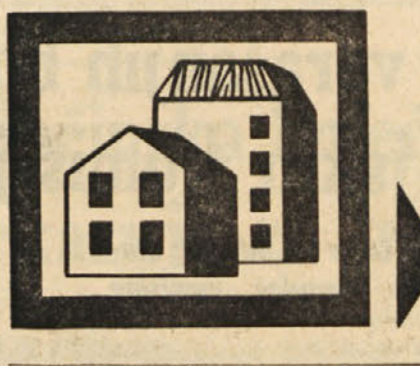
HIŠE, OBČINSKI TER POKRAJINSKI SEDEŽI, ŠPORTNI OBJEKTI
20 MILIJARD

ŠOLE
15 MILIJARD

BOLNIŠNICE IN SIROTIŠČA
6 MILIJARD

HIDROELEKTRIČNE GRADNJE, JAVNA RAZSVETLJAVA, VODOVODI, KANALIZACIJE
29 MILIJARD

ŽELEZNIŠKE GRADNJE, CESTNA DELA, RAZNE JAVNE SLUŽNOSTI
40 MILIJARD

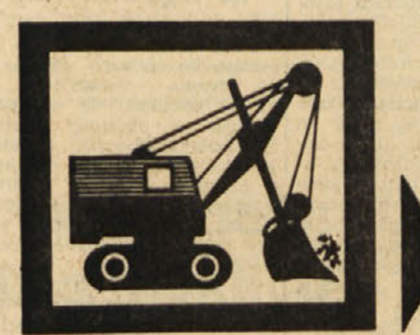
BONIFIKACIJSKA DELA, REGULACIJE REK, UREJANJE PRISTANIŠČ IN LETALIŠČ
11 MILIJARD

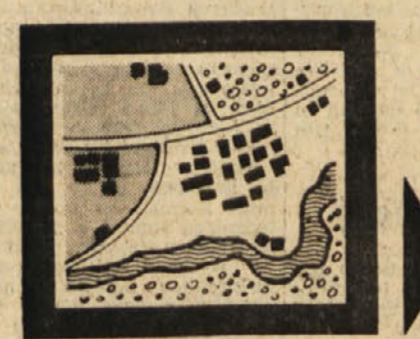
DRUGA DELA IN DEJAVNOSTI SPLOŠNE KORISTI
28 MILIJARD

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11,9, najnižja 7,1, ob 19. uri 8.7 stop., zračni tlak 1024,6 stanoviten, vlaga 58%, veter 25 km severovzhodnik, s sunki 70 km, nebo oblačno, morje razburkano, temperatura morja 9 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 5. apr
VINKO
Sonce vzide ob 5.38 in za
18.38 — Dolžina dneva 13.00
na vzide ob 22.29 in zatone
Jutri, NEDELJA, 6. apr
VELIKA NOČ

PO POVRATKU DEŽELNEGA ODPOSLANSTVA IZ HRVAŠKE

Podpredsednik Moro je poudaril koristno izmenjavo informacij o načrtih v turizmu

Predstavniki naše dežele so bili v Pulju, Zagrebu in na Reki, kjer so jih povsod zelo prisrčno sprejeli

Podpredsednik deželnega odbora in odbornik za turizem Moro se je pred kratkim vrnil z obiska na Hrvaškem. Skupaj z urbanisti in arhitekti Torossijem, Carpinelom, Giacomuzzijem in Sominittijem iz Vidma je bil gost hrvaškega zavoda za urbanistiko, s katerim so skupno proučili načrt turističnega razvoja jadranske obale, ki ga je pripravil zavod. Najprej so obiskali Pulj, kjer je sprejel deželno odposlanstvo župan dr. Pavlinić skupno s svojimi sodelavci, ki so podrobno orisali gostom načrt turističnega razvoja mesta. Zatem so šli v Zagreb, kjer so se sestali z županom Kolarjem. Ta jih je prisrčno pozdravil in izrekel zadovoljstvo ob obisku ter poudaril, da je obisk izredno zanimiv in konstruktiven za izmenjavo izkušenj v turizmu.

Podpredsednik hrvaške vlade Nišković in gospa Milka Kufrin, minister za turizem na Hrvaškem, sta ob navzočnosti italijanskega generalnega konzula dr. Beltranija zatem sprejela deželno odposlanstvo ter se zadržala z njim v dolgem in prisrčnem pogovoru. Tudi ob tej priliki se je pokazalo obojestransko zadovoljstvo glede vzpostavitve odnosov z osebnimi stiki med upravniki in tehniki.

Član deželnega inštituta za urbanistiko arh. Kolacio je orisal regulacijski razvojni načrt Zagreba in hrvaške obale ter nakazal velike teme, ki jih sedaj obravnavajo v okviru pospeševanja turizma na Jadranu

Odposlanstvo je bilo tudi na Reki, kjer ga je sprejel podžupan Kufrin, ki je opozoril goste na študije o turističnem gibanju mesta.

Ob povratku odposlanstva v Italijo je podpredsednik Moro poudaril pozitivne plati in dejavnike potovanja. Rekel je: «Bili smo na Hrvaškem gostje funkcionarjev, ki so odgovorni za načrt turističnega razvoja te republike. Seznanili smo se s študijami, ki so jih opravili pristojni organi.»

Podpredsednik Moro je nadalje dejal, da sta decembra lani minister za gospodarstvo inž. Karpan in predsednik hrvaškega inštituta za urbanistiko inž. Petrinović obiskala Furlanijo-Julijsko krajino ter se zanimala za deželno dejavnost na torišču urbanističnih študij za razvoj turizma. Zato so predstavniki naše dežele zelo radi sprejeli vabilo za vrnitev obiska, ki je bil zelo koristen v okviru širše izmenjave izkušenj v turističnem načrtovanju, s katerim se sedaj dežela ukvarja. Podpredsednik Moro je tudi poudaril, da je bil sprejem pri zagrebških, reških in puljskih oblasteh še posebno prisrčen, kar pomeni, da jim je mnogo za okrepitev izmenjave medsebojnih izkušenj v turizmu, zlasti v sedanji fazi načrtovanja, ki se tiče bodisi Furlanije-Julijske krajine bodisi Hrvaške.

Moro je rekel, da so obojestransko ugotovili, da je nujno, da se informativni odnosi spopolnijo, zlasti na ravni strokovnjakov, ki se sedaj ukvarjajo s študijem o načrtnem razvoju turizma. Zaključil je svojo izjavo s trditvijo, da je bil obisk izredno koristen tudi zaradi informacij, ki so jih dobili glede načrtov za velike cestne zveze, ki se sedaj uresničujejo v bližnji Hrvaški republiki.

Občni zbor Odbora za pomoč razlaščencem

Združenje Odbor za pomoč razlaščencem vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo dne 11. aprila 1969 v kino dvorani v Dolini. Prvo sklicanje bo ob 20. uri, drugo pa ob 20,30 uri, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika
2. Poročilo nadzornega odbora
3. Razrešnica
4. Volitve novih organov
5. Slučajnosti

IZ URADNEGA VESTNIKA MINISTRSTVA ZA POŠTO

Zakaj ravnatelja, vešča slovenščine, samo v Sesljanu in na Proseku in ne drugod?

Poštni uradniki, ki znajo slovensko, bi morali dobivati doklado kot njihovi kolegi v Gornjem Poadižju

V Uradnem vestniku za pošto in telekomunikacije (izredna številka) od 10. februarja so objavljeni seznami poštnih uradov skupine D in E, ki so na razpolago za premestitve, na podlagi prošenj, ravnateljev, krajevnih poštnih uradov.

Na 4. strani je objavljen člen 3 pravilnika z naslovom «Krajevni uradi v pokrajinah Bocen (Tridentinska - Poadižje) Trst in Dolina Aoste. Ta člen določa: Za urade v pokrajini Bocen (Tridentinska - Poadižje) in Doline Aoste se zahteva znanje nemškega, oziroma francoskega jezika. Za krajevne urade skupine E v Sesljanu in na Proseku v tržaški pokrajini se zahteva znanje slovenskega jezika.

Uprava si pridržuje pravico, da ugotovi, ali ravnatelj krajevnih uradov, katerim bodo dodeljeni uradi v omenjenih krajih, zares obvladajo zahtevani jezik.»

V seznamu razpoložljivih poštnih uradov na Tržaškem so navedeni **Prosek, Križ, Dolina** in **Sesljan**. Za **Sesljan** in **Prosek** se zahteva obvladanje slovenskega jezika, kar je izrecno navedeno v omenjenem členu 3 pravilnika, nikjer pa ni ta zahteva omenjena za **Dolino** in **Križ**. Upravičeno se sprašujemo zakaj? Gre morda za neljubo pomoto, ali se zadaj skriva drugi namen?

Kakor z zadovoljstvom vzemamo na znanje določbo za Sesljan in Prosek, tako ne moremo zatajiti zaskrbljenosti glede Doline in Križa. Zaradi tega opozarjamo poštno direkcijo v Trstu na to zadevo, da bo pravočasno posredovala na ministrstvu, da se pomanjkljivost popravi in da se tudi za poštni urad v Dolini in v Križu izrecno določi pogoj glede slovenščine. Sicer bi se lahko dogodilo, da bi za ti dve ravnateljski mesti zaprosili in nato ju tudi dobili, kandidati, ki sploh nimajo niti najmanjšega pojma o slovenščini. Dobro vemo, kako bi bilo potem; zaman bi bili namreč vsi protesti in samim ravnateljem bi bilo verjetno zelo nerodno.

Ker ze govorimo o poštnih in poštarskih zadevah, bi radi opozorili še na nekatere druge zadeve. Predvsem ponavljamo zahtevo, da bi vsi poštni ravnatelji in večina poštnih uslužbencev v vseh poštnih uradih v okoliških vaseh tržaške občine in v podeželskih občinah morali obvladati slovenski jezik, na glavni direkciji in glavni pošti pa bi moralo biti večje število uslužbencev in funkcionarjev, ki obvladajo slovenščino. Pri tem ne gre samo za spoštovanje določb posebnega statuta, ampak za učinkovito in hitro poštno in telefonsko službo, saj je vsem dobro znano, da poštni in telefonski promet med Trstom in Slovenijo stalno narašča.

Omeniti moramo še problem sindikalnega značaja. V bocenski pokrajini in v Dolini Aoste prejemajo uslužbenci, od katerih se zahteva znanje nemščine, oziroma francoščine, mesečno doklado za znanje jezika. Kolikor nam je znano, uslužbenci v naši pokrajini tega niso še deležni; in to je krivično.

Poštno direkcijo v Trstu bi ob zaključku opozorili še na drug primer. Kandidat, ki obvlada italijanski in slovenski jezik, je vložil prošnjo in je bil sprejet v službo, poslan pa je bil v Pordenone. Slovenci na Tržaškem se upravičeno pritožujemo, da je premalo poštnih uslužbencev, ki obvladajo slovenščino, to dobro ve tudi poštna uprava. Zakaj torej pošiljajo take uslužbence v kraje, kjer ni potrebno znanje slovenščine? Ali ga ne bi lahko premestili v tržaško pokrajino in mu s tem tudi olajšali življenjske razmere?

Avto se je prevrnil pred predorom

Prejšnjo noč se je v Ul. Salata pri izhodu iz predora, ki povezuje Seneni trg s Sv. Soboto, pripetila cestna nesreča, ki bi ut gnila imeti tudi hujše posledice.

Ura je bila skoraj tri popolnoči, ko je avto giulietta z registracijo TS 91297 zavil s Senenega trga v predor. Ko je na drugi strani predora šofer pribrzel v Ul. Salata, je njegov avto iz neznanih vzrokov zaneslo na sredo ceste. Kolesa so zapiskala, ker je voznik, 25-letni Gualtiero Valencich, po poklicu šofer iz Ul. Pascoli 3, pritisnil na zavore. Valencich se je hotel izogniti trčenju v obcestni zid, a mu ni uspelo, ker je naglo zaviranje dvignilo avto in ga prevrnilo na streho. Pri tem je seveda Valencicha in njegovo 27-letno sopotnico Doroteo Sprynard iz Ul. Capodistria 43, prevrnilo v avtu, da sta se huje pobila po glavi. Avto se je pri prevračanju popolnoma iznakazil, da ga bo zelo težko popraviti.

Valencichu in Sprynardovi so priskočili na pomoč potniki nekega drugega avta, ki je prav tedaj privozil mimo, in ju odpeljal v bolnišnico. Tu je dežurni zdravnik ukazal prenesti Valencicha na nevrokirurški oddelek, ker si je pretresel možgane ter ranil v čelo. Ozdravel bo v dveh tednih, medtem ko bo ženska, ki si je prav tako pretresla možgane, ranila v sence in močno pobila v ramo, ozdravela v desetih dneh.

Na kraj nesreče so prihiteli agenti letečega oddelka tržaške kvesture.

Krasen koncert v gledališču «Verdi»

Za drugi koncert spomladanske simfonične sezone v gledališču Verdi je prišel v goste francoski dirigent Paul Paray, ki je doslej vodil že najslavnejše orkestre Evrope in obeh Amerik. Deset let je bil stalni dirigent filharmoničnega orkestra v Detroitu in njegov ustanovitelj, že na samem začetku svoje dolge kariere pa je bil glasbeni direktor in dirigent opere v Montecarlu. Je tudi avtor vrste simfoničnih del in klavirskih skladb.

Z njegovo močno, dinamično, s francoskim temperamentom obdarjeno osebnostjo je celotni koncert dobil dirigenta, ki je znal kot malo kateri do skrajne meje oplemenititi nemajhne muzikalične sposobnosti tržaškega orkestralnega ansambla in izvabiti iz njega izjemno čisto, tudi v najmanjših niansah in v vseh inštrumentalnih skupinah izdelano zvočnost. Pod njegovo magično taktirko je orkester muziciral z redko lahkotnostjo in poglobljenim interpretacijskim šarmom, da je vsaka partitura zablestela v vsej svoji lepoti.

Druga privlačnost sinočnjega koncerta je bila mlada, komaj 16-letna pianistka Annamaria Cigoli, ki je šele lani dosegla diplomo na milanskem konservatoriju, je pa nastopala tudi že prej v vseh glavnih italijanskih mestih in na radiu. Mlada pianistka je pokazala odlike, ki so lastne le izrazitim talentom, čudovito in za njena leta skoraj neverjetno tehnično popolnost, izjemen interpretacijski smisel, skratka muzikaličnost, ki ji dopušča totalno vživljanje in vsebinsko oblikovanje partitur. Redko izvajani Beethovnov koncert št. 1 op. 15 je v njeni interpretaciji in ob krasni spremljavi orkestra zaživel kot redka mladostna mojstrovina velikega komponista.

Poleg Beethovnovega klavirskega koncerta je bila v prvem delu na sporedu še Beethovnova uvertura iz «Egmonta», v kateri je orkester pričaral vso tragičnost Goethejevih junakov, v drugem delu pa so bile na sporedu tri Wagnerjeve mojstrovine: Preludij k 1. dejanju opere «Lohengrin», Car Velikega petka iz opere «Parsifal» ter uvertura k operi «Tannhäuser». Težko je reči v kateri je orkester muziciral popolneje, lepše in bolj dognano: v mistični duhovnosti Lohengrina, v čudoviti absolutni harmoniji speva o Velikem petku ali v monumentalnem spomeniku glasbene umetnosti, kakršen je «Tannhäuser».

Tako mlada pianistka, ki se je oddolžila še z dvema skladbama, občinstvu za navdušeno ploskanje kot orkester in predvsem dirigent so bili deležni pravcatih ovacij navdušenega občinstva

j. k.

oglašajte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

ZAKLJUČEN DVODNEVNI SEMINAR SLOVENSKIH DIJAKOV IN VISOKOŠOLCEV

Razpravo o načetih vprašanjih bodo nadaljevali v študijskih komisijah

Poročili Vita Svetine in Inka Starca o odnosu študentov do vprašanj slovenske narodne manjšine

V glasbeni sobi Dijaškega doma med seminarjem

S sklepom o ustanovitvi študijskih komisij se je včeraj zvečer zaključil dvodnevni seminar slovenskih srednješolcev in vseučiliških študentov.

Po prvem dnevu seminarja, ki je bil pretežno posvečen mednarodnemu študentskemu gibanju, so včeraj udeleženci razpravljali o vprašanjih odnosa študentov, v tem primeru slovenskih, do manjšinskega vprašanja in o možnosti ustanovitve enotne študentske organizacije, ki naj bi združevala v svojih vrstah tako srednješolce kakor vseučiliške študente

O manjšini in njenih vprašanjih sta podala svoji poročili Vito Svetina in Inko Starec. Medtem ko je poslednji podal v svojem poročilu zgodovinski prerez manjšine in orisal njen ustroj, je Svetina poglobil predvsem vprašanje o odnosu, ki naj bi ga študentsko gibanje imelo do manjšinske problematike. O tem je prišel na seminarju do izraza nov odnos, o katerem se je razvila živahna razprava, ki se bo nadaljevala v ta namen ustanovljeni komisiji. Gre namreč za odklanjanje ozkega gledanja na manjšinsko vprašanje kot nekaj specifičnega, osamljenega, kateremu naj bi stala ob strani druga, družbena in politična dogajanja, razvoj družbenih odnosov, ki bistveno pretresajo tudi ljudi, ki pripadajo slovenski narodni manjšini. Od tod tudi sklep, da mora študentsko gibanje poiskati pot za srečanje z delavskim razredom.

Seveda mora obzorje problemov, ki se v takem primeru načnejo, biti širše in zahteva od posameznikov, kakor tudi od organizacij, idejnega študija in preverjanja, kritičnega odnososa do stvarnosti in pojavov, ki jo označujejo. Od tod spet spoznanje, da se mora pričeti s sistematičnim samoizobraževanjem.

Iz razprave izhaja torej nujna potreba po premostitvi dejansko že neobstoječih organizacij srednješolcev in vseučiliških študentov, in po formaciji nove, enotne organizacije slovenskih študentov pri nas. Vsebina dela še prej pa potreba po obstoju take organizacije, oziroma njene oblike in osnovne smernice, bodo izdelane v okviru odprtih študijskih in delovnih komisij. Udeleženci seminarja so po daljši razpravi prišli do zaključka, da se morata ustanoviti dve študijski komisiji, v katerih pa naj bi ne sodelovali samo udeleženci seminarja, temveč vsi dijaki in vseučiliški študenti, ki bi to želeli. Sestanki komisij bodo predhodno objavljeni po tisku in drugih množičnih občilih. Prva komisija bo obravnavala vprašanja, ki so skupna za vse študentsko gibanje, t.j. obliko organiziranja mednarodnega študentskega gibanja in stvarno vprašanje odnosov z delavstvom, druga pa bo preučila zgodovinske vzroke sedanjega položaja, v katerem je slovenska narodna manjšina v Italiji in vlogo študentov pri reševanju njenih vprašanj. Končno bo začela s svojim delom tudi skupina študentov, ki bo preučila možne oblike samoizobraževanja na ideološkem in metodološkem področju. Ta skupina bo zbrala predvsem material v zvezi s podobnimi izkušnjami (kritične univerze, svobodni tečaji ipd.), o uspehih in neuspehih, do katerih je pri tem prišlo.

Žensko je povozil

Snoči se je v Ul. del Bosco pripetila huda nesreča. Avto je namreč povozil žensko, ki je neprevidno prečkala cesto na kraju, kjer ni bilo zebrastega prehoda za pešce in jo hudo ranil.

Zgodilo se je ob pol šestih. Priletna ženska, 82 let stara upokojenka, Giovanna Rutter vdova Hlad, doma v Ul. Madonnina 24 je namreč neprevidno stopila s pločnika nedaleč od zebrastega prehoda za pešce. Ni se ogledala in torej ni opazila avta, ki se ji je naglo bližal. Za krmilom je v avtu prinz NSU sedel 42 let stari mehanik Lucio Radetich iz Rocola, kjer stanuje v Ul. dell'Eremo 109. Ženske mehanik ni pravočasno opazil, ko pa se je zavedel, se nenadni oviri ni mogel ogniti. Pritisnil je na zavore, toda že naslednji trenutek zadel starko in jo podrl na tla. Pri tem si je ponesrečenka prelomila nogo.

Pomagal ji je sam voznik avta, ki jo je podrl, Radetich, ki je žensko naložil v svoj avtomobil in z vso naglico odhitel v bolnišnico, kjer so žrtev nesreče prenesli na ortopedski oddelek. Dežurni zdravnik, ki jo je pregledal je izrekel prognozo ozdravitve v štiridesetih dneh, če — seveda — ne bodo nastopile komplikacije

Urnik trgovin

Slovensko gospodarsko združenje sporoča, da bo za velikonočne praznike veljal za trgovine naslednji urnik:

DANES, na velikonočno soboto lahko trgovine zvečer podaljšajo urnik za pol ure; trgovine, ki sicer imajo ob sobotah kratek urnik in zaradi tega ob sobotah popoldne zaprto, bodo danes popoldne odprte. Trgovine za prehrano na sploh in drogerije smejo popoldne odpreti svoje trgovine uro prej in zapreti zvečer ob 21. uri. Mesnice bodo danes odprte od 7.30 do 13. in od 17. do 19.30. Pekarne in prodajalne kruha pa od 7.30 do 13. in od 16. do 19.30 (kruh bodo pekli dvakrat)

JUTRI, na velikonočno nedeljo, bodo trgovine zaprte. Izjema so cvetličarne, ki bodo odprte od 8. do 13., slaščičarne in podobni obrati pa bodo odprti od 8. do 21.30.

Na velikonočni ponedeljek bo zapora trgovin popolna. Izjeme so mlekarne, ki bodo odprte od 7. do 12., cvetličarne od 8. do 13., slaščičarne od 8. do 21.30. Prodajalne kruha bodo odprte od 7.30 do 12.

DELAVSKE ZADRUGE SO PRVE NASEDLE «NIZKI» CENI

Konkurenca videmskega podjetja je oškodovala tržaške pekarne

Svetovalec Pahor je v občinskem svetu opozoril tudi na važna vprašanja področja Školjeta, Vrdele in Kolonje

Med razpravo o letošnjem proračunu tržaškega občinskega sveta je svetovalec Pahor opozoril občinski odbor na izredno važno vprašanje. Govoril je o družbi Sipan, ki je zgradila v Vidmu veliko sodobno pekarno, o čemer so že pisali tržaški listi. Ta družba je svoj čas posegla tudi na tržaški trg in oškodovala tržaške pekarne. Svetovalec je poudaril ,da so tržaški peki svoj čas dobavljali kruh raznim ustanovam v Trstu, med katerimi tudi Delavskim zadrugam, ki jih upravljajo ljudje, ki pripadajo strankam občinskega odbora leve sredine. Delavske zadruge so kupovale kruh od tržaških pekov po 144 lir kg in ga prodajale po 220. Nenadoma, je poudaril svetovalec, so Delavske zadruge začele kupovati kruh pri družbi Sipan v Vidmu. To podjetje, ki dela na industrijski ravni, ima dovoljenje tudi za nočno delo in ne spoštuje delovnih pogodb. S tem je lahko ponudilo Delavskim zadrugam kruh po konkurenčni ceni 120 lir za kg. Kljub temu pa so ga Delavske zadruge prodajale še naprej po 220 lir, tako da potrošniki od tega niso imeli nobene koristi.

Ta špekulativni manever je povzročil, je ugotovil Pahor, da so tržaške pekarne skušale na vsak način pobijati konkurenco omenjenega velikega videmskega podjetja in so zato znižale proizvodne stroške, kar je povzročilo odpust z dela precejšnjega števila delavcev. Med tem časom pa je Sipan nastopila tudi na dražbah za dobavo kruha bolnišnicam, sanatorijem, občinski podporni ustanovi ECA, itd. in si je s svojimi «konkurenčnimi» cenami zagotovila dobavo. Sedaj pa, ko so bili pri teh velikih dobavah izločene tržaške pekarne, je družba Sipan zvišala ceno kruha na 165 lir, kar pomeni za 21 lir več, kot je bila cena tržaških pekarn pred nastopom Sipan na tržaškem trgu.

Svetovalec je pripomnil, da je že svoj čas zahteval ustrezne ukrepe za zaščito tržaških pekarn. Odgovorili so mu, da bodo za to poskrbeli. V resnici pa so bili ti ukrepi sprejeti le za kratek čas in je Sipan lahko nato nemoteno nadaljevala svojo dejavnost na tržaškem trgu. Svetovalec Pahor je poudaril, da je goriška občina preprečila vdor videmske družbe na goriško tržišče

V odgovorih odbornika za proračun in župana ni bilo niti govora o tem vprašanju. Prav tako Pahor ni dobil nobenega odgovora v zvezi z drugim važnim vprašanjem, ki ga je obravnaval v razpravi o proračunu in ki se nanaša na napovedano omejitev delovanja oddelka za pljučne bolezni v bolnišnici pri Magdaleni.

Isti svetovalec se je resno zavzel tudi za nekatera vprašanja, ki zanimajo področje Školjeta, Vrdele in Kolonje. V svojem izčrpnem poročilu je omenil, da je že vložil tudi po tri- do štirikrat vprašanje na občinski odbor za eno in isto zadevo in da so mu odborniki le redkokdaj odgovorili. Njegova vprašanja so se nanašala predvsem na razna javna dela, kot na primer na popravilo Ulice dello Scoglio, Kolonja, Školjetske rebri ,Ul. del Prato itd. Opozoril je odbornika za javna dela, da je treba pokriti razne odprte kanale, v katere se steka umazana voda, odbornika za Acegat pa o potrebi po okrepitvi javne razsvetljave na omenjenem področju. O vsem tem, je poudaril svetovalec, sem že toliko krat govoril, toda vse zaman. Prav tako je pristojni odbornik preslišal Pahorjeve predloge in zahteve, da je treba poskrbeti v omenjenih mestnih predelih za večjo snago in za ureditev raznih parkov. Svetovalec je tudi predlagal, da bi morala občina čimprej zgraditi otroški vrtec na Školjetu in novo šolo za ta del mesta.

PRITOŽBE PRIZADETIH DELAVCEV

Pomanjkljive in nezadostne naprave v občinski klavnici pri Sv. Soboti

Zakaj gradijo zasebniki novo sodobno klavnico pri Orehu, ko bi morala občina zagotoviti svoji klavnici ekskluzivnost pri klanju živine za domačo potrošnjo?

Pred mesecem dni je občinski svetovalec Lovero (PSI) naslovil na župana vprašanje, v katerem ga je opozoril, da so klavci, zaposleni v občinski klavnici pri Sv. Soboti, obvestili sindikalne organizacije o slabem stanju naprav v občinski klavnici. Svetovalec je vprašal župana, ali namerava občinska uprava poskrbeti za ureditev težav in zadostitev zahtev zaposlenih delavcev.

V prejšnjih dneh smo se pozanimali, kaj pravzaprav zahtevajo delavci v občinski klavnici in smo ugotovili, da svoje pritožbe niso poslali samo sindikalnim organizacijam, marveč tudi županu, pokrajinskemu živinozdravniku, občinskemu oddelku za mestno policijo in prehrano, občinskemu oddelku za zdravstvo in še nekaterim drugim ustanovam, za katere delavci menijo, da lahko posredujejo za izboljšanje delovnih in higienskih razmer v občinski klavnici.

Prizadeti delavci pravijo, da so že leta 1957, ko je bila zgrajena mala klavnica za konje, opozorili tedanjega župana o potrebi po namestitvi nekaterih novih naprav, ter so predlagali preureditev in prilagoditev obstoječih naprav v občinski klavnici, Kljub temu pa je danes stanje v klavnici zelo resno. Naprave za prevoz razčetrtenih živali so zelo slabe in celo zadevni škripci ne delujejo. Pripetilo se je že, tako pravijo prizadeti delavci, da se je nekajkrat utrgala jeklena žica in da je zaklana žival treščila na tla. Na srečo pa ni prišlo še do nobene nesreče. Vrata in okna v klavnici so v tako slabem stanju, da jih ni mogoče dobro zapirati in odpirati.

Poleg tega pa so izredno pomanjkljive sanitarne naprave. Redno primanjkuje topla voda, ki jo klavci nujno potrebujejo zlasti ko koljejo prašiče. Dogaja se, da zlasti v poznih večernih urah splon nimajo tople vode, tako da se morajo klavci, ko končajo delo, umivati z mrzlo vodo z vsemi tistimi higienskimi in zdravstvenimi posledicami, ki si jih lahko vsakdo zamisli, če pomisli na delo, ki ga ti delavci opravljajo. Poleg tega pa si danes skoraj ne moremo zamisliti velike klavnice brez tople vode. V občinski klavnici pa se to dogaja.

Klavci pravijo, da se uslužbenci ki delajo pri kotlih, izgovarjajo da oni ne morejo nič pomagati za izboljšanje položaja, ker so ogrevalne naprave nezadostne Nadalje prizadeti delavci pravijo, da delajo v izredno težkih pogojih, kar dokazuje tudi veliko število obolenj na delu.

Poleg tega pa opozarjajo pristojne ustanove, da sedaj gradijo pri Orehu novo zasebno sodobno klavnico, ki bo lahko zaposlila precejšnje število delavcev. Zato se delavci občinske klavnice vprašujejo, zakaj občinska uprava, ki je svoj čas porabila 550 milijonov lir za obnovitev klavnice pri Sv. Soboti, ne poskrbi za posodobljenje teh naprav, da bodo lahko ustrezala vsem potrebam mesta. Zaradi tega se uslužbenci obračajo na župana, naj izda potrebne ukrepe, da se prepreči delovanje zasebnih klavnic v tržaški občini in da se zajamči občinski klavnici ekskluzivo na tem delovnem področju. Uslužbenci pravijo, da so pripravljeni sprejeti nova pravila in dati pismena jamstva, da bo delo dobro opravljeno.

Iz gornjega je razvidno, da je tržaška občinska klavnica dejansko v izredno slabem stanju in da niso zajamčena niti osnovna higienska sredstva, kot je topla voda, za opravljanje tako važnega dela, ki se nanaša na dobavo svežega mesa za prodajo na drobno Kako je moglo priti v občinski klavnici do tega položaja, ko je vendar občina svoj čas porabila več kot pol milijarde lir za obnovitev naprav? Poleg tega pa naj še omenimo, da je občina zaprla klavnico na Opčinah predvsem iz higienskih razlogov. Hkrati pa je bilo poudarjeno, da je najbolje, da se vsa živina, ki je namenjena za meso za domačo potrošnjo, koljejo v občinski klavnici pri Sv. Soboti kjer naj bi bilo zajamčeno, da bo vse delo opravljeno po vseh higienskih predpisih.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRST
KULTURNI DOM

TITUS MACCIUS PLAUTUS

AMFITRUO

Prevod: KAJETAN GANTAR
Kostumograf: ANJA DOLENČEVA
Scenograf: AVGUST LAVRENČIČ
Glasba: PAVLE MERKU'

Režiser: JOŽE BABIČ

V torek, 8. aprila 1969 ob 21. uri PREMIERSKI ABON
V sredo, 9. aprila 1969 ob 20. uri DIJAŠKI ABON
V četrtek, 10. aprila 1969 ob 20.30 ŠPORTNI ABON
V petek, 11. aprila 1969 ob 20.30 ABONMA RED

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno pred pričetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno pred pričetkom predstav.

Novi sedež združenj ANPI, ANED in ANPPIA

Člane in simpatizerje opozarjamo, da je od 1. aprila sedež naših organizacij premeščen iz Ul. Zonta št. 4 v Ul. Cesare Battisti 8. Urnik uradov ni spremenjen, kakor tudi telefonska številka 69119.

Partizansko združenje ANPI, združenje bivših političnih deportirancev ANED in združenje bivših političnih preganjancev ANPPIA

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
KULTURNI DOM
Sobota, 12. aprila ob 21.
Nedelja, 13. aprila ob 17.
VEČER SLOVENSKE ZBOROVSKE PESMI
nastopijo mladinski, me[šani] in moški zbori s Tržaš[kega] in z Goriškega

Gledališča

Teatro Stabile

Danes dve predstavi (ob 16.30 in ob 20.30) Eliotove komedije «Cocktail party». Skupina Teatra Stabile iz Rima se bo poslovila z jutrišnjo popoldansko predstavo.

Od torka dalje bo izven abonmaja na sporedu «L'inserzione» Natalie Ginzburg v režiji Luchina Viscontija z Adriano Asti, Francom Interlenghijem in Mariangelo Melato v glavnih vlogah.

Abonenti na gledališko sezono imajo popust.

Prosvetno društvo v Škednju
vljudno vabi na predvajanje slovenskega filma
LUCIJA
ki bo v četrtek, 10. aprila ob 20. uri v društvenih prostorih

Kino

Nazionale 15.00 «Citty citty, bang, bang». Dick Van Dyke. Technicolor.
Grattacielo 15.30 «Metti, una sera a cena». J. L. Trintignant, L. Capolicchio, T. Musante. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 16.00 «La monaca di Monza». Anne Heywood, Antonio Sabato.
Fenice 15.00 «Gli intoccabili». J. Cassavetes, B. Ekland, G. Ferzetti. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.00 «Satyricon». Tina Aumont, Don Backy. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 15.30 «La piscina». Alain Delon, Romy Schneider. Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16.30 «La grande avventura del principe Valiant» slikanice.
Moderno 16.00 «C'era una volta il West». C. Cardinale, H. Fonda. Technicolor.
Filodrammatico 16.00 «Shalakò». Sean Connery, Brigitte Bardot. Technicolor.
Aurora 16.30 «Indovina chi viene a merenda».
Cristallo 15.00 «Via col vento». Vivien Leigh, Clark Gable Technicolor.
Capitol 16.00 «Fräulein doktor». Susy Kendall, Keneth Morris, Capucine. Technicolor.
Impero 16.00 «Il libro della giungla». Walt D'sney. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «Uffa papà, quanto romp'». Debbie Reynolds, James Garner. Technicolor.
Astra 16.30 «Il medico della mutua» Alberto Sordi. Technicolor.
Ideale 16.00 «La lunga fuga». Doug McClure, Katharine Ross. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Ciccio perdona, io no». Franchi in Ingrassia. Technicolor.

OBIŠČITE NOVO ODPRTO RIBJO RESTAVRACIJO
«JADRAN»
V PORTOROŽU!
Vedno sveže ribje specialitete:
kamenice,
dagnje,
skampi.
Vse ostale mesne jedi pripravljene na ražnju.
VLJUDNO VABLJENI — CENE ZMERNE —

Prosvetno društvo Slavec
Škamperle priredi dne 25. ... enodnevni izlet v Beneško Slovenijo, Čedad, Tričmun okolico z obiskom prosvetnega društva Ivan Trinko v Čedadu. Za vpisovanje in po... nila telefonirati na št. 7...

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 barvni briljantni film:
IL FANTASMA DEL PIRATA BARBANERA
Igrajo: P. Ustinov, D. Gones, S. Pleshette

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni Panavision film:
IL LAUREATO
Igrajo: A. Bancroft, D. Hoffman, K. Ross

Razstave

MESTNA GALERIJA PIRAN prireja v svojih prostorih v petek, 4. aprila 1969 ob 19. uri zaključno predavanje z diapozitivi:

Pregled slovenskega slikarstva v 20. stoletju

Predavala bo kustos prof. M... ja Breda iz Moderne galerije Ljubljana. Po predavanju otvoritev razstave.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. aprila se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 88-letna Clara Sprocher vd. Persi, 82-letni Ugo Fonda, 76-letni Antonio Giannini, 78-letni Luca Fabi, 75-letni Umberto Tivoli, 86-letna Francesca Milavec, 68-letni Giovanni Libero Ruzzier,, 72-letni Renato Cimenti, 91-letna Giovanna Cotar vd. Marx, 88-letna Maria Weber vd. Tamaro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7. Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan). De Leitenburg, Trg S. Giovanni 5. Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Barbo - Carniel, Trg Garibaldi 4. Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta). Godina, All'IGEA, Ul. Ginnastica 6. G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

Darovi in prispevki

Milena Sila Lipovec daruje 1000 lir odboru za proslavo 80-letnice Ciril Metodove šole.

V počastitev spomina pok. Ivana Marije Kralj darujeta žena Kristina in hčerka Ljudmila 2000 lir za Dijaško matico.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo France Prešeren v Boljuncu obvešča člane širšega odbora, da bo v četrtek, 10. t.m. ... uri važna seja zaradi bodočega delovanja društva. Priporoča se točna polnoštevilna udeležba.

Izleti

Prosvetno društvo v Škednju ... nizira 25. aprila letos izlet k ... nškemu jezeru in v Ribnico, ... tek skozi Ljubljano. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak dan ... v sobotah in nedeljah od 20. do ...

* * *

Prosvetno društvo France Prešeren v Boljuncu priredi v nedeljo, 27. ... enodnevni izlet v Velenje ob ... obletnice ustanovitve OF slovenskega naroda. Vpisovanje pri Slavi S...

Mali oglasi

18-KARATNO ZLATO fine ob... po 800 lir gram, Zlatarna Ho... Trst, Piazza S. Giovanni 1.

TRŽAŠKA OBČINA
sočustvuje z družino ob smrti
someščana
Renata Godinija
bivšega tržaškega občinskega svetovalca.
Trst, 5. aprila 1969.

Obisk vodovodnih strokovnjakov

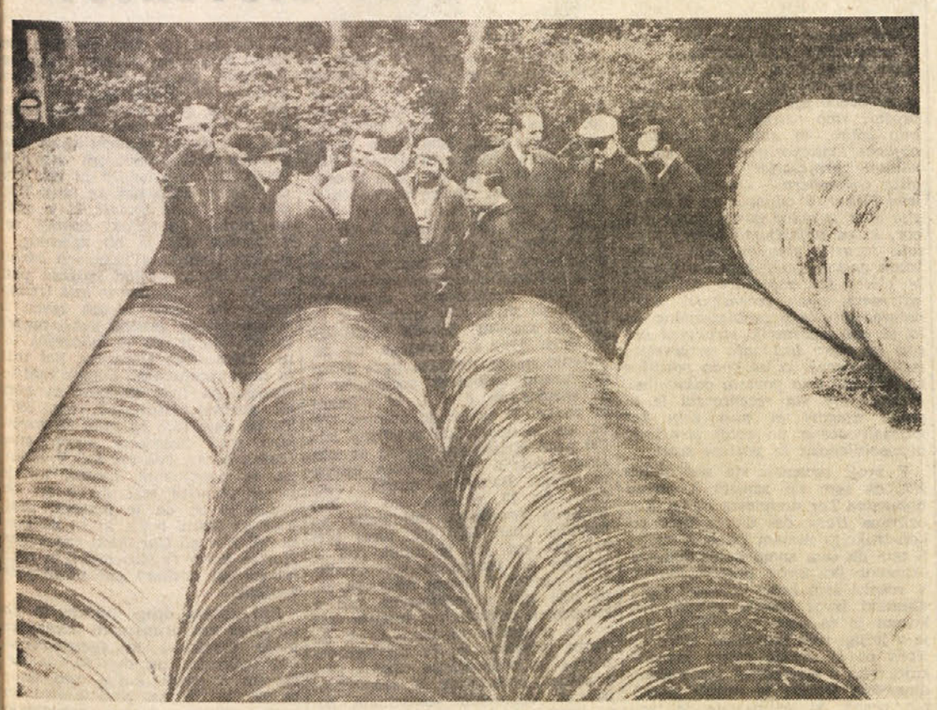

Predvčerajšnjim so bili dobrodošli gostje Trsta ravnatelj rižanskega vodovoda Karel Klun, vodovodna tehnična ravnatelja inženirja Mužica in Stojnič ter profesor zagrebške univerze inž. Ivan Gulič. Jugoslovanski strokovnjaki so izmenjali informacije o raznih tehničnih in organizacijskih vprašanjih z odbornikom občinskih javnih industrijskih služb in z voditelji Acegata. Zatem so si ogledali štivanski vodovod in dela pri mestnem vodovodnem «by passu» v javnem vrtu in v Ul. Rossetti.

Na sliki vidimo jugoslovanske strokovnjake in njihove spremljevalce, ki si ogledujejo dela v javnem vrtu.

DELO DEŽELNEGA GOSPODARSKO-SOCIALNEGA ODBORA

Razprava o lanskem poročilu Berzantija o gospodarskem položaju v naši deželi

V razpravi je spregovorilo šest članov odbora - Splošne ugotovitve o zastoju zaposlitve in o krčenju števila prebivalstva

V preteklih dneh je imel deželni gospodarsko-socialni odbor (CRES) vrsto sestankov, ki jim je predsedoval prof. Casolo. Na sestankih so proučili letno poročilo predsednika deželnega odbora Berzantija o gospodarskem položaju v Furlaniji - Julijski krajini leta 1967. Na prvih dveh sestankih je spregovorilo šest članov odbora, ki so obravnavali številne plati deželnega gospodarstva

Prof. Lokar je kot strokovnjak za gospodarska in socialna vprašanja obširno govoril o demografskem položaju v deželi ter podrobno analiziral tudi naraščanje ali krčenje števila prebivalstva v sosednih deželah, zlasti pa v Sloveniji, na Štajerskem in na Koroškem. Na podlagi te analize je prišel do zaključka, da je v naši deželi prebivalstvo le neznatno porastlo, medtem ko je v nekaterih pokrajinah celo nazadovalo. Nasprotno pa je precej naraščalo število prebivalstva v omenjenih treh sosednih deželah. Iz tega je razvidno, da je na področju, ki je z nekaterih plati socialno homogeno, kot je naša dežela, kakšen dejavnik, ki zavira demografski razvoj in naraščanje prebivalstva

Trevisan, funkcionar deželnega urada za usklajevanje zveze neposrednih obdelovalcev zemlje v naši deželi, je govoril o gospodarski in socialni stvarnosti v deželi ter rekel, da gospodarski položaj ni bil dober. Na najslabšem je bilo kmetijstvo, ki je občutilo tudi posledice naravnih nesreč, zaradi česar se je kosmati proizvod skrčil za 6 odst. Vendarle so kmetovalci naložili znaten kapital v kmetijstvo, da bi pospešili pridelek. Skupno so za razne naložbe kmetovalci najeli pri kmetijskem kreditu 7 milijard lir posojil. Kar se tiče bega s podeželja, je govornik rekel, da se je nanašal predvsem na mladino, kar pomeni osiromašenje delovne sile, tako da obdelujejo kmetije vedno v večji meri ženske. Dežela bi morala najbolj podpreti kmetijska posestva, ki jih obdelujejo družine same. Pri tem je tudi priporočil, kako naj bi tem posestvom pomagali.

Na seji, ki je bila v četrtek, so spregovorili nekateri predstavniki sindikalnih organizacij. Marinello tajnik CISL, si je pridržal možnost, da predloži dokončen dokument na koncu splošne razprave. Rekel je, da se bodo morebiti vse tri sindikalne organizacije sporazumele o enotnem dokumentu. Poudaril je, da ne bo doseglo niti število prebivalstva niti delavstva iste višine, ki jo predvideva deželni gospodarski načrt. Na splošno se je čutila težnja po upadanju skupnega števila zaposlenih.

Predstavnik CGIL Zuliani je zagovarjal deželno gospodarsko politiko, ki se mora opirati na selekcijo kreditov samo za tiste pobude, ki bodo lahko pospeševale gospodarski razvoj in povečale zaposlitev. Za industrijo je predlagal povečanje notranjega povpraševanja na raznih sektorjih, za kmetijstvo načrte za racionalna področja, medtem ko bi po drugi strani morala deželna ustanova za razvoj kmetijstva (ERSA) dajati industrijske pobude, ki bi bile neposredno povezane s kmetijstvom

Predstavnik vsedržavnega združenja zadrug in posojilnic Poletto je nakazal vlogo zadružništva v gospodarskem in socialnem razvoju v deželi. V svojem govoru je proučil potek potrošnje, raven dohodkov kmetovalcev, potek izdatkov za nekatere bistvene storitve, doprinos raznih proizvodnih sektorjev k ustvarjanju dohodka itd. Na koncu je nakazal razne vire, ki bi jih lahko v deželi izkoristili s pomočjo zadružništva.

Končno je predstavnik UIL Del Piero govoril predvsem o prebivalstvu in o delovni sili. Rekel je da imajo velike nevšečnosti delavci, kmetje, šolska mladina in ljudje v goratih krajih zaradi dolgih premikov s kraja bivanja na kraj dela. Predlagal je poglobljeno študijo tega dnevnega «preseljevanja». Predlagal je, naj dežela dobro prouči ta pojav, pripravi načrte in poskrbi za naložbe ter opozori na vprašanje državo, da se izboljšajo ceste in s tem dostop do šol, tovarn itd.. Poleg tega je treba tudi poskrbeti za družabne in razvedrilne dejavnosti blizu delovišč. CRES se bo ponovno sestal v četrtek 10. aprila.

Z vespo v avto

V osmih dneh bo ozdravel 27 let star trgovski pomočnik Francesco Colnago iz Ul. Tor San Piero 14, ki je z vespo trčil v avto.

Colnago je včeraj zjutraj s svojo vespo hitel po Miramarskem drevoredu proti Rojanu, ko je nenadoma zagledal pred seboj avto vrste NSU prinz, ki ga je vozil 19-letni Gianmarco De Melo iz Ul. San Lazzaro 3. De Melo je vozil svoj avto precej neokretno, saj je zavil na levo sunkoma in naglo, tako da se mu nasproti prihajajoči vespist ni mogel na noben način ogniti. Treščil je vanj in pri tem padel na tla. Pri padcu se je Colnago ranil po obrazu in v koleno.

V bolnišnico ga je odpeljal sam De Melo, ki mu je pomagal na noge. Dežurni zdravnik je Colnaga napotil v nevrokirurški oddelek.

NA GOLOVKI POD KATINARO

Silovit požar ogrožal gozd in nekaj domačij

Nemarno odvržen ogorek ali vžigalica povzročili ognjeno kačo?

Izredno močan požar je snoči divjal na Golovki, griču pod Katinaro, za katerim so v teku dela za novo tržaško bolnišnico.

Bilo je že tema, približno ob osmih, ko se je v dolini pod «trbiško» državno cesto razvil silen požar. Vzroki sicer niso znani, vendar ni težko ugotoviti, da gre za požar, ki je nastal zaradi cigaretnega ogorka ali nemarno odvržene vžigalice. Plameni so kmalu zajeli suho travo in grmovje ter se začeli iz doline pod gričem («v bužah»), v kateri so edine njive katinarskih kmetov in vrtnarjev, dvigati v reber. Suha trava se je hitro vnemala, v višjih legah pa je začel požar postajati nevaren, kajti burja, ki je pihala s precejšnjo močjo, vleče tam preko goličave. Plameni so se v kači podobni nekaj sto metrov dolgi črti bližali vrhu Golovke, kjer je nekaj hiš, srednja šola ter cerkev, za njimi pa borov gozdiček.

Gasilci, ki jih je nekdo poklical ob pol devetih, so na kraj požara prihiteli z dvema brizgalnama in dvema drugima voziloma. Bilo jih je kakih dvajset in jih je poveljstvo poslalo iz starega pristanišča in osrednjega zbirnega centra. Skoraj uro so se morali boriti proti nekaj metrov visokim plamenom, ki so bili le nekaj metrov od hiš in borovega gozda. Če bi plameni zajeli gozdič, bi vsaka pomoč bila brez dvoma zaman.

podpiraj dijaško matico

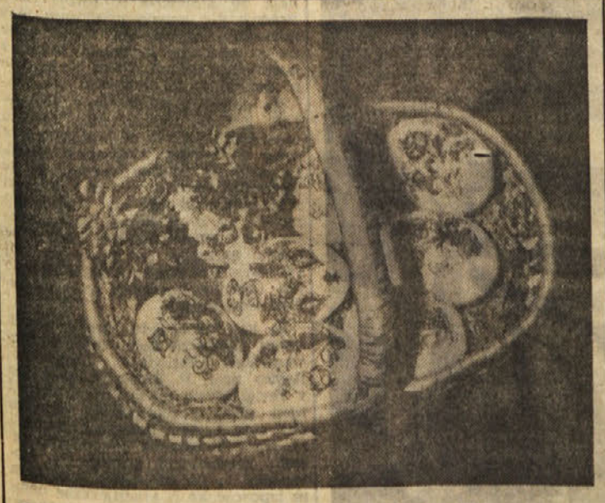

Z bogato izbiro krasnih BELOKRANJSKIH in drugih prelepih raznobarvno poslikanih pirhov ter miniaturnih butar (vse skupaj v izredno prikupnih pletenih košaricah) vam Tržaška knjigarna (Ulica sv. Frančiška 20, tel. 61-792) vošči vesele velikonočne praznike. Zglasite se pri nas!

Mestni avtobusi za veliko noč

Uprava mestnih avtobusov v Gorici sporoča, da bodo v nedeljo, 6. aprila, za veliko noč, vozili mestni avtobusi kot po navadi za božič in veliko noč, se pravi z opoldanskim premorom. Avtobusni promet bodo prekinili od 12.30 do 14.30. Zadnje dopoldanske vožnje na posameznih progah se bodo zaključile v remizi okrog 12.30 in vožnje na začetku posameznih prog bodo povzeli zopet ob 14.30. Popoldne bodo vozili po voznem redu, ki velja za praznike.

Snežne razmere na goriških smučiščih

Po podatkih Goriške turistične zveze iz Nove Gorice, je bilo včeraj zjutraj stanje snega na raznih goriških smučiščih naslednje:

LOKVE: —5 stopinj, 5 do 10 cm pršiča, vlečnica obratuje.

CRNI VRH NAD IDRIJO: 0 stopinj, 10-18 cm pršiča, vlečnica obratuje.

LIVEK: + 2 stopinji 10-35 cm snega, vlečnica obratuje.

Včeraj zjutraj, ko je bilo izdano to poročilo je na Črnem vrhu še snežilo ter bo danes verjetno še nekaj več snega, ki bo omogočil dobro smuko tudi za velikonočne praznice, kar se ne zgodi vsako leto.

Goriško-beneški dnevnik

DNE 21. APRILA NA GORIŠKEM GRADU

Strokovno zborovanje o kmetijstvu za formiranje mladih kmetovalcev

Ugledni predavatelji bodo govorili o moderni šoli za strokovno usposabljanje pri vodenju kmečkih posestev

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva (ERSA) pripravlja študijsko zborovanje za strokovno izpopolnitev v kmetijstvu. Zborovanje bo v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu v ponedeljek, 21. aprila. Udeležili se ga bodo priznani strokovnjaki na šolskem področju v deželi in drugi, ki se posredno ali neposredno zanimajo za kmetijske probleme.

Zborovanje bo vodil državni podtajnik za delo posl. Toros, na njem pa bodo predvidoma podali štiri poročila. Dopoldne bosta predavala glavni ravnatelj ministrstva za kmetijstvo prof. Dino Dini ter predsednik francoske «Zveze družinskih domov» prof. André Duffaure, ki bosta orisala smernice današnje strokovne izobrazbe v kmetijstvu v Italiji in Franciji.

Popoldne bosta govorila predsednik tehničnega zavoda «Garibaldi» iz Rima prof. Giuseppe Leone in ravnatelj «šole kmetijske družine» iz Gargagnaga pri Veroni prof. Benciolini, o organizaciji in delovanju strokovnih kmetijskih šol ter o izgledih odnosno uspehih šole za kmečke družine v Gargagnagu.

S temi predavanji nameravajo prikazati koristi strokovnega kmetijskega pouka, s posebnim ozirom na nov sistem, ki izmenjuje pouk v šoli s praktičnim delom na družinskem posestvu. Spoznavanje te teme in diskusije o njej na sestanku tako visoke ravni, bo omogočilo izdelavo primernega načrta za strokovno kmetijsko izobrazbo v tem smislu tudi na področju naše dežele.

Proces preobrazbe kmetijstva, ki je v svoji začetni fazi, bo prinesel v bližnji bodočnosti temeljite spremembe v sestavi kmetijstva ter zahteva kmetijske operaterje, ki bodo strokovno usposobljeni ter bodo kos zamotanim problemom, ki se pojavljajo pri vodstvu modernega kmetijskega posestva. Zato bo treba poiskati neko novo formulo, ki naj omogoči tehnično pripravo kmečkih sinov, da bodo znali opravljati kmetijsko stroko. Potrebna šola, ki naj jim da strokovno znanje, za dobro vodenje kmečkega posestva tako s tehničnega, kot ekonomskega in organizacijskega vidika. Šola ne sme dajati samo izvedencev, ki si bodo poiskali zaposlitev izven družinskega posestva, ampak mora formirati dinamične poljedelce, ki bodo ostali povezani s svojim kmetijskim okoljem.

Le tako se bo lahko rešil važen problem današnjega kmetijstva, kako zadržati na rodni zemlji kmečke sinove, ki jo sedaj zapuščajo. Mladim kmetovalcem je treba dokazati, zlasti tistim, ki se še čutijo navezani na zemljo, da je še mnogo važnih argumentov, ki narekujejo in svetujejo zvestobo zemlji in da lahko gledamo z zaupanjem na ohranitev kmetijskega življenja in gospodarstva, ki lahko nudi za življenje enake ugodnosti, kot kakršna koli druga gospodarska panoga.

Danes v Gorici stavka občinskih smetarjev

Ker je občinska uprava v Gorici sklenila, da bi morali občinski smetarji danes, 5. marca opravljati izredno delo, predvsem vsi tisti, ki opravljajo prevoz smeti, so tri sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL proglasile za danes stavko prizadetih uslužbencev, ki bo trajala od 12. do 24. ure.

Prošnje za pripustitev k zrelostnim izpitom

Šolsko skrbništvo v Gorici sporoča, v skladu z zadevnimi ministrskimi predpisi in odloki, da ne bodo mogli razpisati podrobnosti o izpitih za tekoče šolsko leto, dokler parlament ne bo zaključil s proučevanjem in odobril vladni dekret o šolstvu od 15. februarja letos.

Vsekakor pa je potrebno, da prizadeti vložijo prošnjo za pripustitev k zrelostnim izpitom za klasični licej, tehnične šole in učiteljišče pri ravnateljstvu svoje šole najkasneje do 15. aprila. To velja za zunanje in za notranje gojence.

Dve stavki v Tržiču

Danes zjutraj ob 6. uri se je zaključila v bolnišnici v Tržiču 24-urna stavka upravnega, zdravstvenega in pomožnega osebja. Stavko je pripravil sindikat CISL ter je bila skoraj popolna. Uslužbenci so stavkali iz protesta, ker ni bil apliciran organik in ne upoštevane nekatere druge njihove zahteve.

Jutri in v ponedeljek pa bodo stavkali tržiški smetarji iz protesta, ker nočejo delati ob nedeljah in praznikih.

Urnik trgovin za velikonočne praznike

Pokrajinska zveza v Gorici sporoča, da bo veljal za bližnje velikonočne praznike za trgovine na Goriškem naslednji urnik:

V soboto, 5. aprila: trgovine bodo ostale odprte do 20. ure; mlekarne in pekarne bodo prodajale kruh in mleko tudi za naslednji dan.

Nedelja, 6. aprila: vse trgovine na Goriškem bodo ves dan zaprte.

Ponedeljek, 7. aprila: trgovine bodo ves dan zaprte; izjemo tvorijo pekarne in mlekarne, ki bodo odprte dopoldne samo za prodajo kruha in mleka, ter cvetličarne, ki bodo poslovale od 8. do 13. ure.

OB VELIKONOČNEM OBDAROVANJU

Otroci slovenskih vrtcev se zahvaljujejo za pirhe

Obdarovani so bili v Gorici in tudi na podeželju

Občinska uprava v Gorici je ob zaključku šole dne 2. t. m. razdelila vsem otrokom po občinskih vrtcih pirhe. Med obdarovanimi so bili tudi otroci treh slovenskih vrtcev v goriški občini v Ul. Croce, Ul. Randaccio in v Šentmavru. Nekateri slovenski občinski predstavniki in drugi dobrotniki so poskrbeli tudi za razdelitev pirhov v teh in po slovenskih otroških vrtcih, ki so v upravi ONAIRC.

Otroci se zahvaljujejo vsem darovalcem ter tudi vsem drugim dobrotnikom in predstavnikom, za vso skrb in prizadevanje, ki jim jo izkazujejo, ter želijo vsem vesele velikonočne praznike.

Sindikalne vesti

Pokrajinsko vodstvo sindikata CGIL - FILZIAT, ki združuje delavce in uslužbence, ki delajo v likerskih tovarnah, javlja, da bodo tri sindikalne organizacije pričele v kratkem razgovore za obnovo delovne pogodbe.

Sindikalne zahteve so naslednje: povečanje plač in mezd, boljše plače za starejše delavce, nove kvalifikacije, izenačenje počitniških dni med delavci in uslužbenci, povečanje posebne nagrade, sindikalne pravice v tovarni, kjer naj se dovolijo sestanki delavstva ob prisotnosti pokrajinskih sinidkalnih voditeljev.

Pogajanja se bodo pričela v Rimu 10. aprila. Na Goriškem zanimajo ti razgovori delavce in uslužbence tovarn Aster, Abuja, Candolini, Canciani, Cremese, Clemme, Cherin, Comar, Rigonat.

Še vedno nejasnost v levi sredini na Goriškem

Še vedno obstojajo nejasnosti s krizo v goriški občini. Včeraj opoldne se je sestal občinski odbor, ki ni sprejel nikake odločitve v zvezi z odstopi odbornikov. Izvedeli smo le, da se bo odbor ponovno sestal po praznikih, v petek, 11. aprila in seja občinskega sveta bo verjetno teden dni kasneje.

Nejasnosti obstojajo v tem, da je prišlo spet do nesoglasij med demokristjani in socialisti, ki so se sestali pred nekaj dnevi. Na tem sestanku, prisotni so bili tudi zastopniki SDZ, je zastopstvo mestne socialistične sekcije zahtevalo, da je treba prej dejansko rešiti problem upravnega odbora goriške hranilnice, šele nato naj bi socialistični odborniki umaknili svoje ostavke. Sestanek se je razbil, kajti krščanski demokrati so ob tej socialistični zahtevi zapustili sejno dvorano. Sledili so jim tudi zastopniki SDZ.

Včeraj zjutraj je bil sestanek med tajniki KD in PSI Cianom in Dellagom. Sestanku so prisostovali tudi nekateri drugi člani vodstev obeh strank.

Prihodnji teden se bo baje sestal upravni odbor hranilnice, ki bi moral razpravljati med drugim tudi o spremembah statuta tega zavoda, kar vsekakor spada v okvir rimskega sporazuma med socialisti in demokristjani. Baje se bo že na tej seji nekaj premaknilo v smeri dejanske rešitve krize.

V Tržiču pa so stvari še bolj v zraku kot v Gorici, kajti tu vodstvo socialistične sekcije sploh noče nobenega stika z demokristjani. To stališče je baje privedlo do ostavke sekcijskega tajnika Germana. Vsekakor postaja politični položaj na Goriškem spet zapleten.

Izleti

Popoldanski izlet priredi SPD na velikonočni ponedeljek in sicer na Kras, z obiskom Repentabra in Velikega Repna. Podrobne informacije pri vpisu na sedežu v Gorici, Ul. Ascoli 1/I., tel. 24-95.

VESTI IZ SOVODENJ

Občinska kmečka bolniška blagajna izkazuje za lani precejšen prebitek

Za zdravljenje v bolnišnicah izplačanih za lani skoro pet milijonov lir, za zdravniške preglede pa nekaj nad 220 tisoč lir - Premalo zanimanja med člani za delo «mutue»

Odbor občinske kmečke bolniške blagajne v Sovodnjah (mutue) je na svoji zadnji seji proučil delovanje in obračun te ustanove v preteklem letu 1968. Obračun, ki ga je prikazal tajnik Plesničar izkazuje naslednje podatke:

Dohodki od prejšnjih let 288.389 lir, denarja v blagajni 5.355 in prispevki članov nabranih v teku leta 352.517; skupaj izkazuje aktiva 646 tisoč 261 lir.

Kar se izdatkov tiče pa je tajnik navedel naslednje podatke: Izdatki od prejšnjih let 14.245 lir. Povračilo članom za stroške pri zdravniku 220.700 lir, razni izplačani prispevki 7.824 lir, poštni stroški 4.530 lir, pisarniške potrebščine 2.040 lir in odškodnina tajniku 35.000 lir; skupno znašajo stroški 284.339 lir. V blagajni ima mutua še 158.422 lir prebitka, razlika med dohodki in izdatki pa znaša 361.922 lir.

Porocilo navaja dalje, da so poslali v bolnišnico na zdravljenje 43 ljudi za skupnih 713 dni; pokrajinska mutua je morala plačati zanje skoro 5 milijonov lir ali točno 4 milijone 968.519 lir, kar znaša poprečno nekaj nad 115.000 lir za vsakega bolnega člana. Občinska bolniška blagajna šteje sedaj 209 članov. Pri zdravnikih specialistih je bilo opravljenih 181 pregledov za skoro 332.000 lir. V ambulanti so zdravniki pregledali 132 članov in za te preglede je blagajna vrnila 157.600 lir. Dalje je bilo opravljenih na domu 23 pregledov, od teh dva ponoči za skupno nekaj nad 46 tisoč lir. Upokojencev so zdravniki pregledali 11 v ambulanti in 3 na domu za 16.700 lir.

Vodstvo bolniške blagajne v Sovodnjah je šele leta 1967 apliciralo višje dodatne prispevke, ko so iste zvišali od prejšnjih 750 na sedanjih 1200 lir. Na splošno pa je treba ugotoviti daleč premajhno zanimanje članov za delo odbora in za potek dela in računov v blagajni na splošno. To je bilo očitno tudi ob sklicanju letnega občnega zbora, do katerega sploh ni prišlo, zaradi premajhnega števila udeleženih članov. Potrebno bi bilo, da bi se člani v prihodnje v večji meri zanimali, ko ko deluje ta njihova ustanova, saj gre za zavarovanje njihovega zdravja in za zdravje njihove družine.

Interpelacija o vojaških služnostih

Včeraj smo poročali o široki akciji proti vojaškim služnostim, ki je nastala v videmski pokrajini. S tem v zvezi so včeraj tudi deželni svetovalci PSIUP poslali deželnemu predsedniku Berzantiju interpelacijo, v kateri zahtevajo naj dežela skliče zastopnike krajevnih uprav, ki naj skupno diskutirajo o tem problemu. Interpelacija zahteva pravzaprav isto kar je že bilo včeraj vsebovano v podobni komunistični interpelaciji.

Pokvarjen jedilni proizvod

Pokrajinski zdravnik javlja, da so ugotovili slučaj zastrupitve, ki naj bi bil posledica uživanja proizvoda «Antipasto», izdelek podjetja Delamaris iz Izole. V zvezi s tem je pokrajinski zdravnik odredil začasno zaplembo vseh količin tega proizvoda. Trgovci z jestvinami so vabljeni, da javijo svoje zaloge pokrajinskemu zdravniku.

Občni zbor lovcev

Dne 25. aprila bo v dvorani Petrarca v Gorici občni zbor predsednikov posameznih lovskih sekcij z Goriškega. Občni zbor se bo začel ob 8. uri dopoldne z naslednjim dnevnim redom:

Overovitev pooblastil, imenovanje predsednika zborovanja, poročilo predsednika pokrajinske lovske zveze, odobritev obračuna za 1968 in proračuna za 1969, tehnično poročilo in razno.

Pokrajinsko volilno zborovanje lovcev pa bo ob 10. uri Ob tej priliki bodo izvolili novi odbor za obdobje 1969-1972.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 3. aprila so na goriškem matičnem uradu prijavili 7 rojstev in tri smrti.

ROJSTVA: Alessandro Scattolin; Paola Pizzon, Annamaria Paparella, Marzia Colautti, Manuela Bizzotto, Cinzia Andrian in Loredana Bertolini.

SMRTI: tekstilni delavec 49-letni Gilberto Visintin; upokojenec 61-letni Nicola Belviso; ključavničar 68-letni Alfredo Culot.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Avto je na križišču podrl osemletno deklico

Dve nesreči na delu

Avto fiat 500, ki ga je vozil 24-letni Mario Spindler iz Gorice, Ul. Toscolana 19, je včeraj ob 14.30 podrl na križišču Ulic Leoni in Diacono 8-letno Giuliano Famea iz Gorice, Ulica Carnia 13. Deklico so odpeljali v bolnišnico, kjer so ji ugotovili udarec v lobanjo z otekline. Nudili so ji prvo pomoč in jo poslali domov. Cestna policija je ugotovila, da je Spindler vozil avto po Ul. Leoni v smeri proti središču mesta. Deklica pa je v istem trenutku prečkala s kolesom križišče po Ul. Diacono in tako prišla pod avto. Škoda na obeh vozilih je majhna.

Včeraj ob 12.15 so v splošni bolnišnici v Gorici nudili prvo pomoč 55-letnemu Emilu Mučiču, delavcu iz Štandreža, Ul. Monte Grappa 15. Zdravniki so mu ugotovili poškodbo na levem podlaktu. Okreval bo v sedmih dneh. Mučič se je ranil malo prej pri podjetju Silla, ko je razkladal iz vagona deske, in mu je ena zdrsnila iz rok in ga udarila.

Ko je 44-letna gospodinja Adelma Marcuzzi iz Gorice, Ul. Tommaseo štev. 10 pomivala posodo, se ji je v rokah razbil kozarec ter jo ranil v prst leve roke. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč. Okrevala bo v sedmih dneh.

PO PODATKIH TROŠARINSKEGA URADA

Občina dobila lani na račun trošarine nad 1.300.000.000 lir

Nad 895 milijonov se nanaša na trošarino proste cone - S to obilno pomočjo je bil uravnovešen občinski proračun

Statistike so zelo suhoparna stvar. Ko beremo v časopisih o raznih statističnih podatkih dobimo zelo jasno ali pa zelo črno sliko o določenem problemu, seveda če ne pogledamo kaj se dejansko skriva za kulisami golih številk, ki so za poprečnega bralca neživljenjske.

Na mizi imamo mesečni statistični bilten goriške občine, ki izhaja s precejšnjo zamudo (pred nami leži zvezek za lanski marec), ker mora pristojni občinski urad zbrati ustrezne podatke v več kot petdesetih uradih in ustanovah na ozemlju naše občine. Ker niso vse ustanove občinske nastanejo nepotrebni zastoji.

Govoriti hočemo danes o trošarini, to je o tistem davku, o katerem pravijo, da je srednjeveškega značaja in da bo moral izginiti z davčne pozornice, ko bodo začele tudi v naši državi veljati davčne norme skupnega evropskega tržišča. Lepo bi bilo, da bi do tega prišlo, ne vemo pa kako bo takrat z občinskimi blagajnami, ki črpajo največji delež svojih dohodkov prav iz trošarine.

To velja še posebej za goriško občino, kjer pobirajo poleg običajne trošarine še večje vsote trošarine za razne proizvode proste cone. Samo en podatek. Lani je goriška občina kasirala približno 1 milijardo 300 milijonov lir za trošarino, od te je bilo 895 milijonov pobranih za trošarino proste cone. To se pravi, da je bilo nad dve tretjini trošarine pobranih na tistih proizvodih proste cone, kot so bencin, kava, sladkor itd S to ogromno količino denarja je bilo mogoče goriški občini uravnovesiti svoj proračun in to bo trajalo verjetno še nekaj let, dokler bo v veljavi prosta cona.

Sorazmerje je približno enako tudi v posameznih mesecih. Razlikuje se od meseca do meseca le zaradi občasne porabe določenih proizvodov. Razpredelnica trošarine za leto 1967 nam pove, da so februarja vnovčili le 48 milijonov lir za trošarino, decembra istega leta pa kar 185 milijonov lir. Poprečna vsota se je gibala okrog 65 milijonov lir. Decembra so namreč dali v prodajo vse količine proizvodov proste cone, ki so ostali v skladiščih in to je povečalo tudi dohod trošarine v občinsko blagajno.

To se je ponovilo tudi v letu 1968. Kasirane vsote so sicer v tem letu večje od prejšnjega, kajti količine bencina so večje od tistih, ki so bile na razpolago pred leti in tudi trošarina se je na isto količino precej zvišala.

Lani marca je npr. goriška občina kasirala 125.584.922 lir trošarine, od katerih odpade nad 82 milijonov lir na proizvode proste cone.

Večje postavke v običajni trošarini se nanašajo na meso. Skoro 7 milijonov lir je občina kasirala na račun mesa. Zabeležili so zakol in prodajo 1250 stotov raznega mesa, kar pomeni, da je vsak občan poprečno pojedel v lanskem marcu okrog 3 kg mesa. To seveda le tistega, ki je šlo skozi oko mestnega trošarinskega urada.

Zelo važno postavko imajo v mestni trošarini tudi piškoti in sladkarije. Samo na ta račun je občina v lanskem marcu kasirala 5 milijonov 105.622 lir trošarine. Na siru in maslu pa so Goričani plačali za 1.775.622 lir trošarine.

Najvišja posamezna postavka je posvečena elektriki. Za to, porabili so jo 649.789 kilovatov, je občina kasirala 9.746.835 lir. Še kako zanimivo številko. Trošarine na polenovko (štokfiš) je bilo 5.985 lir, na ovčje meso pa 4.523 lir. To so najmanjše postavke.

Prepričani smo, da bodo celotne številke, ki jih kasira goriška občina na račun trošarine, pustile nekako zaprepaščene upravitelje manjših občin, kjer nimajo ugodnosti proste cone. Prav tako izgubljajo te občine precejšnje vsote, kajti njih občani običajno kupujejo blago v večji občini in tako dajejo tej občini tisti denar, ki bi bil bolj potreben doma.

Kino

CORSO. 16., 18.45 in 21.30: «Dove osano le aquile», R. Burton in M. Ure. Ameriški kinemaskope v barvah.

VERDI. 17.00: «L'oro di Mackenna», O. Sharif in G. Peck. Ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 17., 19.30 in 22.: «Oliver», M. Lester in A. Reed. Angleški film v barvah.

VITTORIA. 17.00: «Le dolcezze del peccato», T. Torday in J. Pjat. Barvni koprodukcijski film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15—21.30: «Indovina chi viene a merenda», F. Franchi in C. Ingrassia. Italijanski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «I seicento di Balaklava», V. Redgrave in T. Howard. Barvni film.

EXCELSIOR. 16.00: «Dove osano le aquile», Richard Burton in C. Eastwood. Cinemascope v barvah.

PRINCIPE. 17.30: «La matriarca», C Spaak in J. L. Trintignant. Cinemascope v barvah.

SAN MICHELE. 17.00: «I conquistatori degli abissi», L. Bridges. Barvni film. Kot dodatek: «Per un formaggio in più», Tom in Jerry.

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica): «Mary Poppins». Ameriški barvni film — ob 18. in 20.30.

Svoboda (Šempeter): «Največji rop stoletja». Ameriški barvni film — ob 18. in 20.15.

Deskle: «Imam dve mami in dva moža». Jugoslovanski barvni film — ob 20. uri.

Kino Renče: «Moški in ženska». Francoski barvni film.

Prvačina: «Avanture na Amazonki». Nemško-brazilski barvni film — ob 20. uri.

Kino Šempas: «Mat Helm ljubi in ubija» Ameriški barvni film — ob 20. uri.

Kino Kanal: «Iščem moža». Nemški barvni film — ob 20. uri.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Soranzo, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Centrale» dr. Fitz in Enneri — Trg republike 26 — tel. 72341.

Kako živi in kaj dela koprska Založba Lipa

Doslej izdala 200 knjig - Načrti niso majhni

Bilo je pred nekaj dnevi v Kopru, v stavbi nasproti muzeja, kjer ima založba Lipa svoje poslovne prostore. Sedeli smo v troje za preprosto sejno mizo v direktorjevi sobi: direktor založniško-časopisnega podjetja Primorski tisk Marcel Rožanc, glavni urednik založbe Lipa Slavko Sušnik in podpisani. Nismo dolgo prebijali ledu. Kar mimogrede smo bili sredi pogovora o delu, uspehih, težavah in načrtih Lipe. Pogovarjali smo se o tem, koliko časa je že od takrat, ko so se v skromni knjigarni v Čevljarski ulici v Kopru pojavile prve tri publikacije založbe. Bile so to prve tri izdaje, ki naj bi začele uresničevati založniški program nove slovenske založniške ustanove: dati primorskemu človeku čimveč dobrih slovenskih knjig. Dosti let je že poteklo od tedaj in kmalu bo založba Lipa proslavljala ze dvajseto obletnico svojega obstoja. Ni manjkalo težav v tem času in tudi danes ne manjka problemov. Toda založba Lipa, čeprav ne največja, je postala solidno založniško podjetje, ki se zaveda, kaj je že doseglo in ki tudi ve, kaj hoče. Založba Lipa je nedavno tega izdala svojo dvestoto publikacijo (Ciril Zlobec: Pesmi jeze in ljubezni), za leto 1969 pa ima v načrtu celo vrsto izdaj (29 knjig), izvirnih slovenskih novitet in prevodov. Lipa je torej opravila pomembno kulturno poslanstvo, posebno med ljudmi Slovenskega Primorja, hoče pa to poslanstvo tudi v bodoče enako ali se uspešneje opravljati. O delu založbe Lipa in njenem poslanstvu smo se torej pogovarjali v Kopru. Nekaj podatkov iz tega pogovora zasluži, da jih zapišemo.

Lipa je bila kot nova slovenska založba ustanovljena predvsem z namenom, da med Primorci vzbudi zanimanje in ljubezen za slovensko knjigo, tako ljubezen kot jo je bila slovenska knjiga deležna nekoč pred okupacijo. In da s cenenimi knjigami nadomesti slovenske knjige, za katere so bili primorski ljudje dolgo vrsto let prikrajšani. Svojo dejavnost naj bi nova založba usmerila predvsem na tista dela, ki naj bi zanimala primorskega človeka. Tako naj bi Lipa izdajala knjige, ki govore o Primorski, o njenih problemih in o primorskih ljudeh. Kot založba, delujoča na meji dveh kultur, naj bi Lipa opravljala tudi posredniško vlogo med slovensko in italijansko kulturo.

Napori založbe niso bili zaman. In ko je založba bolj ali manj uspešno opravila svoje osnovno poslanstvo, je sprejela širši koncept svojega dela. Vendar pa se kljub temu ni izneverila svojim osnovnim nalogam primorske založbe, delujoče tudi na pragu Trsta. Uspešnost dela založbe je vidna. Založba ni izdala samo 200 knjig, temveč je izdala tudi precej slovenskih izvirnih del, med njimi tudi dokaj pesniških zbirk, zlasti mladih avtorjev, katerim je s tem odprla pot v svet. Založba Lipa je izdala tudi nekaj knjig lažjega značaja, knjig zabavne literature, in bila zaradi teh deležna tudi kritike, včasih pa tudi zavisti s strani drugih založb. Toda s knjigotrškimi uspehi teh izdaj je založba notranje subvencionirala in s tem omogočila druge izdaje domačih avtorjev in tistih knjig, ki sicer nimajo visoke naklade, a so za slovensko kulturo vendar pomembne. Tako torej založba opravlja svoje kulturno poslanstvo med Slovenci, posebej še med onimi iz Slovenskega Primorja.

Kakšen je odziv na delo založbe? Kako gredo knjige med ljudi?

Direktor Rožanc je iz predala svoje mize potegnil kar najbolj sveže podatke o prodaji in zalogi zadnjih izdaj. Samo nekaj podatkov: Roman Branka Hofmana *Ljubezen* je skoraj razprodan, ostalo je le 145 izvodov. Od Toneta Pavčka pesniške zbirke *Ujeti ocean* je pri založbi na razpolago le še 11 izvodov. Od druge izdaje Slodnjakovega romana *Pogine naj pes* je bralcem na voljo 300 izvodov. Vsak čas bo razprodan odlični roman Mimi Malenškove *Inkvizitor*, saj v kratkem ne bo več niti ene knjige na razpolago. Roman o Prešernu *Neiztrohnjeno srce* je izšel že trikrat. Od tretje naklade 4000 izvodov jih je nekaj nad 1000 še na razpolago. Nekaj manj je na zalogi romana o Jakobu Gallusu *Poslušaj zemlja* (M. Malenškova). Tudi Hmeljakova *Soška fronta* se lepo prodaja. Razprodana je Lavričeva knjiga *Moj pes*, založba ima zadoščenje, da gre v promet sicer nenavadna knjiga o primorski pošti (Jurišević). Če se spomnimo na nekatere prejšnje izdaje založbe Lipa, izdaje, ki so tudi že razprodane (Ciril Zlobec: *Najina oaza*; Tone Svetina: *Orlovo gnezdo*; Branko Hofman: *Strah*; Ilka Vašte: *Roman o Prešernu*; Boris Pahor: *Mesto v zalivu*; Karel Grabeljšek: *Žive brazgotine* itd. itd.), potem velja, da je bilo delo založbe pri izdajanju izvirnih del domačih pisateljev gotovo uspešno.

Založba Lipa pa je tudi z izdajanjem prevodov iz tujih literatur obogatila slovenski knjižni trg. Zanimanje za njene izdaje, predvsem pa večina razprodanih knjig, je dokaz za to. Že samo naštevanje prevodov, ki jih je izdala Lipa in ki jih ni moč dobiti na trgu, bi obsegalo predolg seznam. Nekaj avtorjev, ki jih je slovenskim bralcem posredovala Lipa (Traven, Cronin, H. H. Kirst, Soubiran, A. in S. Golon, Lawrence, Saganova) je dokaz založniške politike Lipe. Tudi nekatere najnovejše izdaje tujih avtorjev so že skoraj pošle, čeprav danes za zdravniška dela med slovenskimi bralci ni več takega zanimanja kot pred leti, ko so bila tovrstna dela naravnost razgrabljena. Tudi tiste knjige, ki ne gredo v prodajo in ki jih je založba že odpisala, založba noče razvrednotiti in diskreditirati avtorjev. Noče jih prodajati za bagatelno ceno kot so to storile nekatere druge založbe. Noče namreč prizadeti ne avtorjev ne tistih bralcev, ki so s skrbjo in ljubeznijo za polno ceno kupili tako knjigo. Tega načela se založba Lipa drži in se ne strinja z drugimi založbami, ki so ob raznih razprodajah za mal denar prodajale svoje izdaje in jih tako razvrednotile.

Kakšen je bil založniški program založbe Lipa v zadnjem desetletju, ugotovimo, če pregledamo izdaje tega časa in pobrskamo po programih zadnjih let. Sicer pa je glavni urednik pojasnil, kakšnih načel se založba drži pri sestavljanju programa. Vsako leto naj bi izdali vsaj po eno pesniško zbirko domačega avtorja, vsako leto po pet, šest knjig domačih pisateljev, lahko tudi več, če bi bila na razpolago dobra dela. Prevodno literaturo pa založba deli na svoje zbirke: zdravniški roman, biografije, zabavni roman, katerim se pridružujejo še dela izven teh zbirk. Poudarek je na sodobnih avtorjih. Založba želi izdajati tudi več del italijanskih pisateljev. Dosedanje prizadevanje ni prav uspelo, čeprav se Lipa zaveda, da imajo Italijani dosti dobrih sodobnih avtorjev, ki bi bili zanimivi tudi za slovenske bralce

Seveda smo se pogovarjali tudi o načrtih založbe. Najprej o knjigah, ki bodo v kratkem prišle na naš knjižni trg. Med knjigami sodobne slovenske poezije izide že druga pesniška zbirka tržaškega rojaka M. Košute *(Pesmi in zapiski)*, pa Evalda Flisarja groteskni roman *Umiranje v ogledalu*. Tudi Tarasa Kermavnerja študija *Poezija štirih pesnikov* bo izšla kmalu Od prevodnih del, ki so tik pred izidom, omenimo roman ameriškega pisatelja Willarda Motleya *Potrkaj na vsaka vrata*, roman o zapuščeni mladini ameriških velemest. Na pol družbeni, na pol zdravniški roman je tekst Geralda Greena *Zadnji upornik*. Gotovo bo precej brana knjiga Mitchella Goodmana *Konec tega*, ki velja za najboljši vojni roman.

Že samo naštevanje vseh del letošnjega programa bi zavedlo predaleč. Zato naj navedemo le nekaj del, ki jih bo založba Lipa dala na trg v prihodnjih mesecih. Gotovo bo zanimiv novi roman Mire Mihelčeve *Stolpnica osamelih žensk*, roman o usodah petih žensk. Založba upa, da bo tudi Janko Jeri pravočasno oddal rokopis že napovedanega dela *Zahodna meja*. Med prevodi bo gotovo deležen izrednega zanimanja roman iz sodobne Nemčije, posvečen mamilu LSD. Roman je pod naslovom *Za posladek južno sadje* napisal bralcem knjig Lipe že znani pisatelj Heinz Konsalik. V ponatisu izide Croninov roman *Križarji* in roman Annemarie Selinko o *Napoleonovi ljubezni Desirée*. Pri Lipi bo izšel že peti roman Saganove *Čudoviti oblaki* Med znanimi avtorji so zastopani še Aleksander Solženicin z romanom *Prvi krog*, Kirst *(Nihče ne bo uspel)*, Thomas Mann *(Doktor Faustus)*, Norman Mailer *(Moreče sanje)*, Stefan Zweig *((J. W. Goethe)*.

Seveda to še ni vse, prepričani pa smo, da bo med izdajami v letošnjem letu večina takih, ki bodo pritegnile pozornost slovenskih bralcev.

Seveda smo se v uredništvu Lipe pogovarjali še o drugih stvareh. O Vestniku, s katerim založba propagira svoje knjige, o katalogu, pa o reviji, ki se pripravlja in ki bo izhajala v okviru založbe v Kopru. Pa o prodaji, obračanju sredstev, pa o tiskarni in še nekaterih dejavnostih Primorskega tiska.

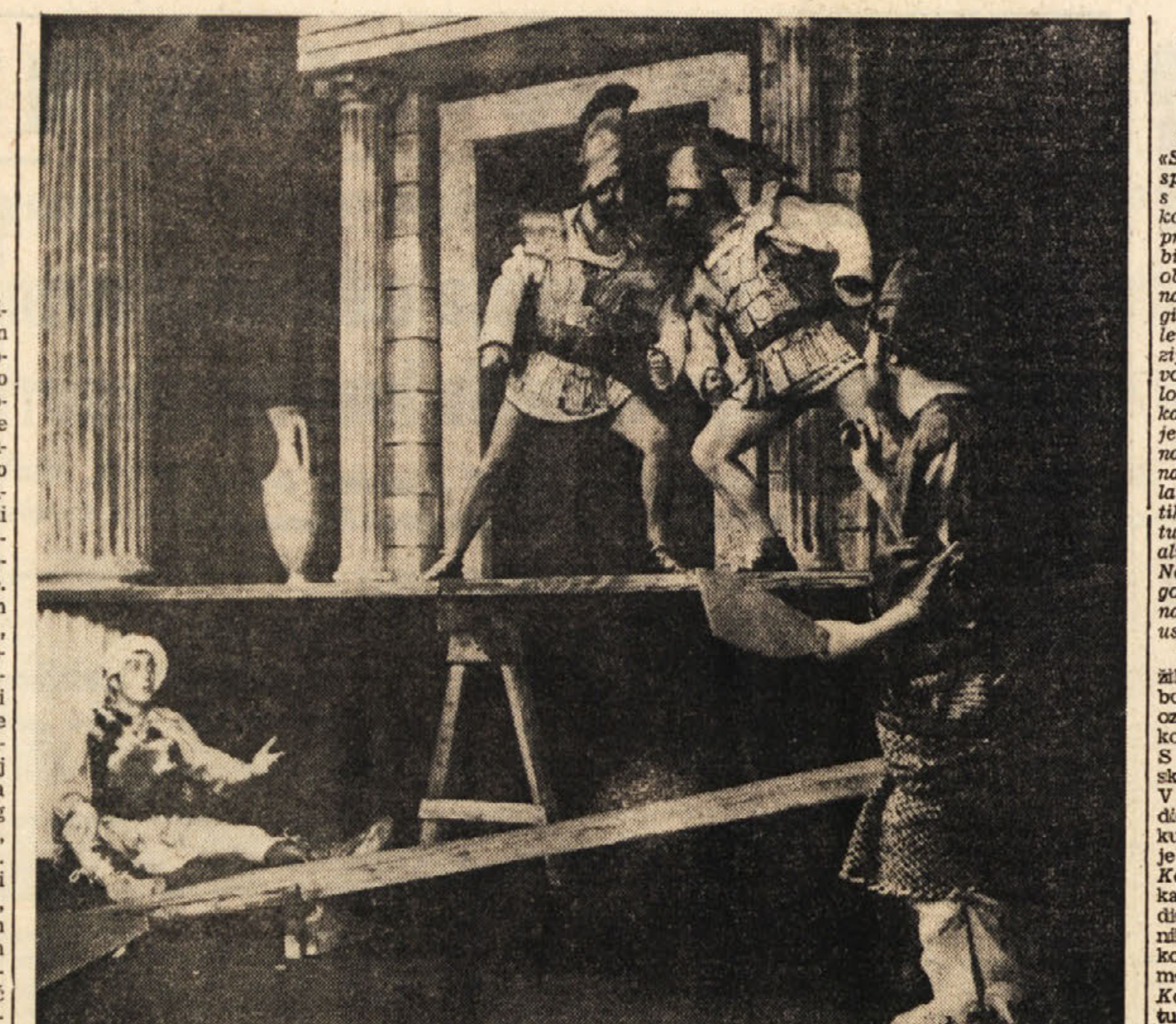

Prizor iz Plautusove komedije «Amfitruo», ki jo tržaško Slovensko gledališče pripravlja v režiji Jožeta Babiča

SORGEJEVA KURIRKA OBUJA SPOMINE

Sopotnik-japonski general ni vedel, kaj Anna prenaša

Začelo se je z zamenjavo stanovanja, nadaljevalo z ljubeznijo in poroko, nato s potovanji in zaporom

BERLIN, 4. — Sorge je ponovno na dnevnem redu. Tokrat pa je o tem velikem vohunu, za katerega menijo, da je največji vohun v vsej zgodovini vohunstva, govor le posredno, kajti o njem se govori le v zvezi z nekim njegovim «kurirjem», ki je te dni slavil svoj sedemdeseti rojstni dan. Gre za sedemdesetletnico Anne Christiansen-Claus. Kakor že njeno dekliško ime pove, je slavljenka po rodu iz Finske. Poročena pa je z Nemcem in živi že dolgo let v Berlinu, seveda v vzhodnem delu mesta, saj je sodelovala s Sorgejem, ki je bil sovjetski vohun.

Preden spregovorimo kaj več o slavljenki, se bomo ustavili pri Sorgeju, pa čeprav smo pred leti o njem veliko pisali. Kakor smo že rekli, menijo, da je bil Sorge največji vohun, kar jih zgodovina pozna. Prav gotovo pa je, da je to bil najpomembnejši vohun v zadnji vojni, vohun, ki je močno vplival na dogajanja v drugi svetovni vojni in bi bil morda še veliko več, če bi mu bil Stalin veroval. Sorge je bil po očetu Nemec, po materi Rus. Rodil se je v Sovjetski zvezi, študiral pa je v Nemčiji in postal inženir. Bil je komunist in kot tak stopil v sovjetsko vohunsko službo. Kot časnikar nekega nemškega časopisa je prišel v prestolnico Japonske in tu kot dopisnik lista iz «zavezniške države» ter kot izredno sposoben človek se vrinil v najvišje družbene in vladne kroge, tako da je lahko prišel tudi do izrednih tajnosti, ki jih je poročal Moskvi. Med drugim je Sorge zvedel, da bodo nacisti napadli Sovjetsko zvezo. Zvedel je tudi za točen datum napada in vse to je posredoval Moskvi. Stalin pa mu tega ni verjel in zato je Rdeča armada utrpela velikanske izgube. Prav tako je Sorge zvedel, da Japonska ne bo napadla Sovjetske zveze, kar je pomenilo, da so Sovjeti mogli velik del svojih oboroženih sil iz Daljnjega vzhoda v vsej naglici premakniti na svoje zahodno bojišče, ko so nacistične sile že pritiskale proti Moskvi in obkoljevale Leningrad. Skratka, Sorge je bil vohun, ki je posredno odločal o velikih dogajanjih v drugi vojni. Toda njegovo dejavnost so v Tokiu odkrili in ga obsodili na smrt. Aretirali so ga jeseni 1941, umorili pa leta 1944.

Zgodbo o vohunu Sorgeju, ki so jo posneli tudi na filmski trak, smo na kratko nakazali zato, ker le v tej luči moremo spoznati pomembnost njegove «kurirke» Anne Christiansen - Clausove, ki je te dni slavila svoj 70. rojstni dan in o kateri obširneje piše vzhodnoberlinski tednik «Fuer Dich».

Anna Christiansen je postala vohunka ali če hočemo vohunska pomočnica bolj po naključju, točneje povedano — iz ljubezni. Pa ne iz ljubezni do Sovjetske zveze ali pa do komunizma, pač pa iz prav enostavne vsakdanje preproste ljubezni med žensko in moškim.

Nek ga dne je nemški poslovni človek v Tokiu Max Clausen, ki je stanoval v isti palači, v kateri je stanovala Anne Christiansen, ustavil tedaj 30-letno dekle in jo prosil, če bi bila tako prijazna, da bi z njim zamenjala stanovanje. Tedaj, ko se še nista tako dobro spoznala, ji je rekel, da je on radijski amater, da pa njegovo stanovanje v pritličju ne ustreza potrebam tega njegovega «konjička». Povabil jo je na svoj dom in ji pokazal radiooddajnik in sprejemnik. Toda mož tedaj dekletu še ni povedal, da se za tem njegovim «konjičkom» skriva še kaj drugega, da je dejansko le radijski poročevalec sovjetske vohunske službe za Daljnji vzhod, ki je imela svoje središče v Šangaju. Svoj dom ali bolje svoje radijske naprave je hotel prenesti v najvišje nadstropje v palači, tja pač, kjer je stanovala Anna, zato, da bi mogel brez motenj poročati v Vladivostok, kjer so njegova poročila sprejemali.

Anna je na ponudbo o zamenjavi stanovanj pristala in med Maxom in njo se je prvotna simpatija kaj kmalu spremenila v ljubezen in ko so bili njuni odnosi že trdni, ji je Max zaupal svoje delo, namreč da je le eden izmed članov sovjetske vohunske službe. V to vohunsko službo se je vključila tudi Anna, ki je v začetku le odstopila stanovanje Maxu, nato se z njim poročila, pozneje pa opravila na tisoče in tisoče kilometrov poti kot kurirka. Med tem je prispel v Tokio tudi Richard Sorge, o katerem smo govorili prej in ki je bil eden najpomembnejših članov vse te vohunske službe.

V vzhodnoberlinskem tedniku za ženske «Fuer Dich» Anna Christiansen-Clausen pripoveduje sedaj v obliki intervjuja o nekaterih najbolj značilnih dogodkih njene razmeroma dolge kariere vohunske «kurirke». Tako se med drugim spominja dne, ko je v kovčku poleg nekaterih vaz nosila tudi nekaj nadomestnih delov za radiooddajnik in se ji je kovček z vso to «ropotijo» nenadoma odprl na ulici celo pred nevarnimi očmi. Nadalje pripoveduje, kako je nekoč sedel v letalu poleg nje japonski general, ki prav gotovo ni niti slutil, da njegova bližnja sopotnica nosi s seboj kar 30 mikrofilmov, na katerih so bile samo zelo pomembne vojaške tajnosti. Anna danes, ko ji je 70 let, brez obotavljanja prizna, kako se je nekoč na nekem vlaku preveč «nesramno» stiskala k nekemu železničarju, da bi si s tem pomagala pri svojem zelo tveganem delu.

Ko so oktobra 1941 leta Japonci odkrili Sorgeja, sta tudi Max in Anna prišla v zapor. Toda Sorgeja so Japonci umorili, ona dva pa sta živa dočakala konec vojne. Samo ob sebi se razume, da sta takoj po vojni zapustila Tokio in se preselila v moževo domovino Nemčijo, kjer v vzhodnem Berlinu uživata res potrebni mir po tako dolgem in vsekakor hudo nevarnem življenju.

«Istrski melos v zabavni glasbi»

REKA, — *Od 120 prijavljenih skladb za letošnji šesti zapovrstni «Festival melodije Istre in Kvarnera», ki bo od 24. junija do 5. julija, je ustrezna izbirna komisija izbrala 22 skladb na temo «Istrski melos v zabavni glasbi». Tako je bilo rečeno na sestanku organizacijskega odbora, ki pripravlja ta tradicionalni festival.*

Na sestanku je bila tudi potrjena vest, da se bo letošnja glasbena manifestacija vršila v več krajih Istre in Kvarnera. Festival «Melodije Istre in Kvarnera» se bo začel 24. junija v Kraljevici, ki je bila lani proglašena kot najbolj aktivno mesto v organizaciji te glasbene prireditve, zaključni večer pa bo 5. julija v reškem gledališču «Ivan Zajc». Zaključno prireditev bodo prenašali po zagrebški televiziji.

Čudovita lepota Julijskih Alp v Čopovem «Raju pod Triglavom»

Prijatelji narave in še posebno gora, ljubitelji planinske literature bodo te dni veseli, ko bodo na svoji knjižni polici h knjigam, ki govore o gorah, dodali novo knjigo. Knjigo fotografij s planinskimi motivi, fotografij našega sveta pod Julijskimi Alpami, knjigo s podobami lepot naše domovine. Svoji planinski biblioteki bodo dodali novo knjigo znanega mojstra planinske fotografije Jake Čopa, knjigo z naslovom RAJ POD TRIGLAVOM, *ki jo je na knjižni trg dala Državna založba Slovenije.*

Ta založniška hiša je s posluhom za potrebe naših ljudi in s posluhom za ljubezen, ki jo slovenski ljudje goje do narave in gora, že pred leti izdala knjigo z naslovom Svet med vrhovi. Tudi to je bil zbornik umetniških fotografij s planinskimi motivi, zbornik, ki je bil takoj po izidu razprodan Zdaj je Jaka Čop pripravil nov zbornik planinskih fotografij, vzpodbujen po uspehu svoje prejšnje knjige. Gre za prav tako lepo, morda še lepšo knjigo stotih črnobelih umetniških fotografij, ki pripovedujejo o našem gorskem svetu pod Julijci in pojejo hvalo lepotam tega našega gorskega sveta. Za knjigo, ki bo zaradi svojih lepot, ki jih prikazuje, morda pa tudi zaradi svoje okusne in že kar reprezentativne zunanje podobe (lepo je knjigo opremila Nadja Furlan) gotovo naletela pri slovenskih bralcih na prav tako topel sprejem kot prejšnja Čopova knjiga in sploh podobne lepe knjige, ki pripovedujejo o gorah.

Knjiga RAJ POD TRIGLAVOM *prinaša sto celostranskih, črnobelih umetniških fotografij, ki jih je avtor razvrstil v osem poglavij: Predgorje s Karavankami, Bohinjski kot, Od Baške grape do Krna, Trenta, Od Kanina do Mangarta, Planica, Vršič in Krnica, Martuljek, Krma, Kot in Vrata. Avtor je torej najprej prikazal od Julijskih Alp nekoliko oddaljen svet, nato pa svet na vseh straneh Triglava z gorami in dolinami vred. Gre za motive, ki jih morda deloma že poznamo z drugih fotografij, toda za Čopove mojstrske stvaritve, nastale v dolgih letih Čopovega gorništva*

Zanimivo je, da se je avtor dosledno odločil za prikaz narave same in da na njegovih podobah človeka ne najdemo, kvečjemu, na dveh spomenikih. Tudi vasi, naselij in hiš na Čopovih slikah ni. Le tu pa tam zasledimo planinsko kočo ali pastirsko bajto, ki pa sta vključeni v naravno okolje in se z njim kar najtesneje zlivata v harmonično celoto. Tako torej stopa v ospredje teh podob narava sama v svoji elementarni prvobitnosti, na katero je avtor gotovo dal močan poudarek. Sicer pa najdemo tudi precej liričnih kompozicij in čuteče pesniško naravo, ki se skriva v avtorju.

Pri teh podobah torej ne gre samo za hladno zunanjo registracijo, za stvarno podobo sveta, v tehnično popolnih slikah, temveč za ovekovečenje občutja, za globino in smisel narave, ki se kaže v elementarnosti in lirični čustvenosti. Ta knjiga torej kaže, kot je zapisano knjigi na pot, lirično doživljanje narave in primarno čustvovanje krajinarja, ki odkriva nedotaknjene in nedotakljive lepote gora.

V uvodni besedi je Jaka Čop zapisal, da je prepotoval mnogo tujih dežel in obiskal njihova gorstva. Res so tuje gore mogočne, velike in lepe, toda nikjer ni na tako majhnem delu sveta združeno toliko raznolikosti, tihe domačnosti in vznemirljive lepote, toliko divjih in nedostopnih sten, kot pri nas. Razumljivo je, da je Čopova knjiga izraz te ljubezni do domačih gora, ki jih je Čop pokazal v zimski lepoti, v poletnem času ali jesenskih meglah. Le gornik, ki z ljubeznijo in občutkom hodi v gore, more poslikati take podobe. Zato bodo spet predvsem gorniku te fotografske umetnine tako blizu srca in čustvovanju.

RAJ POD TRIGLAVOM *je resnično lepa knjiga našega alpskega sveta in dokaz mojstrske umetnosti avtorja Jake Čopa. Pa vendar si ob njej želimo še korak naprej, podobno knjigo barvnih podob naših gora. Upamo, da bomo tudi to dobili v doglednem času. Mojstra umetniške fotografije imamo tudi tiskarne, ki tehnično zmorejo tudi take naloge, ljubiteljev planinske literature pa je veliko. Torej...*

Sl. Ru.

PREJELI SMO

Dr. Branko Kojić: «PROPAST BRODARSTVA NA JEDRA NA ISTOČNOM JADRANU». Zagreb, 1968. Izdal Jadranski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

V knjigi se obravnava v precejšnji meri tudi Trst. Zaradi tega bomo o knjigi prihodnjič obširneje poročali.

«Skandinavski izvor Slovencev»

Pred časom nam je avtor knjige «Skandinavski izvor Slovencev», gospod Franc Jeza, poslal en izvod s prošnjo naj poskrbimo za strokovno oceno njegovega dela. Njegovi prošnji smo ustregli, kar sicer ni bilo lahko, in smo 23. februarja objavili kritično oceno, ki sta jo napisali profesorici filologije Birgitta Gyllenberg - Orešnik in Milena Piškur. V odgovor na to recenzijo nam je avtor poslal daljši ugovor, ki ga objavljamo skoraj v celoti. Izpustili smo le prvih 27 tipkanih vrst in zadnjih pet, v katerih je piščev ton zajedljivo polemičen na račun obeh recenzentk. Kdor namreč piše taka problematična dela, se pač izpostavlja strokovni kritiki in mora biti zato pripravljen tudi na ocene, ki ne bodo povoljne ali ki bodo celo povsem odklonilne. Navsezadnje sta recenzentki le ugodili njegovi in naši želji ter napisali oceno po svoji strokovni usposobljenosti in pošteni vesti.

V svoji recenziji sta me obdolžili, da sem «si izmislil k imenu božanstva *Tor* domnevni obliki *Kor* oziroma *Hor*», češ da za tako rekonstrukcijo nimam nobene opore. S tem da sem samo hotel dokazati skandinavski izvor besede *kurent*. V resnici sem hotel dokazati skandinavski izvor besede *korant*, ker kurent je že popačena oblika, kar je v knjigi tudi navedeno. *Hora* ali *Kora* pa si seveda nisem izmislil kajti tako v slovenščini kot v skandinavskih jezikih je dovolj značilnih besed, ki so nastale iz tega korena in se dajo po svojem pomenu spraviti v zvezo z božanstvom *Kor*. Precej takih primerov sem tudi navedel, ne da bi jih bili oni dve skušali izpodbiti. Ime božanstva *Hor* ali *Kor* lahko najdeta navedeno v staronorveškem besednjaku Leiva Heggstada na raznih straneh, največkrat kot sinonim za boga *Odena*. Na strani 239 je navedeno: *Háarr* ali *Hárr* kot sinonim za boga *Odena*. Háarr je pomenilo po Heggstadovi razlagi «ta visoki», torej tisti, ki biva na nebu ali Najvišji, pač prvotno ime za božanstvo nekdanjih Skandinavcev Na strani 253 najdemo obliko *Hár*, spet kot «ime za Odena», poleg tega pa še razlago besede *hár*, ki je pomenila med drugim: važen, velik, visok, visokosedeč, dobrotljiv trd in močen, torej same lastnosti ki se nanašajo na božanstva. Na strani 296 najdemo, da pomeni beseda *hór* ali *hoeri* isto kot *hár* Na strani 304 odkrijemo obliko *Hrjótr* ali *Hrjódr* kot ime za *Odena*, kar pa lahko ima le oddaljeno zvezo s *Hor*. Toda na strani 337 najdemo obliko *Hordr* kot ime za *Odena* ali *Odina*, kar pa je očitna popačenka iz *Aand* ali *Ond - Duh*.

Oblike *Thunr-*, na katero se sklicujeta, češ da pride ime boga *Tora* ali *Thora* iz nje, pa v omenjenem besednjaku ni in je tudi ne more biti, ker dejansko ni obstojala in je samo hipotetična, rezultat sklepanja po nazivu nemškega božanstva *Donnar* (gromovnik). Pač pa najdemo tam besedo *Tunnr* ali *Tuđr*, spet kot sinonim za Odena, kar pa pomeni, kot je tam pojasnjeno, «Tenki», kajti *Tunnr* pride iz *tunn - tenki*, pa tudi *jasni* (verjetno v zvezi s čistim ozračjem oziroma nebom). Čisto možno je, da je večini nordijskih jezikoslovcev in zgodovinarjev razlaga s *Thunr-* (gromovnik) doslej zadostovala, ker so pač čustveno navezani na poznejšo nordijsko mitologijo, ki je vsebovana v staronordijskih junaških pesmih in sagah iz srednjega veka in s katero je povezan čas največje ekspanzije in romantične epopeje skandinavskih narodov. Toda prej ali slej se bo njihova pozornost gotovo usmerila na tisto, kar je bilo prej, kakor tudi arheologe in etnografe zanima vedno *izvor* tistega, kar raziskujejo. Spoznali bodo, da gre pri nordijski mitologiji, zapisani v 12. ali 13. stoletju, za degenerirano vero, za mnogoboštvo, ki je gotovo nastalo pod močnim vplivom rimske, grške ali keltske mitologije.

Sicer pa ni treba na take raziskave še le čakati. *Harald Hveberg* piše v svoji knjigi «Norrön mytologi» (Oslo 1965): «V Edda mitologiji zelo malo slišimo o *Ullu*, toda v času pred vikinško dobo je bil gotovo najvišji bog. Raziskovavci menijo, da so ga častili kot boga nebes ali zime. Mnogo krajev se imenuje po njem, kot na primer Ullaland, Ullern, Ulladalen, Ullaberg, Ullaröy, Ullavik, Ullaraal in Ullevaal. Krajevna imena nas tudi seznanijo z bogom, ki sploh ni imenovan v mitologiji. Imenoval se je *Ullen*, in imena kot Ullensaker, Ullenshov in Ullensvang pričajo, da so ga v več krajih častili kot najvišjega boga. Ime *Ullen* je gotovo samo druga oblika imena *Ull*.» (Strani 104 in 105). Pri tem je omeniti, da se na stotine norveških in drugih skandinavskih krajev imenuje po nekdanjih bogovih in da je to eden najvažnejših virov za ugotavljanje, kakšne bogove so častili nekdanji Nordijci, medtem ko je tako raziskovanje slovenskih krajevnih in drugih imen še le čisto na začetku. Seveda imeni *Ull* in *Ullen* nista nič drugega kot popačenki imena davnega boga *Hora* po izpadu začetnega soglasnika h in spremembi r v l, ki nikakor ni redka. Pomisliti je namreč treba, da je minilo od približno leta 100 pred Kristusom, ko so se verjetno spustile «solvendske» odprave preko Baltskega morja (Vandali), do 13 stoletja, ko je bila zapisana nordijska mitologija na Islandiji, nad 1300 let, torej precej več kot jih je minilo od 3. stoletja do danes, in spremembe ki so nastale v tistem razdobju, naso bile niti v jezikovnem niti v kulturnem pogledu nič manjše kot so se dogodile od 13. stoletja do danes, posebno še, če upoštevamo selitve in prilagajanje novim geografskim prostorom in razmeram pa tudi jezikovnim sosesčinam. Zato ima malo pomena sklicevati se na nordijsko mitologijo iz srednjega veka, češ da ni poznala boga *Hora*. Hveberg v svoji knjigi tudi dovolj jasno pove, da je bil *Ull* čaščen verjetno kot najvišji bog, prvotno najbrž celo kot edini bog.

Če mojima recenzentkama vsi ti dokazi še ne zadostujejo, bi jih lahko navedel tudi več. Tako sem npr že v svoji knjigi navedel citat iz knjige uglednega nemškega profesorja za prazgodovino in rano zgodovino *Friedricha Behna*, do leta 1962 predavatelja na univerzi v Leipzigu: «Verstvo bronaste dobe v Severni Evropi je po vseh znakih sodeč doseglo najvišjo možno stopnjo, brezslikovni monoteizem» («Die Bronzezeit in Nordeuropa», Stuttgart, 1967). Ko sem odkrival sledove o slovenskem in skandinavskem bogu *Horu*, še nisem poznal te Behnove knjige, zato sem sprejel njegovo trditev s tem večjim začudenjem kot potrdilo o pravilnosti lastnih raziskav.

A tudi v novi knjigi *dr. Antona Slodnjaka «Slovensko slovstvo»* (Mladinska knjiga, 1968) najdemo že kar na prvi strani teksta (str. 7) naslednji odstavek: «Nedvomno je bilo ustno pesništvo Slovencev ob naselitvi v današnji domovini verske, verjetno tudi družbenopolitične vsebine. Najnovejša raziskovanja njegovih v toku stoletij hudo spremenjenih in okrnjenih oblik kažejo na to, da bi bil mogel biti verski nazor alpskih Slovanov ob naselitvi zelo zapleten spoj praevropskih in pračloveških verskih predstav, ki bi bile menda osredotočene okrog enega samega boga stvarnika in delilca. To mnenje, ki ga je prvi izrekel in najodločneje branil slovstveni zgodovinar in narodopisec *Ivan Grafenauer*, hudo nasprotuje domnevam romantičnih etnografov, ki so ljudsko pesniško izročilo razlagali v smislu sončnega mita z dualističnimi in animističnimi elementi. Prav tako nasprotuje trditvam poljskega slavista Aleksandra Brücknerja, ki je domneval, da so imeli Slovani sploh razvito in bogato mnogobožno bajeslovje.» Tudi ta Grafenauerjeva teorija mi ni bila znana, ko sem objavil svojo knjigo Vsekakor vztrajam svojima cenjenima recenzentkama navkljub pri «veri» v boga *Hora* in v gotovosti da je nastalo *Tor* ali *Thor* iz *Hor* ter sem tudi gotov, da bosta prišli prej ali slej tudi oni do tega spoznanja, če se bosta lotili študija brez vnaprej izdelanih dogem in bosta vrgli čez krov ostanke romantičnih predstav 19. stoletja.

Površnost mojega dokazovanja sta hoteli prikazati Birgitta Gyllenberg-Orešnik in Milena Piškur tudi v zvezi z besedo *horgr*, češ «Jeza očitno ne ve, da je ob kolonizaciji Islandija imela gozdove, ki pa so jih postopoma izsekali, ker so les rabili za gradnjo in kurivo.» V resnici nas celo najnovejši reklamni prospekt islandske letalske družbe Icelandair pouči (nemška izdaja, pod zaglavjem «Vegetacija»): «Modri Ari pripoveduje (v sagah), da je bila dežela v času naselitve z obalo in gorami porasla z gozdovi. Verjetno pa je šlo za breze, grmovje in pritlikave breze, od katerih je še zdaj videti nekaj ostankov.» O pravih gozdovih na Islandiji tudi danes ni sledu kljub vsem pogozdovalnim naporom islandske vlade. Da na Islandiji ni bilo gozdov, se je znalo tudi že prej. Tako piše npr. *Sigrid Undset*, ki je odlično poznala nordijski srednji vek in katere oče je bil arheolog, v svojem romanu «Vikingi» o Islandcih, ki so s svojimi ladjami pluli na Norveško po tovore lesa (mimogrede: les pride najbrž ravno iz staronordijske besede lest - tovor). Beseda *horgr* pa ni pomenila samo kamenitega žrtvenika, kot trdita moji recenzentki, ampak tudi lesenega, pa tudi sinonim za goro ali gorovje (Heggstad, str. 3..). To pa daje tudi sklepati na sorodstvo med besedami *horgr*, gora (češko *hora*), *Pohorje* itd. V bistvu pa je popolnoma vseeno, ali je horgr pomenil tudi drevo ali ne, važno je le, da je pomenil kraj, kjer so častili boga, ki so ga imenovali *Hor* ali *Gor*, kajti zveze med *Hor* in *horgr* (v slovenščini bi rekli horgar ali horkar) pač ni mogoče zanikati.

Kar zadeva druge besede, ki ju navajata kot primere in dokaze za mojo površnost in «amaterstvo», naj opozorim na dejstvo, da naštevam v svoji knjigi nad tisoč besed, ki že na prvi pogled brez vsakega dvoma dokazujejo svoje tesno sorodstvo z nordijskimi besedami enakega pomena, npr. *kvenna* ali *kaena - žena*, *bunka*, *bunkati*, *lid ali lydr - ljudje* itd. a onidve sta pedantno izbrskali iz te mase dokaznega gradiva samo tiste besede, ki so se jima zdele napačno razložene ali ki so enostavno samo tiskovne napake površnosti zaradi naglice; take površnosti pa so razumljive pri delu, ki ni šlo skozi uredništva znanstvenih akademij in skozi specializirane tiskarne. Tako npr. besedi kärn ali kjern, ki ju navajata, res nista korektno zapisani, ker manjkata končnici. Toda meni je šlo le za korena in ne za končnice, ki za primerjanje korenov nista bili važni. Tu se bom moral zaradi varčevanja s prostorom omejiti le na odgovor na nekatere njune očitke glede napačnih etimoloških razlag, rad pa jima bom odgovoril tudi na vse ostale, če mi bo dalo uredništvo «P.d.» prostor na razpolago.

Moja razlaga besede *hvala* ni samo «skoraj ganljiva», kot pravita oni, ampak gotovo tudi točna, kajti skovanka ni moja, kot trdita, ampak najdemo besedo *hval-taka* v Heggstadovem besednjaku na str. 316, kjer je navedeno, da pomeni polastiti se naplavljenega kita *(hvala - kit, taka - vzeti)*. Da pa so davni Skandinavci prirejali ob takih priložnostih gostije in se zahvaljevali Bogu, pa je ugotovil omenjeni arheolog Friedrich Behn po skalnih risbah. Če je pomenila beseda *thokk*, ki jo navajata (katere pa ne poznam), tudi hvala, pa s tem še nikakor ni rečeno, da je prišla iz glagola *taka*, kajti mnogo dokazov bi lahko navedel za to, da imata glagola *taka* in *tokka* različna pomena. Kar zadeva *medveda*, ni treba mnogo fantazije, da spravi človek v sklad besedi *mjod* — med in *vidnir* — tisti, ki je v gozdu, goščar, razen če menita recenzentki, da je videti v končnici *ved* isto končnico kot v besedi vseved. Kar pa se tiče *ladje*, sem kljub pomislekom svojih cenjenih recenzentk še vedno prepričan, da pride iz besede *hlada* (odtod hlod) ali *lada* — nalagati na kaj, natovarjati, napolniti s čim (Heggstad str. 284), kar potrjuje tudi dejstvo, da je ta beseda v več pomenih direktno v zvezi z ladjami (str. 285). Sicer jima pa lahko vsak slovenski otrok pojasni razliko med *ladjo*, *koritom* in *žlebom*. Ladja je nekaj velikega in ne more imeti zato ta beseda nikake zveze z oldu (korito) ali aldija (žleb). To je res «preveč za lase privlečeno».

Toda ker se moram v tem odgovoru nujno omejiti le na nekaj besed (pobiti vse njune očitke bi pomenilo napisati celo etimološko razpravo), naj vzamem v ozir le eno izmed besed, ki sta jih kar tako nasuli v svoj članek, ne da bi se potrudili, da bi vsaj točno podali mojo razlago (npr. *strašiti* za *spöke*, medtem ko sem jaz trdil, da pride iz *spöke spaka)*. To je beseda *postrv*. Tudi to besedo namreč uvrščata med tiste, o katerih trdita, da «pri najboljši volji ni mogoče ugotoviti fonetične zveze» med slovenskim in nordijskim izrazom. Ker se mi zdi beseda postrv res eden najtežjih primerov, naj to zvezo pojasnim. Upoštevati moramo razvoj slovenske besede *postrv* in norveške besede *aure* iz skupne prabesede, ki se je morala glasiti po vsej verjetnosti *pastraum*, fonetično po-straum (pa, po, v, straum - struja, deroča voda, Strom). Pomenila je torej «po struji» ali «v struji», to je: v deroči vodi, kar točno odgovarja postrvi. Po izgubi zadnjega zvoka oziroma zadnje črke (kar se je navadno zgodilo z nordijskimi besedami v slovenščini), je nastalo *postrau*, iz česar je potem prišla slovenska beseda *postrv* ali fonetično približno postarv (z metatezo na koncu besede) Metateza na koncu pa je nastala tudi v razvoju norveške oblike te besede; iz *rau* je nastalo *aur*, k čemur je prišla pozneje še končnica e, torej: *aure*. Prednji del besede po-straum je v norveščini okrnel, verjetno v skladu s splošnim krčenjem besed v nordijskih jezikih. Ostal je le drugi del, ki je bil naglašen.

Za nameček še besedo o *metatezah*. Zdi se, da jih moji cenjeni recenzentki sploh ne upoštevata v zvezi z razvojem slovenskih besed. Le zato ne moreta verjeti, da je staronordijsko *soerr (res)* v zvezi s slovensko besedo *res*, četudi sem navedel v svoji knjigi nekaj desetin takih primerov. Naj dodam še enega: slovenski *led* pride po vsej verjetnosti iz staronordijske besede *teli* (ali novonorveško *tele)* — zamrznjena zemlja.

In končno besedo, dve o besednjaku «Deutsche Lehnwörter in Slowenischen» Striedter Tempsove. Ravno prof. F. Bezlaj je svoj čas v reviji «Jezik in slovstvo» zavrnil njen poskus, da pripiše dobršen del slovenskega besedišča nemščini. Ta jezikoslovka je odkrila nešteto germanskih korenov v slovenščini in jih enostavno proglasila za izposojenke iz srednjeveške nemščine. Toda takrat ni bilo televizije, «fumetov» in ženskih revij, zato ne razumem, kako bi si mogli naši predniki izposoditi toliko besed od Nemcev. Tiste besede (vsaj večina) so pač ostanek nordijskega elementa v slovenščini.

FRANC JEZA

Deana Vukotić, simpatična napovedovalka na beograjski TV

šport šport šport šport šport

NOGOMET

3. AMATERSKA LIGA

BREŽANOM DOVOLJ TOČKA ZA VSTOP V DRUGO LIGO

Primorje v gosteh, Vesna zadnjič pred domačimi navijači - Celotni izkupiček za Union in Zarjo?

Niti velikonočni prazniki ne bodo ustavili prvenstva III. amaterske lige pa čeprav bo potekalo v dveh presledkih. Nekatere tekme bodo namreč v nedeljo, druge pa v ponedeljek. Medtem ko bodo Breg, Primorje in Union igrali v nedeljo, bodo Primorec, Vesna in Zarja stopili na igrišče v ponedeljek.

COOP — Primorje
Predzadnja tekma

Primorje bo v nedeljo predzadnjo tekmo letošnjega prvenstva na tujih tleh. Prošečani bodo namreč šli jutri v goste tržaškemu moštvu COOP. Tudi za jutrišnji dvoboj je cilj Primorja zmaga, ker končno samo z osvojitvijo obeh točk lahko Prosečani še vedno računajo na končni uspeh, v upanju seveda, da Vesni prej ali slej spodrsne. Jutri vsekakor ima Primorje vse možnosti, da osvoji obe točki. Nasprotnik, kot je tudi razvidno iz lestvice, je šibko moštvo, ki ima precej ranljivo obrambo in malo prodoren napad. Seveda to je samo na papirju, ker vemo, da tudi najšibkejše moštvo, ko igra z leadrom lestvice, napne vse sile, ker končno nobena ekipa ne proda prestiža poceni. Primorje se tega zaveda in bo kljub šibkosti nasprotnika odločno zaigralo.

Union — Libertas Prosek
Brez Raimonda

Po enotedenskem počitku bodo jutri Podlonjerci sprejeli v goste ekipo Libertas Prosek. Tudi o tem srečanju predvidevanja govorijo v prid slovenskega moštva, predvsem ker nasprotnik trenutno ni v najboljših vodah. Naloga Podlonjerčev zato ne bi smela biti težka. Zavedati pa se morajo, da nikakor ne smejo podcenjevati nasprotnika, pa čeprav je ta precej šibkejši od njih. Zaigrati bi moral običajno zagrizenostjo in odločnostjo, čeprav vemo, da se bo odsotnost diskvalificiranega Raimonda na sredini igrišča gotovo občutila.

Vesna — Primorec
Zadnjič pred domačimi navijači

Po uspešnem nastopu z Vianijem bodo Križani v ponedeljek sprejeli v goste enajsterico Primorca, ki je po številnih neuspehih pred štirinajstimi dnevi gladko odpravil enajsterico Libertas Prosek. Derbi, kljub 17 točk prednosti, ki jih ima Vesna nad Primorcem, se nam obeta precej zanimiv in napet. Predvidevanja seveda govorijo v prid kriškega moštva, predvsem ker je morala kriških atletov na višku. Pripomniti je treba, da bo to zadnji nastop Vesne na domačih tleh, ker bodo plavi odigrali zadnji dve tekmi na tujih tleh. Križani zato računajo zaključiti poslovilni nastop pred lastnimi navijači z zmago. Kaj pa Trebenci? Enajsterica Primorca kljub temu, da ni zabeležila zavidljivejših rezultatov, je zabeležila v tem prvenstvu lep napredek. Ne bi hoteli podcenjevati trebenskega moštva, vendar mislimo, da Primorec nima velikih možnosti, da bi lahko prekrižal Vesni račune. Za Trebence bi bil že velik uspeh, če bi zapustili igrišče z minimalnim rezultatom. Seveda ostane še vedno možnost presenečenja, a presenetiti Vesno v teh trenutkih, je res težka naloga za vsako moštvo. Derbi bi se zato moral zaključiti v korist Križanov.

Gretta — Zarja
Predvidevanja za Bazovce

Po štirih uspešnih nastopih bodo Bazovci šli v goste enajsterici Grette, ki ima na lestvici isto število točk kot Zarja. Srečanje bo prav radi tega precej zanimivo, saj bo morda rezultat dvoboja odločal za šesto mesto na lestvici. Bazovci so se zato marljivo pripravili v prepričanju, da bodo spet odnesli obe točki. Domačini kljub položaju, ki ga imajo v lestvici, niso, vsaj do sedaj, pokazali nič izrednega. Dosegli so namreč le dva vidnejša rezultata: premagali so Inter S. S. in Primorje. Seveda so pri tem imeli nekoliko sreče, ker sta obe ekipi igrali v precej okrnjenih postavah. Naloga Zarje se nam ne zdi težka, s pridržkom seveda, da Bazovci zaigrajo brez nepotrebnih preigravanj in osebnimi akcijami, kot je njihova navada. V tem srečanju bi se moral končno izkazati napad. Vsi namreč dobro vedo, da Gretta igra precej odprto in da ima dokaj šibko obrambo: 41 prejetih golov so najboljši dokaz temu. Tudi v tem srečanju bi morale obe točki iti slovenskemu moštvu.

Flaminio — Breg
Odločilna tekma

Brežani bodo v nedeljo šli v goste k Flaminiu, ki je bil v prvem delu prvenstva resen kandidat za prestop v višjo ligo. Zadnji neuspehi Flaminia ter uspehi Brega so precej menjali položaj na lestvici. Predstavniki dolinske občine imajo namreč sedaj kar 9 točk prednosti nad enajsterico Flaminia, ki ima sicer dve tekmi manj od plavih.

Jutrišnji dvoboj bo za plave odločilnega pomena. Če si ogledamo lestvico, ugotovimo, da bo Brežanom ze ena osvojena točka matematično zagotovila vstop v II. amatersko ligo.

Popolnoma razumljivo je, da vlada v dolinski občini in v vseh sosednih vaseh veliko zanimanje za to srečanje, saj je končno po tolikih naporih in marljivemu delu, ena od naših ekip pred tako važnim ciljem. Govoriti o predvidevanjih se nam zdi skoraj nesmiselno, ker so v tem primeru naše želje želje vseh Brežanov in na splošno vseh zamejskih Slovencev. Zato želimo enajsterici Brega, da bi tudi v tem nastopu pokazala česa je zmožna, saj končno vodi v lestvici od prvega kola dalje, kar je živa priča, da je najmočnejša enajsterica te skupine. Dobro vemo, da močnejši zmaga, zato je prav, da ta čast pripade Brežanom, ker so si jo letos res zaslužili.

Upamo, da se bodo tudi v tej odločilni tekmi zbrali ob robu igrišča lepo število navijačev in celo povečalo, da bodo lahko vsi skupaj praznovali ta uspeh, sad skupnega plodnega dela.

Bruno Rupel

DOMAČI ŠPORT

NOGOMET

DANES

Prijateljski nogomet
Ob 10. uri v Štandrežu
Juventina — Azzurra

JUTRI

V NEDELJO, 6. APRILA
II. amaterska liga
Ob 15. uri v Štandrežu
Juventina — Sovodnje
III. amaterska liga
Ob 10.30 pri S. Sergiju
Flaminio — Breg
Ob 15.30 pri Sv. Alojziju
Coop — Primorje
Ob 15.30 na stadionu «Prvi maj»
Union — Libertas Prosek

V PONEDELJEK, 7. APRILA
Ob 11. uri pri S. Sergiju
Gretta — Zarja
Ob 15.30 v Nabrežini
Vesna — Primorec
Mladinsko prvenstvo
Ob 10. uri v Štandrežu
Juventina — Sovodnje

23. milijonov Italijanov ne čita nič

(Nadaljevanje s 3. strani)

na neka večja splošna, a zlasti finančna avtonomija.

V Bologni sami, kjer se je zborovanje vršilo, pa je to vprašanje dosej bilo rešeno v dokaj zadovoljivi meri. V osmih letih je med svojim poročilom dejal Gino Venzioni, ravnatelj knjižnice «Biblioteca dell'Archiginnasio» — je bilo v mestu na novo odprtih 9 knjižnic. Pri tem — je poudaril — pa je izredno važno omeniti statistični podatek, ki pravi, da vtem ko je l. 1960 prišel samo en čitatelj na 25 prebivalcev v soloobvezni starosti, pride danes en čitatelj na 2,5 prebivalca iste starosti. V osmih letih se je, potemtakem, število čitateljev od nekaj več kot 20 tisoč povzpelo na 110 tisoč. Isto je moč reči o Milanu, kjer so se vprašanja, prav tako lotili z enakim prizadevanjem.

Sicer pa se je na tem zborovanju spregovorilo na enak način kot tudi na vrsti drugih kulturnih srečanj, namreč v obliki izredno ostrih kritik na eni strani, vtem ko je na drugi ponovno prišla do izraza — skoraj bi rekli — že tradicionalna negremičnost. Rečeno je bilo: «Knjižnica ne more še naprej ostajati nekakšno skladišče knjig, marveč mora stremeti za tem, da bi se spremenila v središče kulturnega življenja, diskusije in poglabljanja». V tem smislu je na zborovanju imel biti tudi konkreten sklep, do česar pa ni prišlo. In tako bo, verjetno, vse, kar je bilo lepega in koristno rečeno, spet ostalo le pri besedah.

NOGOMET

PRIHODNJE LETO SP V MEHIKI

Enajsterice z vseh delov sveta v borbi za vstop v finalni del

Belgija in Italija najbližji kvalifikaciji - Jugoslavija v izredno težkem položaju

Za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu, ki bo prihodnje leto v Mehiki se borijo enajsterice po vsem svetu, saj je nogomet najbolj razširjena ekipna igra na svetu.

Enajsterice so razdeljene v več skupin in podskupin, iz katerih se bo izluščilo 14 reprezentanc, ki bodo imele pravico do nastopa na svetovnem prvenstvu. Mehika kot organizator prvenstva in Anglija kot svetovni prvak sta si nastop že zagotovili.

Iz Evrope se bo poleg Anglije prvenstva udeležilo še 8 drugih moštev, tri ekipe bodo iz Južne Amerike, po ena pa s področij Afrike, Severne in Srednje Amerike ter Azije in Oceanije.

V Evropi je položaj v posameznih skupinah naslednji:

1. SKUPINA

Odigrane tekme (rezultati oz. datumi za prvo in povratno kolo):

Švica-Grčija	1-0	15.10.69
Portugalska-Romunija	3-0	12.10.69
Romunija-Švica	2-0	14.5.69
Grčija-Portugalska	4-2	4.5.69
Portugalska-Švica	16.4.69	2.11.69
Grčija-Romunija	1.4.69	16.11.69

Lestvica: točke, zmage, neodločeni izidi, porazi, dani in prejeti goli).

Grčija	2	1	0	1	4 3
Portugalska	2	1	0	1	5 4
Švica	2	1	0	1	1 2
Romunija	2	1	0	1	2 3

Izredno zapleten položaj, v katerem lahko pride do vsake rešitve. V dosedanjih tekmah so vedno zmagali domačini. Po zaključku prvega dela turnirja bo verjetno prva Portugalska, ki mora odigrati tekmo z relativno šibko Švico. Portugalska ima tudi največ možnosti za uvrstitev v finale. Portugalci so bili na zadnjem SP tretji.

2. SKUPINA

Danska-Češkoslovaška	0-3	0-1
Irska-Danska	datum še ni znan	25.5.69
Irska-Češkoslovaška	4.5.69	7.10.69
Irska-Madžarska	8.6.69	5.11.69
Madž.-Češkoslov.	15.6.69	14.9.69
Danska-Madžarska	25.6.69	22.10.69

LESTVICA

Češkoslovaška	4	2	0	0	4 0
Danska	0	0	0	2	0 4

Madžarska in Irska se nista odigrali nobeno tekme.

Češkoslovaška in Madžarska se bosta šlej ko prej med seboj borili za pot v Mehiko. Čehi imajo vsaj relativno psihološko prednost, ko so se že otresli enega sicer šibkega nasprotnika.

3. SKUPINA

Wales-Italija	0-1	4.11.69
Vzh. Nemčija-Italija	2-2	22.11.69
Vzh. Nemčija-Wales	16.4.69	22.10.69

LESTVICA

Italija	3	1	1	0	3 2
Vzh. Nemčija	1	0	1	0	2 2
Wales	0	0	0	1	0 1

Z neodločenim izidom proti NDR si je Italija praktično že zagotovila potovanje v Meniko. V skupini samo treh ekip bi nikakor ne smelo priti več do presenečenj. Italija bo povratni tekmi odigrala doma in štiri točke so skoraj gotove.

4. SKUPINA

Sev. Irska-Turčija		4-1 3-0
Sev. Irska-SZ	10.9.69	22.10.69
SZ-Turčija	15.10.69	16.11.69

LESTVICA

Sev. Irska	4	2	0	0	7 1
Turčija	0	0	0	2	1 7

Sovjetska zveza se ni igrala.

Velika razlika v golih, ki jo ima S. Irska, lahko spravi v zagato tudi močno Sovjetsko zvezo. Irci si namreč lahko doma izsilijo vsaj neodločen izid, kar je tudi največ, ki SZ lahko tvega. Poraz Sovjetov proti Severni Irski bi naložil moštvu zelo visoke zmage v preostalih tekmah. Zanimivo je, da se je Sovjetska zveza proti šibkejšim nasprotnikom večkrat znašla v težavah.

5. SKUPINA

Švedska — Norveška	5-0	19.6.69
Francija — Norveška	0-1	10.9.69
Švedska — Francija	15.10.69	1.11.69

LESTVICA

Švedska	2	1	0	0	5 0
Norveška	2	1	0	1	1 5
Francija	0	0	0	1	0 1

Francija je nerodno izgubila domače srečanje proti Norvežanom in naredila tako veliko uslugo Švedom. Švedom bi kvalifikacija ne smela več uiti.

6. SKUPINA

Finska — Belgija	1-2	1-6
Jugoslavija — Finska	9-1	4.6.69
Jugoslavija — Španija	0-0	30.4.69
Belgija — Jugoslavija	3-0	19.10.69
Španija — Belgija	1-1	1-2
Finska — Španija	25.6.69	15.10.69

LESTVICA

Belgija	9	4	1	0	14	4
Jugoslavija	3	1	1	1	9	4
Španija	2	0	1	1	2	3
Finska	0	0	0	3	3	17

Jugoslavija se lahko kvalificira samo če zmaga vse tri tekme, ki ji preostajajo. Na podlagi precejšnje neresnosti jugoslovanske reprezentance pa lahko računamo, da ta podvig ne bo uspel. Igrati mora kar dve tekmi na tujem in gotov ni niti izid proti šibki Finski, kaj pa še proti Španiji.

7. SKUPINA

Avstrija — Ciper	7-1	19.4.69
Avstrija — Z. Nemčija	0-2	10.5.69
Škotska — Avstrija	2-1	5.11.69
Ciper — Z. Nemčija	0-1	21.5.69
Ciper — Škotska	0-5	17.5.69
Škotska — Z. Nemčija	16.4.69	22.10.69

LESTVICA

Zah. Nemčija	4	2	0	0	3	0
Škotska	4	2	0	0	7	1
Avstrija	2	1	0	2	8	5
Ciper	0	0	0	3	1	13

Zah. Nemci so res zmagali na Dunaju proti Avstriji, gostovati pa bodo morali na Škotskem. Utegne se zgoditi, da bodo morali Nemci upati prav v Avstrijce, ki se bodo po tesnem porazu skušali oddolžiti Škotom na lastnem igrišču.

8. SKUPINA

Nizozemska — Luksemburg	2-0	4-0
Luksem. — Bolgarija	7.12.69	23.4.69
Bolgarija — Nizoz.	2-0	22.10.69
Poljska — Luksem.	20.4.69	12.10.69
Nizozem. — Poljska	7.5.69	7.9.69
Bolgarija — Poljska	15.6.69	9.11.69

LESTVICA

Nizozemska	4	2	0	1	6	2
Bolgarija	2	1	0	0	2	0
Luksemburg	0	0	0	2	0	6

Poljska še ni igrala.

Odigrali so komaj tri tekme, od katerih je za lestvico važna praktično samo zmaga Bolgarov nad Nizozemci. Počakati bo treba, da še Poljska pokaže svojo moč, Bolgari pa so verjetno dovolj zreli, da si tudi tokrat zagotovijo vstop v finalni del svetovnega prvenstva. Ta bi bil njihov že tretji zaporedni nastop.

Tako jutri moštva na igriščih

BOLOGNA
Vavassori; Roversi, Ardizzon; Cresci, Battisodo, Prini; Pasqualini, Perani, Muiesan, Gregori, Savoldi.

ROMA
Ginulfi; Sirena, Carpenetti; Scaratti; Cappelli, Santarini; Salvori, D'Amato, Peiro, Capello, Cordova.

VERONA
De Min; Ranghino, Petrelli; Mascetti, Battisodo, Ripari; Madde, Mazzanti, Traspedini, Bonatti, Bui.

FIORENTINA
Superchi; Rogora, Mancin; Esposito, Ferrante, Brizi; Rizzo, Merlo, Maraschi, De Sisti, Chiarugi.

L. VICENZA
Luison; De Petri, Volpato; Biasiolo, Carantini, Calosi; Menti, Cinesinho, Relf, Fontana, Vitali.

VARESE
Carmignani; Maroso, Rimbano; Sogliano, Dolci, Picchi; Leonardi, Tamborini, Cappellini, Della Giovanna, Golin.

SAMPDORIA
Battara; Sabadini, Colletta; Sabatini, Morini, Garbarini; Salvi, Novelli, Cristin, Frustalupi, Francesconi.

PISA
Annibale; Coramini, Lenzi; Gasparroni, Federici, Gonfiantini; Manservisi, Guglielmoni, Mascalaito, Joan, Piaceri.

INTER
Miniussi; Burgnich, Facchetti, Bedin, Landini, Suarez; Domenghini, Mazzola, Gori, Bertini, Corso.

TORINO
Vieri; Poletti, Fossati; Puia, Cereser, Agroppi; Carelli, Ferrini, Combin, Moschino, Pulici.

CAGLIARI
Albertosi; Martiradonna, Longoni; Cera, Niccolai, Longo; Nene, Brugnera, Boninsegna, Greatti, Riva.

MILAN
Cudicini; Anquilletti, Scala; Maldera, Malatrasi, Rosato; Hamrin, Lodetti, Prati, Rivera, Fogli.

ATALANTA
De Rossi; Bertuolo, Poppi; Tiberi (Pelagalli), Signorelli, Dotti; Novellini, Milan, Clerici, Tiberi, Nastasio.

PALERMO
Ferretti; Maggioni, Furino; Lancini, Giubertoni, Landri; Pellizzaro, Reja, Troja, Bercellino II, Ferrari.

JUVENTUS
Anzolin; Salvadore, Leoncini; Bercellino, Roveta, Del Sol; Favalli, Benetti, Zigoni, Haller, Menichelli (Sacco).

NAPOLI
Zoff; Micelli, Nardin (Panzanato), Zurlini, Panzanato (Guarneri), Guarneri (Montefusco); Cane, Abbondanza, Nielsen, Sala, Barison.

Totocalcio

Atalanta - Palermo	1	
Bologna - Roma	1	X
Cagliari - Milan	1	X 2
Inter - Torino	1	X 2
Juventus - Napoli	1	X
Vicenza - Varese	1	
Sampdoria - Pisa	1	
Verona - Fiorentina	1	2
L'Aquila - Matera	X	
Imperia - Sanremese	1	
Vigevano - Voghera	1	
Clodia - Schio	1	
Civitanova - Fermana	1	2

JUTRI OB 15.30 V ŠTANDREŽU

Enajsterica Fogliana v gosteh Juventine

V ponedeljek Juventina-Sovodnje za mladinsko prvenstvo

Čeprav so sedaj prazniki, Juventina si kot sportna ekipa ne dovoli počitka. V eni ali drugi kategoriji bodo njeni člani igrali vse tri dni, od sobote pa do velikonočnega ponedeljka. Prva ekipa bo igrala na veliko noč in se bo srečala na igrišču v Štandrežu ob 15.30 z ekipo Fogliana. V prvem srečanju sta ekipi igrali neodločeno 1:1. Za to srečanje je trener pozval naslednje igralce: **Pelicon, Devetak, Rosclen, Pavlin, Nanut, Faganel, Ferfolja, Tabaj, Storniolo, Visentini, Pertini, Kodrič, Sirk.**

Tekmo za prvenstvo mladincev pa so prenesli od nedelje na velikonočni ponedeljek: Juventina se bo vedno v Štandrežu, pomerila z ekipo Sovodenj ob 10. uri zjutraj. Ob 9.15 se morajo zbrati na igrišču naslednji igralci: **Coronica, Bratovič, Lutman, Corva, Ullian, Collini, Fiorelli, Zin, Marvin, Martini, Gergolet, Cotič, Plesnicar, Montico.**

S prihodnjim tednom se bo uradno pričelo prvenstvo naraščajnikov. Da bi se igralci pripravili na uradne tekme, bodo v soboto ob 10. uri zjutraj odigrali prijateljsko tekmo z Azzurro iz Stražič (Straccis) na nogometnem igrišču v Štandrežu.

VATERPOLO

RIM, 4. — Italijanska zveza je povabila na skupni trening v Genovo kandidate za italijansko reprezentanco, ki se bo udeležila mednarodnega turnirja v vaterpolu v Nici. Turnir z udeležbo reprezentanc Romunije, Kube, Španije, Jugoslavije in Italije, bo od 18. do 20. aprila.

NOGOMET

BARI, 4. — Jutri ob 15.30 bo v Barlju mednarodna nogometna tekma med italijansko drugoligaško reprezentanco «under 21» in ustrezno švicarsko reprezentanco. Tekmo bo sodil Italijan Di Tonno iz Lecceja.

OBVESTILA

SZ BOR javlja, da bodo ob torkih od 18.30 do 20. ure redni treningi druge ženske odbojkarske ekipe, ob četrtkih pa moških ekip.

* * *

Bazoviška Zarja bo danes ob 17.30 odigrala na igrišču v Ul. Flavia prijateljsko tekmo s Cremcaffè.

TOTIP

1. —	prvi	1		
	drugi	X		
2. —	prvi	1	1	
	drugi	2	X	
3. —	prvi	1	X	
	drugi	X	1	
4. —	prvi	X	X	
	drugi	1	2	
5. —	prvi	1		
	drugi	2		
6. —	prvi	X	2	X
	drugi	2	X	1

Pavla Hočevar

POT SE VIJE

57

Spomini

Cirila Štebijeva

Pod okriljem Ženskega pokreta je v povezavi z Obrtno zbornico in z mojstricami malo pred drugo vojno organizirala brezpravne vajenke in si prizadevala za ustanovitev Vajenskega doma.

V spominu se mi oživlja slika z močno razburljive seje v Ženskem pokretu. Cirila je poročala o novem mednarodnem društvu Open Door Council, ki so ga bile ustanovile Britanke. Njegova naloga je bila, da pri... ženo za popolno enakopravnost z možem, ne samo v pravicah marveč tudi v dolžnostih. Sprva smo se še kar nekako strinjale. Ko nam je pa začela podrobno pojasnjevati novi program, smo ga večinoma ogorčeno zavračale, le nekatere so se zavzemale zanj. Open Door Council je odklanjal vse posebne ugodnosti in vse varstvene ukrepe za ženo delavko. Nič porodnih in podobnih dopustov za ženo, nič skrajšanega delovnega urnika, nič prepovedanih delovnih panog, nič hitrejšega upokojevanja! Če hoče žena resnično enakopravnost, mora izpolnjevati vse dolžnosti prav tako kakor moški.

Res čudno, da se je našlo med nami nekaj trdovratnih zagovornic nove razlage o ženski enakopravnosti. Vendar so glavne odborhice Splošnega ženskega društva, Ženskega pokreta in Društva učiteljic odločno pobijale to novo naziranje, ki bi uničilo vse tako težko pridobljene ugodnosti za ženo. Ker je narava določila ženo za mater, za nadaljevanje človeškega rodu in jo ustrezno temu namenu tudi ustvarila, morajo za njeno delovno silo veljati drugačni pogoji kakor za moža. Saj ni pri razvoju in rojstvu otroka in še neposredno potem prav nič prizadeta telesna sila moža, vse telesno in duševno trpljenje je naloženo samo materi. Zakonodajalec mora upoštevati, da je ženina delovna sposobnost zaradi te prirodne zahteve prizadeta od pubertete do klimakterija in še dlje, pa naj rodi ali ne!

Te razprave se je najbolj živo udeleževala Cirila in pretehtavala oba nazora. Nazadnje je opozorila še na Mednarodni urad dela v Ženevi, kjer so že takrat delale tudi žene, odposlanke držav in mednarodnih ženskih zvez, izvedenke v mednarodnem delovnem pravu. Sklepe, ki jih je sprejemala ta ustanova in ki so vedno varovali koristi ženske delovne sile, so potem uveljavljale države v svojih zakonodajah. Kakšen smisel naj bi imel Mednarodni urad dela, smo se spraševale, če bi se žene same odrekle zaščiti, za katere so si toliko prizadevale!»... «in ki je fiziološko in medicinsko utemeljena,» je dodala Cirila Štebijeva.

* * *

Tudi književnico in novinarko Angelo Vodetovo vidim vedno v prvih društvenih vrstah. Kot organizirana socialistka je sleherni pojav zasledovala in presojala po načelih svoje ideologije in ga usmerjala v korist žene, družbe in naroda, kateremu pripada. Od večine drugih feminističnih in socialnih delavk se je razlikovala po tisti lastnosti, ki se le poredkoma kaže pri ženah, ki javno nastopajo kot teoretične ali praktične zagovornice ženskih prizadevanj — po preprostem človeškem čustvovanju. Zato so se zatekale k nji ženske v različnih stiskah — pa tudi moški — in iskale pri njej razumevanja in nasvetov ali celo dejanske pomoči. Misli, ki jih je zastopala v javnih razpravah, je uveljavljala tudi v osebnem življenju. V njenem človeškem liku ni praznin in neskladnosti, zato je bilo njeno delo že od začetka pestro, mnogostransko. Saj ga je usmerjala iz štirih izhodišč: iz strokovne pedagoške prakse, iz Splošnega ženskega društva, iz Društva učiteljic in iz svoje politične opredelitve. Napisala je številne članke za razne liste, predavala na mnogih tečajih in zborovanjih ter objavila dvoje socioloških del: Žena in družba ter Spol in usoda v dveh knjigah.

Angela Vodetova

Delo, kateremu je hotel surovi nazadnjaški tisk prisoditi herostratsko slavo, je avtorica zasnovala in usmerila po zanesljivih znanstvenih dognanjih. Razvojno pot ženinega položaja v družbi in v osebni usodi je utemeljila s stvarnimi življenjskimi pojavi ter obenem odprla pogled na skupno pot moža in žene, na pot, ki drži v lepšo prihodnost in po kateri bosta hodila oba z enakimi pravicami, enakimi odgovornostmi in ob upoštevanju tistih ženskih posebnosti, ki jih je narava sama določila za nadaljevanje človeškega rodu.

Razčlenjevati delo Angele Vodetove bi pomenilo pregledovati delo ženskih organizacij in listov. Težko, nemogoče si je misliti, kako bi se bilo pri nas razvijalo žensko in večkrat tudi državljansko gibanje brez tako obsežnega prispevka Angele Vodetove. Njena beseda je bila vedno na mestu, vedno o pravem času, pa naj jo je izrekla v moralnih, gospodarskih ali političnih krizah naše predvojne družbe.

27. NA MEDNARODNIH ŽENSKIH ZBOROVANJIH

Kongresi mednarodnih ženskih organizacij so nam dajali pregled o ženskem delu po svetu, obenem so razgrinjali pred nami sliko socialnega, političnega, prosvetnega in pravnega položaja pri najrazličnejših narodih. Saj so društvene delavke v vsaki državi posegale vedno v tiste odseke življenja, kjer ni bilo kaj prav ali kjer bi se dalo doseči še kaj boljšega. Seveda je bilo odvisno tudi od poročevalk samih, kako so gledale na položaj in česa niso niti opazile. Tako se spominjam, kako je na kongresu v Dubrovniku 1936 peruanska delegatka popisovala življenje delavskih in kmetskih otrok na latifundijah: uživala je ob pogledu na otroške parade in pogostitve, popolnoma pa je spregledala bedni vsakdanji položaj kolonove družine!

Ta primer je bil povod, da sem se začela pogovarjati z delegatko iz neke skandinavske države. Vprašala sem jo, kaj si splošno misli, ko posluša poročilo o ženskem delu v nesvobodnih državah:

«Ali imate pri vas še kaj takih težav, kakor jih imamo pri nas? Najbrž je v vaši deželi marsikaj že zgodovina, kar je pri nas še bridka sedanjost!»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/1, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA

Obračun

poslovnega leta 1968

138. od ustanovitve hranilnice

Dne 10. marca 1969 se je pod predsedstvom cav. rag. Giiberta Barnabe sestal upravni svet Goriške hranilnice, ki je pregledal in odobril obračun poslovnega leta 1968, kateri izkazuje 152.500.000 lir čistega dobička.

Pozitivne komponente dohodka so se lani zelo ugodno razvile ter omogočile odvod primernih akantonacij v rezervne sklade. Vsi poslovni odseki hranilnice so zabeležili zadovoljiv razvoj dejavnosti ter potrdili stalno napredovanje zavoda tako glede obsega opravljenih storitev kakor tudi kar zadeva njihovo rentabilnost.

Poročilo pomočnika glavnega ravnatelja cav. dr. Carla Cappellija je bilo soglasno odobreno.

V njem je pomočnik glavnega ravnatelja orisal posamezne bilančne postavke ter prikazal delovanje zavoda v letu 1968, ločeno po posameznih odsekih.

Skupna vrednost sredstev, ki jih je klientela zaupala zavodu, se je v lanskem letu povečala za 3 milijarde 641 milijonov lir, to je za 16,39 odst. v primerjavi s stanjem konec prejšnjega leta. Vrednost denarnih vlog se je tako dvignila na 25 858 milijonov lir ter presegla cilj 25 milijard lir, ki si ga je zavod zastavil v poročilu h bilanci za leto 1967.

Tudi naložbe so se lani ugodno povečale; njihova skupna vrednost se je dvignila s 7.887 na 8.896 milijonov; splošen razvoj računov izkazuje naraščanje za 16,57 odst. (medtem ko je znašal napredek v letu 1967 11,16 odst.).

Poslovanje Blagajn in Izterjevalnic se je v lanskem letu ponovno občutno razmahnilo.

Ugodno se je v letu 1968 razvijalo tudi poslovanje Krožnega sklada, ki je sodeloval pri vrsti važnih finančnih podvigov. Konec decembra 1968 je znašala skupna vrednost podeljenih posojil, nanašajočih se na že sklenjene pogodbe, 12 milijard 375 milijonov lir. V letu 1968 je odbor, ki upravlja ustrezna sredstva, v skladu s sklepi, ki so bili sprejeti v teku leta, sprejel vrsto ponudb za nove podvige v skupni višini 6 milijard 800 milijonov lir.

Finančni posegi, opravljeni preko Krožnega sklada — naglaša poročilo — predstavljajo važen poseg v krajevno gospodarstvo; v njegovem okviru se uspešno rešujejo najvažnejši finančni problemi, na katere zadevajo industrijska in hotelska podjetja.

Znatna sredstva, ki se po ugodni obrestni meri vsako leto podeljujejo iz tega sklada, predstavljajo zato zelo važen doprinos, ki je nemalokrat odločilnega pomena, za uresničitev novih gospodarskih pobud v Pokrajini.

V svojstvu krajevnega ravnateljstva Istituto Federale delle Casse di Risparmio delle Tre Venezie, je hranilnica tudi lani nadaljevala s svojimi koristnimi posegi na področju kmetijstva ter še znatno razširila svoj delokrog v tej panogi.

V poslovnem letu 1968 je hranilnica podelila 167 kmetijskih posojil v skupni višini 258 milijonov lir, medtem ko je znašala skupna vrednost podeljenih posojil v letu 1967 71 milijonov lir.

Poročilo pomočnika glavnega ravnatelja navaja nadalje delo, ki ga je hranilnica lani opravila v okviru šolskega varčevanja ter pri modernizaciji podružnic in storitev.

Poročilo posebej naglaša ugodno povečanje premoženja. Po odvodu čistega dobička iz prejšnjega leta in novega dobička, ki je bil dosežen v poslovnem letu 1968, v razne sklade, se je premoženje povečalo za skoraj 300 milijonov lir ter doseglo 1 milijardo 272 milijonov lir.

Po prečitanju poročila pomočnika glavnega ravnatelja in poročila nadzornega odbora, je upravni svet vzel z zadovoljstvom na znanje ugodne izsledke lanskega poslovanja hranilnice ter se zahvalil pomočniku glavnega ravnatelja, funkcionarjem in vsemu osebju za učinkovito opravljeno delo ter nato sprejel naslednji obračun za preteklo poslovno leto:

OBRAČUN 31. DECEMBRA 1968

AKTIVA

Blagajna in razpoložljivosti na vpogled		5.817.873.141
Korespondenti		8.814.478.598
Vrednotnice in soudeležbe		13.676.850.505
Poseben likvidnostni sklad	3.904.068.000	
Lastni vrednostni papirji	9.648.321.508	
Soudeležbe	124.460.997	
Credito Fondiario C.R. Gorizia c/c		187.439.371
Portfelj		1.705.922.409
Efekti za inkaso		1.110.335.076
Aktivni tekoči računi		2.501.912.285
Predujmi in zastavna posojila		586.887.977
Posojila ustanovam in zasebnikom		486.842.292
Srednje in dolgoročna posojila (zakon št. 1228 z dne 27. julija 1962)		3.614.385.448
Posojila proti odstopu plače	2.257.801.580	
Posojila ustanovam	834.724.350	
Odstop državnih annuitet	5.227.647	
Posojila zasebnikom proti vknjižbi	26.200.000	
Posojila ustanovam proti vknjižbi	21.827.208	
Tekoči računi	468 604 663	
Blagajna in izterjevalnice		126.481.907
Premičnine in nepremičnine		581.633.986
Dolžniki in razne postavke		3.741.737.823
		42.952 780.818
Prehodne postavke		45.429 255.576
		88.382.036.394

PASIVA

Hranilne vloge	20.923.461.242
Tekoči računi	3.396.022.068
Zaklad	1.538.544.548
Korespondenti	11.891.249.681
Blagajne in izterjevalnice	138.456.782
Upniki in razne postavke	3.640.588.180
	41.528.322.501

PREMOŽENJE

Rezervni skladi	1.154.973.703
Sklad za riziko in zgube (zakon št. 1228 z dne 27. 7. 1962).	46.881.671
Zvezni jamstveni sklad	70.102.943
	42.800.280.818
Dobiček poslovnega leta	152.500.000
	42.952.780.818
Prehodne postavke	45.429.255.576
	88.382.036.394

POMOČNIK GLAVNEGA RAVNATELJA: Cappelli

PREDSEDNIK: Barnaba

NADZORNIKI: De Vetta - Valentini - Gregorig

GLAVNI KNJIGOVODJA: Skodnik

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE

TRŽAŠKA HRANILNICA

USTANOVLJENA LETA 1842

Osrednji sedež in glavno ravnateljstvo: Ul. Cassa di Risparmio 10
Agencije v Trstu (Trieste) in na podeželju, v Barkovljah (Barcola), Sesljanu (Sistiana), na Opčinah (Villa Opicina), v Škednju (Servola) in v Boljuncu (Bagnoli della Rosandra)

Podružnice v Gradežu (Grado), Tržiču (Monfalcone) in v Miljah (Muggia)

Pod predsedstvom odv. Giorgia Iauta se je 28. marca 1969 sestal upravni svet Tržaške hranilnice, ki je soglasno odobril obračun poslovanja na dan 31. decembra 1968 — 126. obračun od ustanovitve hranilnice.

Ekonomski račun se je zaključil v ravnovesju na višini 13.041.753.125 lir. Po odvodu opreznostnih rezerv in pripisu vsote 584.700.000 lir premoženjski rezervi, je račun izkazoval **čisti dobiček**

Lir 430.342.813

S pripisom 584.700.000 lir se je skupna vrednost **premoženjskih skladov** povečala s 4.200.000.000 na 4.784.700.000 lir. Z nadaljnjim pripisom 1/10 čistega dobička zvezni rezervi in 4/10 rednim rezervnim skladom, se je skupna vrednost teh skladov po odobritvi bilance dvignila na

Lir 5.000.000.000

V svojem poročilu upravnemu svetu je generalni ravnatelj hranilnice dr. Giordano Delise orisal glavne značilnosti sedanjega položaja v državnem in krajevnem gospodarstvu ter se zadržal zlasti ob delovanju zavoda. V tej zvezi je naglasil zadovoljiv napredek tako glede zbiranja denarnih sredstev in njihovega nalaganja ter na področju bančnih storitev.

Skupna vrednost **zaupanih sredstev** se je dvignila s 165.536 milijonov lir na

Lir 221.906.853.610

ter izkazala napredek za 56.370 milijonov lir, to je za 34 odstotkov v primerjavi s stanjem na dan 31. decembra 1967.

Naraščanje razpoložljivih sredstev je omogočilo zavodu, da je razširil podeljevanje kreditov v večjo oporo krajevnim produktivnim dejavnostim. Skupna vrednost **gospodarskih naložb** hranilnice se je tako dvignila s 60.741 milijonov na

Lir 88.000.885.839

kar predstavlja napredek za 44,9 odstotka (leta 1967 je napredek znašal 19,2 odst.). Ta napredek je občutno večji od poprečja, ki so ga denarni zavodi zabeležili drugod v državi in na samem Tržaškem

Večji del podeljenih kreditov je še vedno prevzelo zasebno področje, v relativni vrednosti pa se je lani povečal zlasti delež kreditov, ki jih je prevzelo javno področje. Ta podatek je posebnega pomena, ker opozarja na ponoven razmah javnih pobud po zastoju, ki je bil značilen za to področje v preteklem letu.

Kljub močnemu naraščanju obsega podeljenih kreditov je vodstvo hranilnice kakor vedno poskrbelo za to, da se zavod ni izpostavil niti premoženjskim niti likvidnostnim nevarnostim.

Z običajno skrbjo je vodstvo nadalje upravljalo **Krožni sklad za gospodarske pobude**, katerega razpoložljivost je konec leta 1968 znašala 37.052 milijonov lir. **Sklad za razvoj gradbenih dejavnosti** (Aldisio) je izkazoval konec preteklega poslovnega leta skupen izdatek 6.795 milijonov lir.

Hranilnica je nadaljevala s svojim živahnim poslovanjem na področju kmetijskega in zemljiškega kredita, in to v svojstvu Krajevnega ravnateljstva Istituto Federale delle Casse di Risparmio delle Venezie oziroma Istituto di Credito Fondiario delle Venezie. Kakor v preteklosti, je hranilnica tudi lani posvečala posebno pozornost kategoriji obrtnikov, in sicer s posegi iz sklada, ki jim je izrecno namenjen.

V lanskem letu so se znatno razvile vse vrste storitev, ki jih zavod opravlja v korist občinstva; te storitve so se hkrati znatno izboljšale vzporedno z izboljšavami knjigovodstvene in tehnične narave.

Upravni svet se je zahvalil članom nadzornega odbora, kateri so vse leto pazljivo sledili poslovanju zavoda ter izrazil posebno pohvalo glavnemu ravnatelju, vodilnemu kadru, funkcionarjem in vsemu osebju za učinkovito sodelovanje.

Administracijo Tržaške hranilnice so v letu 1968 sestavljali:

PREDSEDNIK: odv. Giorgio IAUT

PODPREDSEDNIK: odv. Tullio PUECHER

SVETOVALCI: dr. Giovanni BAICI, Bruno FONTANOT, dr. Rinaldo FRAGIACOMO, comm. Giacomo MODIANO, odv. Luciano PERSOGLIA, odv. Marco SCOCCHI, dr. Eugenio VATTA

NADZORNI ODBOR: rag. Giuseppe ABBIATI, dr. Ezio FERRI, dr. Guido TERZANI

GLAVNO RAVNATELJSTVO: dr. Giordano DELISE - glavni ravnatelj; dr. Edoardo CORAZZA pomočnik glavnega ravnatelja; dr. Giorgio FERLESCH - namestnik glavnega ravnatelja

OBRAČUN 31. DECEMBRA 1968

AKTIVA

Gotovina v blagajni	822.231.420
Korespondenti	104.337.777.938
Lastni vrednostni papirji	58.815.539.942
Soudeležbe	748.158.612
Portfelj	4.446.719.383
Tekoči računi	53.537.261.522
Zastavna posojila	827.202.400
Posojila proti odstopu plače	1.602.120.750
Posojila privatnikom proti vknjižbi	11.580.770.676
Posojila ustanovam in diskontirane državne anuitete	16.006.811.108
Nepremičnine	1.767.579.793
Premičnine in oprema	1
Razni dolžniki in razne postavke	4.122.288.027
Obveznosti in riziko	9.001.157.999
Blagajna in izterjevalnice	1.696.041.957
Efekti in drugi vrednostni papirji za inkaso	1.472.847.934
Aktivne akontacije in pregled pasive	1.321.543.836
	272.106.053.298
Posojila iz Krožnega sklada za gospodarske pobude	23.682.474.904
Gradbeniška posojila GESCAL	85.663.464
Deponirane vrednosti in zaupana sredstva	52.111.819.799
Hranilci vrednosti	67.192.707.419
	415 178.718.884

PASIVA

Hranilne vloge		74.263.435.3[illegible]
Tekoči računi		147.643.418.2[illegible]
Korespondenti		17.293.064.7[illegible]
Razni upniki in razne postavke		15.293.487.7[illegible]
Obveznosti in riziko		9.001.157.9[illegible]
Blagajna in izterjevalnice		1.159.155.8[illegible]
Cedenti efektov in drugih vrednostnih papirjev za inkaso		419.891.6[illegible]
Pasivne akontacije in pregled aktive		1.253.998.8[illegible]
Sklad za riziko in zgube (Zakon štev. 1228 z dne 27.7.62)		563.400.00[illegible]
		266.891.010.48[illegible]
PREMOŽENJSKI SKLADI:		
Redni rezervni sklad	4.440 500.000	
Zvezni jamstveni sklad	344.200.000	4.784.700.00[illegible]
Dobiček poslovnega leta		430 342.81[illegible]
		272.106.053.29[illegible]
Državni sklad - Posojila iz Krožnega sklada za gospodarske pobude		23.682.474.90[illegible]
Gestione case per lavoratori — Posojila za gradnjo stanovanj		85.663.46[illegible]
Položniki vrednosti		52.111.819.79[illegible]
Vrednosti pri hranilcih		67.192.707.41[illegible]
		415.178 718.88[illegible]